VESTERN

Mič Dark

PREPAD KOD EŠVILA

Broj 11

125 dinara

ROTO BIBLIOTEKA X-100

VESTERN

11

1986.

Mič Dark

PREPAD KOD EŠVILA

X-100

Urednik izdanja

PIROŠKA MATIĆ

Recenzent

V. URBAN

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija **»DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«**, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor **NIŠRO »DNEVNIK«: JOVAN SMEDEREVAC,** Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILIJA VOJNOVIĆ,** Glavni i odgovorni urednik **OOUR: TODOR ĐURIĆ,** Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ,** Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL,** Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS,** Korektor: **SAVA MALEŠEVIĆ**

Tiraž: 32.000 primeraka

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

Mič Dark

PREPAD KOD EŠVILA

I

Bilo je sunčano subotnje popodne, poslednji dan juna 1867. godine. Svetloplava poštanska kola firme »Finč '— Okone« jurila su putem koji je vodio preko proplanaka Stegs horna, između Red pika i Ešvila.

Putnici su mogli, kroz prozore, da vide čas stoletne šume; čas pitome livade, po kojima je bilo čudno razbacanih stena; u zelenom okolišju, neke su izgledale kao pečurke.

Drum je tri puta presecao bistri potok, Dip krik, koji je izvirao ispod grebena Red pika.

— Nisam znala da je okolina Ešvila ovako lepa — rekla je mlada učiteljica Dženi Grejvs kad je na kosi desno od puta ugledale dve izdužene stene naslonjene vrhovima jedna na drugu.

Dvadesetogodišnja Dženi, stasita plavuša, rodom iz Springfilda, putovala je u Ešvil da bi se sa upravnikom tamošnje škole dogovorila o preuzimanju učiteljske dužnosti, od jeseni. Imala je na sebi svetložutu haljinu, a oko vrata zlatan lančić sa priveskom.

— I grad nam je lep, gospodice. Videćete. A taj par stena nazivamo »Kameni ljubavnici« — osmehnula se Linda Voker, supruga pekara Čarls Vokera, iz Ešvila, koja se vraćala od svojih roditelja, iz Indenpendensa.

Ušla je u poštanska kola na Red piku, dokle je doputovala kolima koja voze između Blekforta i Indenpendensa.

— Imamo i lepih momaka, gospodice — dodao je simpatični šezdesetogodišnjak Alan Džejmison, farmer iz okoline Ešvila, koji je bio na sinovčevoj svadbi, u Rokvilu.

Dženi je porumenela.

— Bene, vidi one životinje što jure preko livade! — uzviknuo je sedmogodišnji Ted Lindli, crnomanjasti dečak, koji se vraćao kući, u Ešvil, od svoga dede, koji je imao lep ranč blizu Litl Kingstona.

Stojao je pored prozora i gotovo priljubio nos uz staklo.

— To su jeleni. Oni sa rogovima su mužjaci, a... — poče da objašnjava Ben Lia, visok i čvrst momak, obučen u elegantno sivo odelo, ali se umešao stari Džejmison, celog puta spreman na šalu:

— To dobro zapamti, dečko, rogove nose muškarci!

Svi se nasmejaše na to. Čak i trgovac Gari Knoks, koji se naprosto smrknuo otkako je video da na kolima nema oružanog pratioca. Bilo je to ubrzo nakon što su prešli prvi most preko Dip krika. U jednoj oštroj krivini kola su se najednom nakrivila na levu stranu i protresla, a onda je vozač uzbuđeno viknu »Ooo!«, i konji su, srećom, odmah stali. Prednji levi točak je bio spao sa osovine, i svi su putnici morali da izađu iz kola.

— Kud baš sad da spadneš! — promrmljao je vozač, Bob Vajt, stojeći smrknut kraj spalog točka.

Knoks je prvi primetio da nema pratioca, i odmah je zabrinuto upitao:

— A gde je pratilac?

— Ostao je na Red piku — odgovorio je vozač kratko, kao da to nema nikakvog značaja, i zašao u šumu iznad puta, gde je sekirom, koju je izvadio iz prtljažnika, odsekao jedno mlado drvo, pomoću koga su zatim on i Ben Li lako podigli prednji deo kola, a Džejmison je namaknuo točak na osovinu.

— A zašto je ostao tamo? Zar je to dozvoljeno u vašoj firmi? I zašto nam nisi to odmah kazao? — nastavio je da ispituje Knoks dok je vozač stavljao novi osigurač točka u osovinu.

— Ma, ne brinite, gospodine, ništa nam se neće desiti i bez njega! — odmah-

nuo je vozač rukom. – Još juče je počeo da ga boli stomak, i nije mogao više da izdrži na kolima. Uzeće sobu u salunu pored stanice i ležati, dog ga ja ujutru, kad se budem vraćao, ne pokupim.

– O tome smo morali biti obavešteni odmah! Kad plate kartu, ljudi imaju pravo da znaju kako će putovati! – viknuo je Knoks, crven u licu.

– Ja se izvinjavam, gospodine, što vam to nisam odmah rekao – odgovorio je vozač pomirljivo a dodao: – Biće sve u redu, videćete. Na ovom putu nije se, od rata naovamo, dogodilo ništa zbog čega bi trebalo da se plašite. Uostalom, Lari mi je ostavio svoju pušku. Znam i ja da pucam. Ne brinite!

– I oni što su pre tri sedmice putovali preko Džekson klierina mislili su da im oružani pratilac nije potreban, a kako su prošli! – dobacio je Knoks, gledajući okolo.

– O, to je bilo strašno! Muž mi je čitao o tome iz novina – umešala se u raspravu Linda Voker.

– Molim vas, uđite u kola. Za pola sata bićemo u Ešvilu, a za to vreme ne može nam se desiti ništa. Izvinite zbog ove nezgode s točkom. Nadoknadićemo vreme koje smo izgubili – rekao je vozač i popeo se na svoje sedište.

– Stvarno nije u redu što nas je taj pratilac ostavio, a da nam to nije rekao, ali stići ćemo i bez njega. Hajdemo u kola, narode! – kazao je stari Džejmison smireno, i propustio Dženi, Lindu i malog Teda da uđu u kola pre njega.

Već posle desetak minuta izgledalo je da su, osim trgovca Knoksa, zaboravili i na nezgodu s točkom i na pratioca. Nastavili su da s uživanjem gledaju prelepu prirodu i da ćaskaju.

Ben Li je jednog momenta nasionio glavu na tapaciranu stranicu kola, i zatvorio oči.

Bio je već poprilično umoran od puta. Krenuo je iz Luisvila pre tri dana, a cilj mu je bila Omaha. U Ešvilu će prenoćiti, pa ponovo u poštanska kola.

Imao je dvadeset i devet godina. Rodom je bio iz Kentakija, iz farmerske porodice. Ali, posle očeve smrti morao je da se otisne u svet, jer na maloj farmi pored Salt rivera, dvadesetak milja od Luisvila, nije bilo perspektive i za njega i za starijeg brata, koji je već bio oženjen. Radio je neko vreme kao rudar, zatim kao vozač poštanskih kola između Frenkforta i Čarlstona, a onda ga je jedan prijatelj preporučio za pratioca poštanskih kola na transkontinentalnoj liniji Sent Luis – San Francisko. Posao opasan, zbog čestih napada Indijanaca i kojekakvih bandita, ali plaćen bolje od svakog drugog posla koji je on tada mogao da dobije. Kad je počeo građanski rat, u proleće 1861, zarobili su ga vojnici Konfederacije, u Teksasu. Uzeli su kola i konje, opljačkali putnike, a njega i vozača uputili, u pratnji dvojice naoružanih, polupijanih momaka, »u komandu«. Pošto se nije nadao ničem dobrom u toj »komandi«, on je predložio vozaču, svom dobrom drugu Daniju, koji je bio poreklom Italijan, da pokušaju da pobegnu. Izveli su to kod prve kuće na koju su naišli, dok su vojnici ispijali rakiju sa domaćinom. Na žalost, Dani nije umakao mecima koje su vojnici ubrzo ispalili za njima. On se potom, sam, krio i putovao, bez dolara u džepu, punih dvadeset dana, dok nije stigao u Sent Luis, gde se odmah prijavio u vojsku Unije. Dogurao je do čina poručnika, i dobio medalju za hrabrost, ali se i nagledao toliko krvi, nasilja i smrti da je, kad je rat najzad završen, mislio samo o tome kako da dođe do nekog ranča, pa da se bavi uzgojem goveda, da živi mirno, porodično, što bliže prirodi, a dalje od ljudi koji se grabe za bogatstvo i vlast i spremni su da nemilosrdno uništavaju jedni druge.

Kad je vlada ponudila ratnim veteranima zemlju u Kanzasu, učinilo mu se da je to dobra prilika da ostvari svoju želju. Ali, razboleo se, od upale pluća, i morao je provesti čitavu godinu kod kuće, dok se nije sasvim oporavio. Onda mu se majka razbolela, i preklinjala ga je da je ne ostavi dok ne ozdravi ili ne umre. Ostao je, i pomogao bratu na farmi. Kad je majka umrla, početkom februara 1867. odlučio je da krene čim grane proleće. Dao je izjavu da se odriče svog dela nasleđa u bratovu korist, a brat je njemu dao hiljadu dolara; više nije imao. Sa uštedevinom odranije, sad je imao blizu tri hiljade dolara. Otišao je u Sent Luis, u državni agrarni ured, da dobije tapiju na zemlju. Tamo je sreo svog prijatelja iz rata, penzionisanog kapetana Pola Daglasa, koji ga je ubedio da pođe u Nebrasku, koja je upravo trebalo da dobije status države, i postane trideset i sedma članica Sjedinjenih Država Amerike. »Tamo je sad u toku poduhvat stoleća, Bene! – oduševljeno je govorio Daglas. – Tamo se gradi transkontinentalna železnička

pruga. Moj brat od strica je jedan od direktora u Savezno-pacifičkom železničkom društvu, i ja ću mu te preporučiti za inspektorsko mesto. Mlad si još, i zdrav, moći ćeš da izdržiš život po gradilištima, a zaradićeš odlično. Posle gaji goveda, ili kukuruz, kako hoćeš!« Vratio se da kaže bratu šta je odlučio, a onda je krenuo »preko Misurija«, kako su govorili svi koji su sa Istoka žurili na plodnu prerijsku zemlju, u novootvorene rudnike, ili na gradilište pruge.

I, evo, sad je bio u poštanskim kolima sa tim raznolikim, ali uglavnom simpatičnim društvom.

Naravno, nije im ispričao čitavu svoju biografiju, niti se zanimao za njihove. Rekao je samo onoliko koliko je bilo neophodno da zadovolji radoznalost malog Ted Lindija, koji je sedeo naspram njega, i svaki čas nešto pitao ili pričao.

Dečak je ušao u kola na stanici u Litl Kingstonu, gde ga je dvokolicom dovezao deda po majci.

— Molim vas, pripazite na moga unuka Teda. On putuje u Ešvil, svojoj majci, Žaklini Lindli — rekao je sedokosi čovek.

— O, ne brinite ništa, mi znamo i njega i njegovu majku — odgovorio je trgovac Gari Knoks i pomilovao dečaka po kosi.

Kad su kola krenula, dečak je mahao dedi sve dok su mogli da se vide, a onda je seo spram Bena, kraj prozora, i odmah počeo da priča:

— Jahao sam konja kod dede na ranču. Ne ponija, nego velikog konja, Zvezdana...

— Ma, šta kažeš?! — tobože se začudio Alan Džejmison. — I niko te nije držao?

— Nije! — odgovorio je dečak važno, a onda nastavio: — Deda — Viktor mi je obećao da će mi kupiti kaubojsko odelo idućeg leta, kad opet dođem kod njega.

— A koliko ti voliš svoga dedu? — upitao je stari Džejmison, koji nije imao dece, pa ni unučadi, zbog čega je silno tugovao, naročito otkako je zašao u godine.

— Mamu i njega volim najviše na svetu! —. odgovorio je Ted, pa se zagledao kroz prozor.

— A tatu? — upitao ga je Ben Li.

— Tatu nemam, gospodine — odgovorio je dečak. — Poginuo je za vreme rata. Borio se za Uniju. — Pogledao je Bena u oči. — Jeste li se i vi, gospodine, borili za Uniju?

Ben se zagledao u dečaka.

— Jesam, Tede. Nego, nemoj mi govoriti »gospodine«. Zovi me »Bene« ili — osmehnuo se — »čika-Bene«.

— U redu, Bene — odvratio je dečak.

— A zašto ne »čika-Bene«? — nasmešila se mlada učiteljica Grejvs.

Dečak je bio u nedoumici.

Ben mu je pomogao:

— Sve je u redu. I ja sam još momak — rekao je, i potapšao Teda po ramenu.

Ted je nastavio da zapitkuje:

— A je li tamo gde si bio ti bilo opasno, Bene?

— U ratu je svugde opasno, Tede. Nego, hajde da ja tebi pričam o tome kako Indijanci love bizone. Hoćeš li? — skrenuo je Ben razgovor sa teme koju nije voleo, pogotovo kad je čuo da je dečakov otac poginuo.

— Pričaj! — ozario se dečak.

Ben je pričao gotovo četvrt sata, nagnuvši se prema dečaku, da ne bi zamarao ostale.

Ali, svi su ga pažljivo slušali.

— Vi ste sigurno viđali Indijance, čim tako uverljivo pričate o njima, mladi gospodine — primetio je Alan Džejmison jednog momenta.

— Pa, jesam. Jedno vreme sam se često vozio Baterfildovim putem — odgovorio je Ben kratko, a onda se, zajedno sa Tedom, zagledao u potok, koji je tekao kraj puta.

Isto tako kratko odgovorio je i kad ga je Ted upitao kamo putuje, na šta su svi u kolima napregnuli uši:

— Naumio sam daleko, u Nebrasku. Tamo grade železničku prugu, kojom će voz juriti čak do Pacifičkog okeana.

— Ja se još nikad nisam vozio vozom — uzdahnuo je dečak, na šta su se svi nasmejali.

— Jeste li ga čuli, molim vas? On se »još nikad« nije vozio vozom, a već ima sedam godina! — rekao je stari Džejmison kroz smeh, a onda šapnuo trgovcu Knoksu, koji je sedeo pored njega: — Sve bih dao za jednog takvog unuka!

Na Red piku, gde su se ukrštali putevi Indenpendens — Blekfort i Rozburg — Ešvil, bilo je nekoliko zgrada, među njima i spratni salun, sa restoranom.

Ben je tu častio Teda kolačem, a sam je popio crnu kafu i popušio cigaru.

U restoranu je, pored putnika iz »Finč — Okoneovih« kola, bilo još desetak gostiju; mahom kauboja iz okoline.

Većina ih je stajala kraj šanka, gde su bile i dve zabavljačice.

Vozač Bob i pratilac kola Lari odmah su im se pridružili.

Jednog momenta Ted je zavukao ruku u džep svojih kratkih pantalona i predostrožno se okrenuo naokolo.

Ben je to primetio, i upitao ga:

— Šta je, Tede?

— Vidi šta mi je dao deda-Viktor — odgovorio je dečak i otvorio šaku ispred Bena.

Na dlanu je imao zlatnik, »napoleon«.

— O, to je, zaista, lep poklon! Dobro ga čuvaj — rekao je Ben i sklopio dečakovu šaku.

Ted je vratio zlatnik u džep, a onda su, na vozačev poziv, krenuli u kola.

— Bene, hoćeš li doći kod mene kad stignemo u Ešvil? — upitao je dečak dok su išli prema kolima.

— Pa, ako budem imao vremena — neodređeno je odgovorio Ben, a onda je, da ne bi oneraspoložio dečaka, dodao: — Ali, svakako ću jednog dana doći kod tebe, obećavam ti. Ti mi se mnogo dopadaš.

— I ti meni — odvratio je dečak.

Ben je ispružio ruku prema njemu i raširio dlan.

— Udri!

Razdragan, Ted je zamahnuo desnom rukom.

Začuo se udar dlana po dlanu.

Ben je, pri tom, uhvatio dečakovu šaku.

Nasmejali su se obojica, glasno.

— Vi ste postali pravi drugari — primetila je smešeći se učiteljica Dženi Grejvs, koja je išla za njima.

Stali su sve troje kod kola, da sačekaju Alana Džejmisona i Garija Knoksa.

Oni su došli iz restorana u društvu sa Lindom Voker, koju predstaviše kao svoju sugrađanku, koja je stigla na Red pik iz Indenpendensa.

— Dobar dan, gospođo Linda! — pozdravio je Ted.

Linda mu se osmehnula i pomilovala ga po kosi.

— O čula sam da si ovde — rekla je. — A kako ti je deda?

— Dobro — odgovorio je dečak kratko, i prvi uskočio u kola.

Pratilac Lari muvao se oko točkova dok su ostali ulazili u kola, i zato su svi posle bili uvereni da se i on popeo na kola...

— E sad nam do Ešvila ne treba više od deset minuta — rekao je Džejmison kad su prošli pored skupine velikih borova, s desne strane puta. Pogledao je pri tom u trgovca Knoksa, kao da je hteo da mu kaže da više ne treba da se plaši.

Knoks je odmahnuo rukom, a onda se obratio Benu Liju:

— Kažite, molim vas, zar nije trebalo da nas obaveste da ćemo od prevoja do grada putovati bez pratioca, bez obzira na to koliko je ovaj put bezbedan?

— Naravno da je trebalo — odgovorio je Ben, pitajući se u sebi zašto li je trgovac toliko uznemiren.

— I moj deda je juče grdio Džonija što je bez pitanja napustio krave i otišao kod devojke. Džoni je rekao da nije bio kod devojke, a deda mu je onda kazao: »Ne pričaj ti meni! Bio sam, valjda, i ja nekada momak!« — umešao se mali Ted u razgovor.

Dženi Grejvs, Linda Voker i Alan Džejmison se nasmejaše.

I Benu je došlo da se nasmeje, ali se ugrizao za usnu, jer je video da je Knoks istinski zabrinut.

Kola usporiše, a onda uđoše u prilično oštru krivinu.

Tog momenta prolomi se pucanj.

Knoks poskoči na sedištu, a ostali razrogačiše oči.

— Je li to bio pucanj biča? upitao je Alan Džejmison.

Kola se zanesoše, a zatim se začu škripa kočnice.

— To je bila puška — reče Ben Li.

— Zaustavljam! Ne pucajte! Ooo! — začuo se preplašeni glas vozača kola.

II

Konji su stali nekoliko metara ispred debla kojim su napadači preprečili put.

Pošto ih je usporio pred ulazak u krivinu, vozač je uspeo brzo da ih zaustavi, mada su se bili poplašili kad je opalila puška, iza stene iznad puta.

Strelac je pucao ispred zaprege.

— Ako neko pruži otpor, zasućemo kola olovom! — začuo se preteći povik, a odmah zatim tri naoružana čoveka, s maramama preko lica i šeširima navučenim na čelo, iskočiše iza žbunja i priđoše kolima.

Vozač se ukrutio na sedištu, s uzdama u rukama. Puška koju mu je ostavio pratilac Lari bila mu je iza leđa, na sedištu, pokrivena ćebetom, da se ne bi naprašila. Nije ni pokušao da je uzme.

— Svi iz kola, napolje! — zapovedio je napadač skriven desno od kola, u skupini sivih stena.

– Ovamo, kroz leva vrata, jedan po jedan! – dodao je najkrupniji od trojice koji su stajali pored kola, s puškama u rukama.

– I ti siđi s kola, i nemoj da ti padne na pamet da nešto pokušaš! – naredio je drugi, krivonogi debeljko, podigavši cev svoje vinčesterke prema vozaču Bobu.

Bob je odložio uzde i skočio s kola.

– Ne znam zašto ste?... – zaustio je, ali ga je isti glas oštro prekinuo:

– Umukni!

Bob je progutao pljuvačku, i pokunjeno stao u stranu.

– Brže! – podviknuo je najkrupniji putnicima u kolima.

Prvi je iz kola izišao Alan Džejmison, zatim Linda Voker, pa Dženi Grejvs.

Tek kad je krupni napadač ponovo viknuo, izišao je i trgovac Knoks, a za njim Ben Li, koji je prihvatio malog Teda Lindlija.

Treći od napadača koji su bili kod kola priđe trgovcu Knoksu, odmeri ga ljutitim pogledom, i naredi mu:

– Daj pare!

Knoks se, unezveren, okrenuo prema Benu, onda prema Džejmisonu, koji su stojali kraj njega.

– Jesi li ti čuo mene? – pretećim glasom upita napadač.

– Jesam – odgovorio je Knoks promuklo.

– Onda vadi pare, ili ću te sad mlatnuti! – prosiktao je napadač.

Knoks je zavukao drhtavu ruku pod kaput, mrmljajući:

– Ja... ja sam te pare... uzajmio. Založio sam kuću, gospodine.

Napadač se nadmoćno nacerio.

– Vadi! – podviknu, a onda, kao da se pobojao da bi Knoks mogao izvući iz džepa neko oružje, dodade: – Polako!

Pomerio je pri tom cev svoje puške Knoksu pod bradu.

Knoks zadrhta celim telom kad oseti hladni metal, a onda polako izvuče iz džepa novčanik i pruži ga napadaču.

Napadač ga odgurnu puškom, i zagleda se u novčanik.

Knoks jauknu, i pade.

Ispod brade mu poče krv, jer mu je napadač, gurnuvši ga puščanom cevi, derao malo kože.

Linda Voker zajeca.

– Vas dve iza kola! – viknu najkrupniji napadač, gledajući u Lindu i Dženi.

One se, u strahu, primakoše jedna drugoj.

– Brže! – naredi napadač, pa gurnu rukom najpre Dženi, a onda Lindu.

Poče i on za njima, iza kola.

Napadač koji je oduzeo Knoksu novčanik zadovoljno se smeškao, a onda je podigao ruku s novčanikom i doviknuo u pravcu sivih stena:

– Ovde su!

– Požurite! – začu se otuda.

– Ne moramo žuriti. Ove su ptičice mirne – drsko se nasmejao krivonogi debeljko, pa prišao Džejmisonu. – Vadi i ti novčanik, matori!

– Od mene se nećete baš obogatiti – rekao je Džejmison, s neočekivanim mirom u glasu, i izvadio novčanik iz zadnjeg džepa na pantalonama.

– Ja to neću! – začuo se tad protestni glas Dženi Grejvs, iza kola, a zatim vrisak i plač obeju žena.

Ben Li instinktivno koraknu u tom pravcu, ali ga napadač zadrža, gurnuvši mu cev svoje puške u slabinu.

– Nije prilika da izigravaš kavaljera, kicošu! – rekao je ironično, a onda podviknuo: – Izvrni i ti džepove!

Preplašen, mali Ted Lindli se priljubio Benu uz bok.

Ben ga prigrli levom rukom, a desnom izvadi novčanik iz unutrašnjeg džepa svog sakoa.

– Imaš lepo odelo, kicošu! – primeti napadač dok je Ben vadio novčanik.

– Hoćeš li mi, možda, uzeti i odelo? – odvrati mu Ben, gledajući ga u oči.

– Bolje će ti biti da zavežeš gubicu! – obrecnu se napadač pa skrenu pogled na dečaka.

– Šta si se privio uz njega? Je li ti otac? Briši u kola! – viknu na Teda i šutnu ga nogom u tur.

Ted se zanese, i pade.

Ben Li instinktivno koraknu prema njemu, ali ga zaustavi razbojnikov preteći glas:

– Stani!

Ben je zaškripao zubima, i dobacio mu:

– Ti si poslednji bednik i među razbojnicima!

Bandit podignu pušku, a onda priđe Benu, pa i njega udari nogom u tur.

Ben se jedva suzdržao da ne skoči na njega. U poslednjem trenutku shvatio je da bi time samo izazvao bandita da ga ubije.

– Ja još nikome nisam ostao dužan, pa neću ni tebi! – rekao je ledenim glasom, gledajući bandita u oči.

Zapazio je da su mu oči vodnjikavoplave.

Ništa drugo na licu nije mogao da mu zapazi, jer je bilo prekriveno sivom maramom.

Ted se u međuvremenu podigao i stao opet uz Bena.

– Potraži me u... Višiti! – nacerio se bandit, pa puščanom cevi gurnuo Bena u stranu, a onda se zagledao onamo gde je Ted maločas bio pao.

Koraknuo je, sagnuo se, i podigao nešto sa zemlje.

– Zlatnik! – uzviknuo je.

Tedu udariše suze na oči.

– Bene, ne daj mu moj zlatnik! – rekao je plačnim glasom, i istog trena skočio na napadača.

Bandit mu uhvati ruku kojom je hteo da uzme zlatnik i zavrnu je.

Ted vrisnu, i pade kraj banditovih nogu. Ali, nije odustajao od namere da povrati dedin zlatnik, poklon za polazak u školu.

Bandit ga najpre zakači vrhom čizme, iza uha, a onda zamahnu puškom.

Ben tog momenta priskoči, uhvati bandita za jaknu i povuče ga. Bandit pade. No, samo sekund kasnije pao je i Ben Li. Udario ga je kundakom po glavi krivonogi debeljko.

– Šta se tamo dešava? – začulo se s druge strane pute.

– Sve je u redu – odgovorio je krivonogi, a onda se obratio svom drugaru: – Uzećemo kofere, pa kidamo!

Začas su ispraznili prtljažnik, i krenuli iza kola.

– Amante, idemo! – rekao je krivonogi debeljko, i zakikotao se.

Istog momenta nasmejao se i bandit koji je oteo Tedu zlatnik.

Bobu Vajtu i Alanu Džejmisonu bilo je jasno da se oni smeju nečemu što su videli iza kola, gde su, sa najkrupnijim napadačem, bile Linda Voker i Dženi Grejvs.

Žene se više nisu čule.

Ipak, to što su se banditi smejali govorilo je da su žive.

– Valjda im nije učinio ništa strašno – promrmljao je vozač, koji je, kao ukopan, stojao neprekidno na istom mestu.

Knoks je sedeo na zemlji i zurio u svoje ruke, koje je okrvavio kad se opipao po bolnom mestu ispod brade.

– Nadam se da nije – prošaptao je stari Džejmison, koji je u međuvremenu prišao Benu Liju i pipao mu puls, da proveri da li je živ.

Ted Lindli se previjao od bola u desnom laktu.

Uskoro se začulo kako banditi odlaze od kola u šumu, iznad puta.

Napadač koji je bio među stenama, skriven, doviknu im:

– Brže!

Alan Džejmison je prišao malom Tediju Lindliju. Rekao mu je nekoliko reči ohrabrenja, a onda ga je uveo u poštanska kola.

Dečak se levom rukom držao za desnu, i jecao.

Oči su mu bile pune suza.

Vozač Bob se najzad pokrenuo.

– Jeste li žive? – upitao je idući prema zadnjem kraju kola.

– Jesmo, ali nemojte dolaziti ovamo – odgovorila mu je Linda Voker.

Glas joj je bio nekako stegnut, slab.

Bob je stao. Okrenuo se prema Džejmisonu, koji je opet bio kraj Bena Lija.

Starac je slegnuo ramenima.

– Donesite nam nešto čime bismo se mogle ogrnuti – ponovo je progovorila Linda Voker.

– Kofere su nam odneli. Sve su odneli – odgovorio joj je vozač.

– Videle smo da su odneli – oglasila se prvi put i Dženi Grejvs.

– Mogu vam dati ćebad koju imam na sedištu – rekao je vozač, i odmah prišao kolima i svukao ćebad sa sedišta.

U poslednjem trenutku uhvatio je Larijevu pušku, da ne padne na zemlju.

Pogledao je prema Džejmisonu.

– Pravo da kažem, nisam se ni setio da mi je ova puška iza leđa – rekao je sa osećanjem krivice.

– Ništa ne bi mogao ni da si se setio. Samo bi izgubio glavu, da si pokušao nešto. Ustrelili bi te pre nego što bi stigao da je izvučeš ispod ćebeta – opravdao ga je Džejmison.

– Dajte nam tu ćebad! – doviknu Linda Voker iza kola.

Bob je došao do zadnjeg levog točka i proturio ruku iza kola.

Linda i Dženi su prihvatile ćebad.

– Jesu li vam učinili nešto nažao? – upitao je Bob bojažljivo.

– Još kako! Idiot! Ali, čitave smo – odgovorila je Linda.

– Odneli su nam tašne i haljine – dodala je Dženi.

A onda su se obe pojavile iza kola, ogrnute grubim ćebadima.

– Onaj je neki manijak! – nastavila je Linda Voker da grdi, ulazeći u kola. – Tražio je od nas da se svučemo. Kako je

samo ošamario ovu jadnu devojku kad je to odbila! Zderao je haljine s nas.

Vozač Bob i Džejmison pogledaše Dženi u lice, i videše da joj je krv tekla iz nosa.

Pognute glave, Dženi uđe u kola i sede pored Teda, koji se odmah privi uz nju.

– Boli me jako ruka – rekao je, a onda je pogledao, kroz otvorena vrata na kolima, onamo gde je nepomično ležao Ben Li. – Šta će biti s Benom? – upitao je tužno.

Dženi tek tad primeti da Ben leži na zemlji.

– Oh! Je li živ? – uzviknu i pogleda Džejmisona.

– Živ je – odgovori Džejmison mirno. – Mislim da je dobio potres mozga. Udario ga je onaj krivonogi gad kundakom po glavi.

Linda se obrati trgovcu Knoksu, koji je i dalje nepomično sedeo na zemlji, desetak koraka od kola:

Šta je sa vama, gospodine Gari?

Knoks joj ne odgovori ništa. Samo mu se ramena malo pomeriše.

– Hajde da unesemo momka u kola – reče tad Džejmison vozaču. – Ti ga uzmi ispod pazuha, a ja ću za noge.

Vozač odmah priđe Benu.

Pažljivo su ga položili na slobodno sedište, naspram Linde, Dženi i malog Teda.

– Knoks i ja ćemo, valjda, moći da se zbijemo pored tebe, gore na kolima – reče zatim Džejmison vozaču.

– Ja bih morao odmah nazad, na Red pik – odgovorio je vozač. – Moram što pre nekako obavestiti direkciju šta se dogodilo.

Krenuo je prema zaprezi.

– Onda pošalji poruku i šerifu – reče mu Džejmison.

– Nastojaću – odgovorio je vozač i ispregnuo prednji par konja.

Vezao je jednoga za kola, a drugog uzjahao.

– Molim vas, odvezite vi kola do Ešvila. Nije daleko – obratio se Džejmisonu. – Ja ću doći u Ešvil čim nađem načina da pošaljem poruke.

– U redu – slegnuo je Džejmison ramenima i pošao prema Konksu, koji je u međuvremenu ustao, i zurio onamo kuda su otišli pljačkaši.

Vozač je odjahao. Poneo je i Larijevu pušku.

Džejmison se tek tad setio da je na putu podebelo drvo, koje ne mogu obići. Okrenuo se, da zaustavi vozača, da mu pomogne, ali bilo je već kasno.

Iako bez sedla, Bob je odjahao kao vetrom nošen.

– Hajdemo, Gari – obratio se Džejmison Knoksu i dotaknuo ga po ramenu. – Moraš mi pomoći da sklonimo ono drvo s puta.

Knoks se polako okrenuo i pošao ispred Džejmisona.

Sklonili su drvo, a onda se popeli na kola.

Džejmison je uzeo uzde i poterao konje.

– Upropastili su me – prošaptao je Knoks.

Džejmison ga nije razumeo, ali je pretpostavio da se požalio na svoju zlu sudbinu, pa mu je rekao saosećajno:

– Živ čovek sve nadoknadi, pre ili kasnije, prijatelju.

Gari je samo slegnuo ramenima.

Konji su išli korakom.

Mada niko nije ništa na to primetio, Džejmison je rekao glasno, da bi ga čuli i oni u kolima:

– Voziću polako dok je put neravan, da se Ben ne bi potresao. Posle ću poterati konje brže.

III

Oko sedam sati uveče pred poštom u Ešvilu okupilo se bilo već blizu stotinu ljudi. Rašćulo se po celom gradu da poštanska kola iz Rozburga kasne neobično dugo, pa su se zabrinutoj rodbini onih što su dolazili tim kolima pridružili ne samo dokoni šetači iz glavne ulice i deca koja su svake večeri dočekivala kola nego i skoro svi koji su bili svratili u obližnji salun »Srećna zvezda«, i stanovnici iz okolnih zgrada.

Upravnik pošte Mark Sačer trudio se iz sve snage da ne pokaže koliko je i sam zabrinut što kola kasne već sat vremena. Mada je slutio najgore, uporno je ponavljao da veruje da se nije desilo ništa strašno, i da će kola ubrzo stići.

– Molim vas, strpite se još malo! – odgovarao je obzirno, s vrata svoje kancelarije, na zabrinuta pitanja okupljenih.

– A šta ako su ih napali razbojnici? – upita plačnim glasom Ana Džejmison, žena farmera Alana Džejmisona, koja je došla pred svoga muža dvokolicom.

Farma Džejmisonovih bila je tri milje severno od Ešvila, pored Foks krika.

Da su mnogi pomišljali na isto na šta i Ana, samo što se nisu usuđivali da svoj strah glasno iskažu, potvrdio je tajac koji je nastao nakon Aninog pitanja.

Sačer se ugrizao za donju usnu, pogledao levo, prema severnom ulazu u grad, odakle je trebalo da stignu kola, a onda rekao prekornim glasom:

– Zašto odmah mislite na najgore, gospođo Ana? Zašto ne bi bilo moguće da im se samo slomio točak, i da su se zbog toga zadržali? To se događa na svim linijama, na kolima svih prevozničkih kompanija. Videćete, sad će stići, pa ćete... – Zaćutao je najednom. Po izrazima lica oko sebe shvatio je da to što govori nije više ubedljivo ni umirujuće, pa je odlučno izjavio: – Ako ne stignu još za petnaest minuta, ja ću, makar sam, poći da vidim šta se dogodilo!

– Do postaje Red Rit treba skoro sat jahanja, Sačere, a uskoro će mrak. Zato treba poći odmah. I ja ću s tobom. Idem po konja i pušku – rekao je kovač Greg Holpin, plećati četrdesetogodišnjak, i odmah krenuo prema svojoj radnji.

– Ja sam lepo govorio da nam treba stalni šerif. Da smo ga izabrali jesenas, kad sam ja to predlagao, sad bi nas manje bolela glava – jetko je ubacio Sam Kebot, vlasnik saluna »Srećna zvezda«.

– A ko bi ga plaćao? Tebi je lako, ti imaš salun! – doviknuo mu je neko iz mase.

– A ko će platiti sad, ako su ljudi stradali? – nije se dao Kebot.

– Ne prizivaj nesreću, Kebote! – obrecnuo se upravnik pošte. – Ja ipak verujem...

– Sačere, nije više važno šta ti veruješ, nego šta je na stvari! – prekinuo ga je Kebot, jedva srednjeg rasta, ali snažan i oštar čovek. – I ja ću, naravno, poći s tobom. Nisam spominjao šerifa da bih se izvlačio iz opasnosti, nego da bar sad shvatimo svi da nam je šerif ovde potreban, čak i ako ovoga puta sve ispadne dobro. Bolje da ga izaberemo prerano nego prekasno. Svakakvi tipovi se već muvaju po našem gradu i okolini.

– A ti im prodaješ piće! – dobaci neko, iza njegovih leđa.

Kebot se okrenuo. Odgovorio je neočekivano mirno:

– Naravno da im prodajem. Ja sam kafedžija, a ne šerif. Ali, pomoći ću šerifu kad ga budemo imali.

– Ljudi, šta je tu je! Sad moramo videti šta možemo bez šerifa. Hajde, ko će još da pođe sa Sačerom? – umešao se u razgovor Alen Džonson, predsednik gradskog veća, koji je u međuvremenu stigao do okupljene mase, i čuo nervoznu raspravu.

– Idem i ja – javio se kauboj koji je, vodeći svoga konja, dolazio od saluna. – Vozač na tim kolima je moj prijatelj, Bob.

– Mi znamo Boba! – oduševljeno viknu jedan od dečaka koji su stajali po strani.

– Ko će još? – ponovo upita suvonjavi, ali još uvek živahni šezdesetpetogodišnji predsednik gradskog veća, pa dodade: – Razume se, idem i ja.

Prijaviše se još tri dobrovoljca – berberin Ros i dva mlada kauboja, koji odmah otrčaše prema gradskoj štali.

A onda se začu odlučan ženski glas:

– Molim vas, povedite i mene. U kolima je moj sin.

– To je Tedova majka – začu se šapat među bosonogim dečacima.

– Gospođo Lindli, imajte još malo strpljenja, molim vas. Ne znam od kakve ću im pomoći moći biti i ja, ako je nešto ozbiljno u pitanju – rekao je Džonson blagim glasom, pun razumevanja za materinsku brigu Žakline Lindli.

– Baš ako se desilo nešto ozbiljno, gradonačelniče, treba da pođem i ja. Možda ima povređenih, pa bih ja mogla da pomognem bolje nego iko od muškaraca. Nađite i meni jednog konja. Ja znam da jašem – bila je uporna Žaklina Lindli.

– Uzmite moju dvokolicu, Žaklina – reče joj predusretljivo Ana Džejmison. – Uostalom, hajdemo zajedno!

– Molim vas... – zausti upravnik pošte, ali ga prekinu uzbuđeni glas:

– Dolaze!

Svi pogledaše niz ulicu, a deca odmah i potrčaše.

– Eto, šta sam vam govorio! – uzviknu upravnik pošte. Kola se pojaviše na vidiku, ali nisu jurila, ni dizala prašinu za sobom, kao obično.

To kao da je potvrđivalo Sačerovu pretpostavku da se na kolima slomio točak, i da zato kasne.

– Sklonite se u stranu, molim vas! Oslobodite mesto gde kola staju! – opominjao je upravnik pošte.

– Hej, pa ko to vozi kola?! – uzviknu pripiti dugajlija Bob Mils, i istegli vrat, da bi bolje video.

Nastade žagor.

Masa krenu u susret kolima.

– Vozi neki starac, bez šešira! – vi-

kao je dečak koji je već bio stigao do kola, pa se vraćao nazad. – Pored njega je gospodin Knoks! Imaju samo dva konja!

– Bože, pa to je moj Alan! – zaplaka Ana Džejmison kad je prepoznala svog muža, u crnom odelu i gologlavog, na vozačevom sedištu.

– Tede! Tede! – vikala je prestravljeno Žaklina Lindli trčeći prema kolima.

Još je nekoliko žena zaplakalo.

– Smirite se! Napravite prolaz kolima! – viknuo je Alen Džonson, stojeći uz upravnika pošte, koji je najednom zanemeo, shvativši da se dogodilo baš ono najgore.

Ali, niko više nije mogao smiriti uznemirene ljude. Ulica se orila od uzvika, plača, pitanja.

– Šta se desilo?...

– Tede, gde si?...

– Alane!...

– Napali su ih!...

– Treba otići u Elburg po šerifa!...

Kovač Holpin, koji je stigao u međuvremenu, na konju, procenio je odmah da se tu rečima ne može postići ništa. Nekoliko puta prisustvovao je takvim masovnim provalama histerije, naročito za vreme rata, i znao je da se red u takvim situacijama može uspostaviti samo nečim što će sve iznenaditi. Zato je izvukao iz futrole na sedlu svoju vinčesterku i opalio iznad uskomešane mase.

Odmah zatim viknuo je što je mogao jače:

– Propustite kola do pošte!

Ljudi se trgoše, i polako se povukoše u stranu.

Čulo se samo kako nekoliko žena šmrkaju.

Alan Džejmison je čvrsto držao uzde i gledao napred. Šešir mu je bio pored njega, na sedištu.

Nije se odazvao ni svojoj ženi sve dok nije zaustavio kola ispred pošte. A onda ju je pogledao, pokušao da se osmehne, što nije uspeo, i rekao joj:

– Živ sam, Ana, i čitav.

Zatim je pogledao prema gradonačelniku i upravniku pošte i kratko im saopštio ono što je tog momenta bilo najvažnije:

– Potreban je lekar.

Gradonačelnik Džonson je pogledao vižljastog mladića koji je stajao kraj njega, i ovaj je odmah potrčao prema ordinaciji doktora Landena.

Trgovac Knoks prvi side s kola.

Njegov pomoćnik Brus priđe mu i zagrli ga, a onda mu reče:

– Gospođa Melinda se još nije vratila od svoje sestre. A i bolje što nije, jer bi ovde premrla od straha. Jeste li dobro, gazda?

Knoks, sumornog izraza lica, klimnu glavom.

Brus tad primeti da on pod bradom ima otok i skorele krvi.

– Povređeni ste, gazda! – reče uzbuđeno.

– Nije to ništa – promrmlja Knoks i odmahnu rukom. – Opljačkan sam, Bruse – dodade zatim, jedva čujno.

Brus se uhvatio za glavu i jeknuo.

To kao da je oživelo Knoksa.

– Treba pažljivo izneti povređene iz kola – obratio se upravniku pošte i gradonačelniku, koji su, kao i svi ostali, bili užasnuti.

Oni što su bili najbliži kolima otvorili su u međuvremenu vrata na njima.

Za trenutak su svi ustuknuli pred onim što su videli.

Dve žene umotane u ćebad – Linda Voker, koju su prepoznali, i mlada, smeđokosa devojka, koju niko nije poznavao – sedele su pored dva nepomična muškarca – malog Teda Lindlija, kojeg su nekoliko prisutnih takođe odmah prepoznali, i krupnog čoveka u sivom varoškom odelu, kojeg, kao ni devojku, niko nikada ranije nije video.

– Tede, sine! – vrisnula je Žaklina Lindli.

– Živ je, ne brinite, gospođo – prošaptala je Đeni Grejvs, koja je držala dečakovu glavu u krilu. – Bolela ga je jako ruka, pa smo mu dali prašak za spavanje, koji je, srećom, imala uza se gospođa Voker.

– A zašto je krvav po licu?

– Nije to strašno, gospođo. Ima ogrebotinu iza uha. No, više ne krvari – objasnila je Đeni mirno.

Primetivši da je Žaklina gleda, predstavila se:

– Ja sam Đeni Grejvs, učiteljica.

– Ja sam Tedova majka, Žaklina Lindli – odvratila je dečakova majka, i počela da ljubi svoga sina.

Linda Voker je sedela nepomično, kraj nogu Bena Lija, i gledala u pod.

Njezin muž i kćerka prestraviše se kad je videše takvu.

– Da vas nisu?... – zaustio je Voker, ali nije imao hrabrosti da dovrši pitanje.

Gledao je upitno Dženi Grejvs.

Shvativši na šta on misli, Dženi tiho odgovori:

– Nisu. Samo nas je jedan bandit naterao da se svučemo, a posle su nam odneli haljine, zajedno s tašnama. Gospođa Linda se držala hrabro sve do pre desetak minuta, a onda je zaćutala.

Začulo se kako je pekar Voker zaškripao zubima.

A onda je, zajedno s kćerkom, izveo svoju ženu iz kola, pa su sve troje krenuli kući.

– Mesta, molim vas, da iznesemo povređene! – odsečno je rekao kovač Holpin, prilazeći kolima.

Uzeo je u naručje malog Teda i krenuo s njim u kancelariju upravnika pošte.

Dečakova majka pratila ga je u stopu.

– Unesite ih odmah u našu spavaću sobu. Ja sam već spremila krevete – javila se predusretljivo žena upravnika pošte.

– Hvala vam mnogo, gospođo Vivijen – rekla joj je Žaklina Lindli.

Kebot i dva mladića izneli su Bena Lija iz kola.

Učiteljicu Dženi Grejvs prihvatile su dve žene koje su stanovale u zgradi preko puta pošte, i odvele je da joj daju nešto od svoje odeće.

– Gadovi! Kako su mogli tako nešto da urade poštenim ženama?! – vikala je snažna Sara Kuper, službenica u banci.

Alan Džejmison je polako pričao gradonačelniku Džonsonu i upravniku pošte Sačeru šta se dogodilo.

Mnogi su se zbili oko njih, da bi čuli tu priču.

– Stiže doktor! – obavesti neko i oni što su stajali ispred vrata pošte pomakoše se u stranu.

Doktor Landen bio je čovek srednjih godina, prosed, ali zdrav i snažan.

– Gde su povređeni? – upitao je upravnika pošte, i čim je video da je on pogledao prema svojoj kancelariji, utrčao je unutra, sa svojom lekarskom tašnom u ruci.

IV

Ben Li polako pređe pogledom po tavanici, a zatim okrenu glavu polulevo, odakle je čuo laki šum.

Na stolici kraj prozora sedela je žena, kojoj je moglo biti između dvadeset i pet i trideset godina, blagog izraza lica, crnokosa. U rukama je držala otvorenu knjigu.

Kad su im se pogledi sreli, upitala je:

– Kako vam je, gospodine Li?

– A gde se nalazim? – odvratio je Ben pitanjem i polako se opipao desnom rukom po glavi.

Namrštio se kad je dodirnuo mesto gde je dobio udarac.

– U ordinaciji doktora Landena – odgovorila je žena blagim glasom i odložila knjigu na stočić, desno od sebe. A onda se predstavila:

– Ja sam Tedova majka, Žaklina Lindli.

– A gde je Ted? Kako je? – upitao je Ben, i na trenutak-dva zažmurio, jer je osetio blagu nesvesticu.

Žaklina je to primetila, i zabrinuto ga je upitala:

– Je li vam zlo?

Ben je progutao pljuvačku, isteglio malo vrat i okrenuo se na levu stranu, pa je odgovorio:

– Dobro mi je. Biće sve u redu. Gde je dečak?

– Tedu je sad bolje. Doktor mu je sasvim udesio zglob. Stavljamo mu obloge, i sad ga ruka ne boli onako jako. Taj mu je bandit uganuo ruku. – Zastala je trenutak, uzdahnula, pa prošaputala: – Jadno moje dete, šta je morao da preživi tako mlad...

– Dobro se držao – osmehnuo se Ben.

– Vama puno hvala, gospodine Li, što ste ga zaštitili. Vi ste stradali zato što ste štitili njega. To su mi rekli i Ted i gospodin Džejmison.

Ben se ponovo opipao po glavi.

– Dok ste štitili Teda, onaj drugi bandit vas je udario kundakom po glavi – objasni mu Žaklina, na osnovu onoga što su joj ispričali njezin sin i stari Alan Džejmison.

– Od toga mi se, znači, smrklo – promrmlja Ben Li.

– Doktor Landen vam je dao da popijete neki lek, kad ste jednom, na kratko bili došli k svesti; u stvari, bili ste samo polusvesni.

– Biće sve u redu. Nije mi prvi put da dobijem po glavi – nasmešio se Ben i polako se podigao.

Tad je primetio da je samo u vešu, pokriven ćebetom, na metalnom belom krevetu.

– Ovo je ordinacija našeg lekara Landena. Sinoć su vas iz kola izneli u

kuću upravnika pošte, zajedno sa mojim Tedom, koji je bio omamljen praškom za spavanje koji mu je dala gospođa Voker, da bi lakše podneo bolove. Doktor Landen je, kad vas je pregledao, insistirao da vas prenesu ovamo, da bi mogao neposrednije da se stara o vama. Pre sat vremena morao je da ode na ranč »Beli kamen«, nekoliko milja severozapadno od grada, da pomogne oko porođaja gospođe Dejzi Ford. Nešto se iskomplikovalo, pa je gospodin Ford došao po njega i zamolio ga da odmah pođe s njim. Ja sam pre toga bila došla da vidim kako vam je, pa sam ostala kraj vas.

– Hvala vam – reče Ben, pa pogleda na stolicu preko koje su bile njegove pantalone, žaket i šešir. Čizme su mu bile kraj stolice, uglačane.

– A ko je pored Teda? – upitao je.

– Jedna naša susetka pazi na njega. Ali, on je na nogama, sa dvojicom svojih drugova, na dvorištu. Priča im o tom banditskom prepadu. Oni ga slušaju ne trepćući. – Osmehnula se. – Vi ste ga naprosto opčinili, gospodine Li. Jako vas je zavoleo.

– I on se meni dopao. Imate pametnog i lepog sina, gospođo Lindli.

Žaklina se osmehnula, a onda su joj se oči zasvetlele od suza.

Okrenula se u stranu.

– Izvinite. Znate kakve su majke...

– Da. A sad mi recite jesam li ostao i bez stvari?

– Jeste. Ti pljačkaši su odneli sve iz kola, a gospođi Voker i mladoj učiteljici koja je doputovala s vama odneli su i odeću.

Ben se trgao.

– Srećom, nije se dogodilo ono najgore – nastavila je Žaklina da ga obaveštava. – Jedan od tih gadova naterao ih je da se svuku pred njim, u donji veš, a onda im je pokupio haljine, pošto im je prethodno oduzeo tašne. Jadna ona devojka, preseo joj je put u Ešvil, i ko zna hoće li hteti da bude ovde učiteljica. I ona se veoma dopala Tedu. – Nasmešila se. – Znate li šta mi je kazao?

Ben je pogleda upitno.

– Da biste vi i gospođica Grejvs bili lep par. Da se on pita, uskoro bi bila svadba.

Ben se prvi put nasmejao glasno. A onda je rekao, mirno:

– Gospođica Grejvs je mlada devojka.

Žaklina je pogledala u stranu.

– Takva su deca – reče tiho, a onda dodade glasnije: – Rekao mi je da ste mu obećali da ćete doći kod nas. Pa, kad se oporavite, ako budete imali vremena, molim vas, svratite. Naša je kuća osma odavde, na drugoj strani ulice.

Pokazala je rukom kroz prozor, a onda je polako krenula prema vratima.

– Ako želite da ustanete, odelo vam je, evo, preko stolice: Doktor je rekao da vam prenesem, ako se osvestite pre nego što se on vrati, da ga svakako sačekate ovde, da ne izlazite na ulicu. Ja sam vam očistila čizme, ali vam nisam ispeglala odelo. Samo sam ga očetkala. Ne znam gde je doktorova pegla. – Osmehnula se, a onda se kucnula prstima po čelu. – Oh, umalo da zaboravim! Dok sam čistila vaše čizme, našla sam u jednoj dve hiljade dolara. Stavila sam vam ih u džep od sakoa.

– Hvala vam. To sam uspeo da izvadim iz novčanika i ubacim u čizmu pre nego što sam izišao iz kola, pred pljačkaše. Nešto sam morao ostaviti i u novčaniku, da im ne bih bio sumnjiv, i to su mi odneli, zajedno s dokumentima – objasnio je Ben, a onda je dodao setnim glasom: – Žao mi je što je Ted ostao bez dedinog zlatnika.

– Neka je samo on meni živ i zdrav! – uzdahnu Žaklina. – Znate, taj je zlatnik bio neka vrsta talismana u našoj porodici. Moj ga je otac dobio od svoga dede, koji je bio oduševljeni pristalica Napoleona Bonaparte; napustio je Francusku nakon Napoleonovog pada, i došao ovamo, u Ameriku.

– Vi ste, znači, poreklom Francuskinja.

– Da. Ali, odrasla sam među doseljenicima iz Irske, a udala se za pravog Amerikanca. Čarlsovi su već četiri kolena unazad rođeni ovde, u Americi. On se ponosio time. – Zastala je trenutak. – Čarls je bio moj muž, znate. Poginuo je treće godine rata, kod Nešvila.

– Rekao mi je to Ted. Žao mi je.

Žaklina se zagledala kroz prozor.

– Čarls je bio službenik u ovdašnjoj banci. Već smo bili isplatili kuću, dobili sina... Ali, došao je taj prokleti rat, i sve nam pokvario. – Uzdahnula je. – Otac me je zvao da se vratim, sa malim, kod njega na ranč. Majka mi je tad još bila živa; umrla je pre dve godine. No, ja sam rešila da ostanem, sa Tedom, u našoj kući, ovde. Zaposlila sam se u krojačkom salonu gospođe Mekinej. Kao devojka naučila sam da šijem, i to mi je

sad dobro došlo. Hoću da školujem Teda. Mislim da je bistar dečak, i da će dobro učiti.

– Vrlo je bistar – nasmešio se Ben. – Pričao mi je o mnogo čemu kao odrastao.

– Nadam se da ga to što se dogodilo neće trajno progoniti, da neće ostaviti posledica na njegovu psihu.

– Sigurno neće, gospođo. S vremenom će to za njega biti samo jedna zanimljiva epizoda.

– Ja se nadam. – prošaptala je Žaklina Lindli.

– Ne znam, međutim, kako će biti sa nama starijima koji smo to preživeli – nastavio je Ben, namrštivši se.

– I vi ćete se ubrzo oporaviti, gospodine Li, i nadam se da ćete uspeti da ostvarite ono zbog čega ste krenuli na Zapad – rekla je Žaklina ohrabrujućim glasom.

Ben ju je pogledao.

– Ted mi je kazao da putujete na Zapad, u Omahu – osmehnula se Žaklina.

Delovala je lepo, zdravo, i sigurno.

– Da, krenuo sam tamo, gospođo. Ali... Da li je neko organizovao poteru za pljačkašima? Pretpostavlja li se bar ko su oni?

– Koliko sam čula, trebalo je da potera krene jutros. Ne znam ništa detaljnije – odgovorila je Žaklina, i izišla na trem, da bi se Ben obukao.

– Tek jutros! Bolje da nisu ni krenuli. Za noć su oni napasnici mogli stići gde god su hteli – mrmljao je Ben oblačeći se.

Nije osećao bol u glavi niti vrtoglavicu.

Izišao je na trem.

– Osećate li se bolje? – dočekala ga je Žaklina pitanjem.

– Ne vrti mi se više u glavi – odgovorio joj je, i nekoliko puta duboko udahnuo svežeg vazduha.

Bilo je oko deset sati.

Dan je bio sunčan, ali je duvao slab povetarac, sa zapada, pa nije bilo sparno.

S druge strane ulice, pred berberskom radnjom, bilo je nekoliko ljudi.

Svi su pogledali prema tremu doktorove kuće.

– Zdravo, stranče! – doviknuo je jedan, u građanskom odelu, sa kačketom na glavi.

Ben mahnu rukom prema njima.

– Taj što vas je pozdravio je dever gospođe Linde. Sigurno mu je ona pričala o vama – objasni Žaklina, a onda dodade, s uzdahom: – Sirota žena, jedva se smirila.

– A trgovac Knoks? Je li se on smirio? Čini mi se da je on prošao najgore.

– Uzeli su mu novac koji je dobio na zajam od banke u Rokvilu. Nameravao je da uđe u neki veći posao. Sad mu se može desiti da ostane bez ičega. Čula sam jutros da je očajan. Žena mu se, kažu, onesvestila kad je čula šta se dogodilo.

Ben se namrštio. A onda je stavio levi dlan iznad očiju i zagledao se niz ulicu.

– Naš grad nije velik. Može se videti s kraja na kraj glavne ulice. Imamo ukupno šest ulica. Ali, neprekidno raste, i lep je – rekla je Žaklina. – Još malo, pa će ulica oživeti, kad ljudi krenu u crkvu. – Osmehnula se. – A potom će oživeti saluni. Imamo ih dva. Jedan je, na žalost, blizu naše kuće. Eno, pogledajte – pokazala je rukom – ona belo obojena kuća je naša, a tamo gde stoji onaj konj, vezan za gredu, je salun »Ludi konj«. – Pokazala je rukom na suprotnu stranu. – Tamo je centar, sa poštom, crkvom, školom i dvema trgovinama.

Ben je klimao glavom, a onda je upitao:

– Ima li u gradu štala koja iznajmljuje konje?

– Ima. Stotinak metara od poslednje kuće, na ulazu u grad iz pravca kojim ste sinoć došli.

– Ne sećam se – nasmešio se Ben i opipao se po glavi.

– Da, da... bili ste u nesvesti. A je li vam sad zaista sasvim dobro?

– Sasvim! – odgovorio je Ben sigurnim glasom, a onda je dodao: – Mnogo vam hvala, gospođo Lindli, što ste mi očistili čizme i odelo, i što ste bili uz mene. Sad se osećam dobro, pa vas oslobađam bolničarske dužnosti. Krenuću sad do pošte.

– Nećete sačekati doktora?

– Ne brinite, javiću mu se čim se vrati, i posavetovaću se s njim.

– Dobro, onda. Do viđenja – rekla je Žaklina Lindli i naklonila se.

– Do viđenja, gospođo Žaklina. Pozdravite Teda. Nadam se da ću ugrabiti bar malo vremena da vas posetim pre nego što otputujem odavde – odgovorio je Ben Li, stavio šešir na glavu, i krenuo prema pošti.

V

Pred poštom je opet bila gužva: desetak osoba u živom razgovoru, tri konja vezana za gredu, osedlani, a pored njih prikolica, u koju je bila upregnuta bela kobila.

Prilazeći polako, Ben Li je čuo kako je jedna žena rekla drugoj, koja je bila upravo prišla grupi:

– Pronašli su opljačkane stvari.

Ušao je u kancelariju, praćen radoznalim pogledima onih što su stojali pred vratima.

– To je onaj što su ga sinoć doneli onesvešćenog – rekao je neko iza njegovih leđa, nakon čega je zavladala opšta tišina.

– O, dragi prijatelju! – uzviknuo je Alan Džejmison i poskočio sa klupe na kojoj je sedeo, desno od pisaćeg stola.

Muškarac i žena koji su o nečem razgovarali kraj prozora okrenuše se, i Ben prepozna učiteljicu Dženi Grejvs.

Imala je na sebi sivu haljinu, malo poveliku, zbog čega ju je stegnula kaišem oko struka. Držala je u ruci svoj koferčić.

Naklonio joj se i skinuo šešir s glave.

– Milo mi je što ste na nogama. Jeste li se sasvim oporavili? – progovori Dženi, nasmešivši se.

– Biće sve u redu – odgovori Ben, pa se zagleda u čoveka koji je stojao kraj Dženi.

– Bene, ovo je upravnik naše pošte, gospodin Mark Sačer – reče Džejmison. – Bio je sa šerifom u poteri.

Sačer koraknu pred Bena i pruži mu ruku.

– Ja sam vas upoznao sinoć, gospodine Li – reče. – Hvala vam što ste me primili u svoju kuću – odgovori Ben Li, a onda upita: – Jeste li im ušli u trag?

Istog trenutka primetio je u uglu kancelarije svoju putnu torbu.

– To je vaša torba, zar ne? – upita Sačer.

– Jeste – odgovori Ben, a onda uze torbu i zavuče ruku u nju.

Po izrazu lica videlo se da je razočaran.

Nešto nedostaje? – upita Sačer.

– Opasač i kolt – odgovorio je Ben, a onda zavirio u torbu. – Čini mi se da je sve ostalo tu.

– Iz moga koferčića nisu uzeli ništa. Samo su ga razbili. Nisu mogli da ga otvore, ili nisu hteli da gube vreme na to, pa je neki od njih verovatno stao čizmom na bravu i polomio je – reče Džejmison i pokaza rukom na svoj kofer, pored stola.

– Meni i gospodi Voker odneli su tašne, a iz kofera nisu uzeli ništa. Jedino su sve ispreturali – obavesti Dženi Bena, a onda pređe rukom preko struka i, nasmešivši se, dodade: – Ovo na meni je haljina gospođe Skot.

Ben je zapazio da Dženi nije ni utučena ni preplašena, i to ga obradova.

– To su neki čudni tipovi – nastavila je Dženi da govori. – Uverena sam da je onaj što je naterao gospođu Voker i mene da se svučemo manijak. Dok nas je gledao, polugole, kikotao se kao lud.

– Veoma mi je žao što nisam mogao da vas zaštitim – rekao je Ben saosećajno.

– Naravno da niste mogli, i nemojte se zbog toga sekirati, gospodine Li – odgovori mu Dženi. – Da ste nešto pokušali, oni bi vas sigurno ubili. Bilo ih je previše, pogotovo što vozač nije ni pokušao da im se suprotstavi.

Sasvim je bio zaboravio da mu je puška iza leđa – dodade Džejmison. – Ali, ni on im ne bi mogao ništa. Ubili bi ga, sigurno, pre nego što bi podigao pušku do ramena. Bilo ih je najmanje četiri, i držali su nas na nišanu. Siromah Knoks, kao da je predosećao da će ga opljačkati. On je, izgleda, prošao najgore. Meni su odneli samo sto dolara, a njemu, kažu, nekoliko hiljada. Maločas sam, ispred saluna, sreo njegovog pomoćnika; rekao mi je da se Knoks zatvorio u svoju sobu i da neprekidno šeta od vrata do prozora, oborene glave.

Ben ponovo pogleda upravnika pošte.

– Da, pitali ste me da li smo im ušli u trag – progovori Sačer. – Pa, ne znam šta da vam kažem. Možda jesmo, a možda i nismo. Ponoviću vam ukratko ono što sam već kazao gospodici Grejvs i gospodinu Džejmisonu, a i gospodinu Vokeru, mužu gospođe Linde; on je prvi stigao ovamo, pošto nas je video kad smo dojahali sa stvarima. Dakle, šerif Speri, iz Elburga, dojahao je rano jutros ovamo, sa svojim pomoćnikom i trojicom momaka koji su dobrovoljno krenuli s njima u poteru. Obavešteni su bili sinoć kasno, pa su smatrali da nema svrhe da krenu pre zore. Ovde smo im se pridružili kovač Holpin, vlasnik saluna Kebot i ja. Odjahali smo putem kojim ste se vi dovezli. Stotinak metara od mesta gde su vas napali banditi, u šumi,

našli smo na vaše stvari, razbacane po tlu. Izgleda da je te nitkove interesovao samo novac i nakit.

Ben pogleda Dženi Grejvs.

– Meni su odneli lančić i privezak sa vrata, a gospođi Voker narukvicu sa ruke – reče Dženi.

– I ispraznili su vam ručne tašne, naravno – dodade Džejmison.

– Jesu. No, ja nisam imala mnogo para u tašni, samo oko sto dolara. Žalim više za lančićem i priveskom. To mi je bio poklon od roditelja za završetak škole – objasniła je Dženi.

Ben se prisetio izgleda njezinog priveska – malog zlatnog zečića.

Upravnik pošte je nastavio da govori Benu:

– Pokupili smo stvari, pa krenuli po tragu. Jahali smo skoro sat vremena. Banditi su pobegli u brda na severu. Na kamenitom platou pored Long krika izgubili smo im trag. Verovatno su neko vreme jahali potokom, ali mi nismo uspeli da otkrijemo gde su izišli iz njega. Šerif je procenio da su jahali uzvodno, do mosta, izišli na kameni put, gde nisu ostavljali za sobom vidljiv trag, ili im se trag ubrzo pomešao sa tragovima drugih jahača i zaprega, koji tuda svaki čas prolaze. To je vrlo prometan put. Zato nismo ni jahali tamo, nego smo požurili na Red pik, da nađemo pratioca poštanskih kola, koji je napustio kola neposredno pre napada. Našli smo, međutim, samo vozača, Boba Vajta. Pio je za šankom. Kad je ugledao šerifa, zamlatarao je rukama i uzviknuo: »Ne mogu da verujem da je Lari umešan u to, ali ne znam zašto je pobegao!«. Lari, u stvari, nije bio bolestan, nego je ostao na Red piku sa devojkom koja je tamo od pre nekoliko dana, u salunu. Bob je to znao, ali je i sam bio uveren da se na putu između Red pika i Ešvila ne može desiti ništa, pa je pristao da slaže da je Lari bolestan, i tako mu omogući »da se malo provede sa Džoanom«; tako se zove ta devojka iz saluna. Ona je Larijeva poznanica odranije. Ali, kad se Bob vratio na Red pik i rekao Lariju šta se dogodilo, on je, dok ga je Bob čekao dole, kraj šanka, kidnuo, iz devojčine sobe, kroz zadnji izlaz, u šumu. Devojka kaže da joj je rekao: »Moram nestati što pre. S posla će me ionako otpustiti, a verovatno bi me uhapsili. Kako da im dokažem da nemam nikakve veze sa tima koji su napali kola? A nemam, veruj mi«.

Šerif je, ipak, procenio da je pratilac Lari povezan s banditima, i da nije isključeno da je i devojka u njihovom društvu. Sumnjivo mu je bilo i to što vozač Bob nije pokušao da upotrebi pušku. Zato je odmah uhapsio i njega i devojku. Zatim je otišao, sa ona tri mladića iz Elburga, u poteru za Larijem. Bio je uveren da će ga uhvatiti, pošto je odmaglio pešice. Šerifov pomoćnik Majkl Heris, Kebot, Holpin i ja smo se vratili ovamo. Njih trojica su sad u salunu, kod Kebota. Ja sam odmah poslao po gospođicu Grejvs i gospođu Voker, da dođu da uzmu svoje stvari. A onda se pojavio i gospodin Džejmison.

– Sasvim slučajno. Došao sam u grad da kupim neke namirnice, pa sam svratio da čujem ima li šta novo – objasnio je Alan Džejmison.

– Po vas nisam poslao nikoga, Li, jer mi je rečeno da ležite u ambulanti doktora Landena. Radujem se što ste se tako brzo oporavili – zaključi upravnik pošte Sačer.

Ben Li je stajao zamišljen.

– Jeste li rekli šerifu sve što smo zapazili prilikom napada? Ja sam, doduše, zapazio najmanje, jer su me onesvestili, ali...

– Preneo sam mu sve što su mi ispričali gospodin Džejmison i gospodin Knoks – reče Sačer. – No, to je vrlo malo. Šerif je odmah rekao da će na osnovu tih zapažanja biti teško da se banditi pronađu. Najviše ga je zanimao pratilac kola.

Ben se zagledao kroz vrata, na ulicu. Pred poštom je sad bilo manje sveta.

– Izvinite, ako vam je potrebna pozajmica... – zaustio je Sačer, oprezним tonom.

– Hvala vam. Uspeo sam da im podvalim. Odneli su mi samo deo novca, koliko sam ostavio u novčaniku – odgovorio je Ben.

– Bravo, momče! – uzviknuo je Džejmison.

– Ja verujem da će šerif Speri uspeti da otkrije tu bandu, i da ćete svi dobiti nazad svoje pare, i ostalo što su vam uzeli. A ako ih baš ne uhvate, sigurno će vas firma »Finč – Okone« obeštetiti, bar delimično. Uostalom, zbog nedisciplине njihovog čoveka vi ste opljačkani – rekao je Sačer.

U kancelariju je tad utrčao musav dečak.

– Dolaze dva jahača! – uzviknuo je s vrata, i odmah otrčao niz ulicu.

Šačer je izišao pred poštu.

Ben Li, Dženi Grejvs i Alan Džejmison izićoše za njim.

Glavnom ulicim dolazila su, iz pravca Red pika, dva jahača. Jahali su kasom. Ubrzo stigoše pred poštu, i sjahaše.

Šačer je odmah prepoznao starijeg, brkatog Džima Rouza, vozača u firmi »Finč-Okonę«. Gotovo dve godine on je vozio kola između Rokvila i Ešvila. Sad se brinuo o ispravnosti kola i zamenjivao je druge vozače kad je to bilo neophodno.

– Došli smo po kola, Šačere – rekao je, znojav i zadihan.

Bolovao je od astme.

A onda je upitao:

– Ima li putnika?

Šačer je odmahnuo rukom.

– Bila su dvojica, ali su odustali.

Rouz je zabacio šešir na leđa i progunđao:

– Nikako ne mogu da verujem da je Lari povezan s bandom. Znao sam da su mu žene slaba tačka, ali da se udružio sa banditima, to nikad ne bih pomislio.

– Jesu li ga uhvatili? – upita Šačer.

Rouz klimnu glavom.

– Već su svi u Rozburgu. Tamo će ih saslušati, i Larija i Boba, i devojčuru iz saluna na Red piku.

– Bravo, šerife Speri! – uzviknu stari Džejmison i protrlja ruke.

– A je li Lari nešto priznao? – upita Ben.

Rouz ga pogleda ispitivački.

– To ne znam – odgovorio je kratko.

Šačer mu objasni ko je Ben Li.

– Možemo li da vidimo kola i konje? – upita Rouz.

– Odmah – odgovori Šačer, a onda se okrenu prema mladoj učiteljici i Benu i reče: – Izvinite me.

Odjahao je sa Rouzom i njegovim pratiocima prema gradskoj štali.

– Pa, mlada učiteljice, hoćete li ostati u našem gradu? – upita Alan Džejmison kada su se on, Dženi i Ben vratili u kancelariju upravnika pošte.

– Hoću – odgovori Dženi odsečno. – Dogovorila sam se sa direktorom i gradonačelnikom.

– To me raduje – reče Džejmison, a onda se obrati Benu: – Hoćete li vi Bene, ostati bar dan-dva ovde? Ja bih vas rado ugostio na svom ranču. – Pogledao je ponovo Dženi. – I vas, gospođice učiteljice, ako imate vremena.

– Moram sutra nazad, kući. Ali, kad dođem na jesen, rado ću vas posetiti – odgovori Dženi.

Džejmison pogleda Bena.

– Da znate da bi vam, posle te nesvestice, prijao vazduh na mojoj farmi, pored Foks krika.

Ben se nasmešio.

– Ako ne otputujem i ja sutra, doći ću da vidim vašu farmu, gospodine Džejmisone.

– Ma, zovi me: čika-Alane. Kakav sam ti ja gospodin?!

– U redu. Ali, onda ću i ja biti za vas odsad samo Ben, a ne gospodin Li – složio se Ben.

– I vi me, Dženi, možete oslovljavati sa »čika-Alane« – okrenuo se Džejmison prema Dženi. Osmehnuo se. – Uostalom, ja bih vama mogao biti i deda.

– A ja čika – dodade Ben Li.

Svi se nasmejaše, a onda Džejmison reče:

– U to već nisam siguran.

Dženi Grejvs malo pocrvene.

– U svakom slučaju, Dženi, biće dovoljno da me oslovljavate samo imenom – reče joj Ben.

– Važi, Bene – odvrati Dženi.

– A sad bismo mogli da nešto popijemo, za naše prijateljstvo, za to što smo, ipak, dobro prošli, i... i zato što je meni grlo zaista suvo – reče Džejmison i krenu na ulicu.

Dženi i Ben pođoše za njim.

– Ja moram priznati da sam i gladan – reče Ben.

– Hajdemo kod Kebota, u »Srećnu zvezdu« – predloži Džejmison.

Dženi Grejvs zastade.

– Hvala vam na pozivu, ali ja moram poći da se presvučem, a zatim moram obaviti još ponešto u vezi sa poslom. Pre svega, moram potražiti stan. Drago mi je što sam vas upoznala, iako se to zbilo pod nepovoljnim okolnostima. – Pogledala je Džejmisona. – Onda, čika-Alane, videćemo se na jesen. – Zatim je pružila ruku Benu. – Nadam se da ću i vas još nekada sresti, Bene.

Ben prihvati njezinu nežnu i toplu ruku.

– I ja se nadam, Dženi.

Dženi Grejvs pođe, laganim i ujednačenim korakom, s koferčićem u ruci, prema kući Skotovih, da vrati Lindi Skot njezinu haljinu i zahvali joj za gostoprimstvo.

– Baš sam lud! – kucnuo se Džejmison po čelu. – Zovem mladu devojku, i

to još buduću učiteljicu, u salun na čast! Naravno da nije mogla to da prihvati. Ali, ja verujem da se ti njoj svidaš, Bene.

Ben se osmehnuo.

– Ona je tako mlada.

– Hm – šmrknu Džejmison, pa krenu prema Kebotovom salunu.

Ben pođe s njim.

Nisu odmakli ni pedesetak metara, kad začuše poziv: – Li, pričekajte!

– To je doktor Landen – reče Džejmison, okrenuvši se.

Sa lekarskom torbom u ruci, Landen im priđe smešeći se.

– Zar vam Lindlijeva nije kazala da sam rekao da me sačekate u ordinaciji, Li?

– Jeste. Ali, osećam se dobro, doktore, pa... – zausti Ben.

Doktor je pažljivo posmatrao njegovo lice, oči, a onda mu je, ne govoreći ništa, skinuo šešir s glave i opipao mesto gde je bio udaren.

– U redu, u redu. Imate tvrdu glavu, srećom.

– Pa, izdržala je već nekoliko takvih udaraca.

– Da niste povraćali ili imali nesvesticu?

– Nisam – odgovori Ben.

Prećutao je da je osetio laku nesvesticu kad je prvi put pokušao da se uspravi na krevetu u ordinaciji.

– Onda je dobro – zaključi doktor. – Ipak, trebalo bi da mirujete bar dva- tri dana, da ne jašete, niti da se vozite. I, bez viskija, molim vas!

– A ako bih ga je odvezao polako, na dvokolici, do moje farme, doktore? Tamo je vazduh odličan! – umešao se Džejmison.

– Toliko ne bi bilo opasno, mislim – odgovori doktor Landen, a onda dodade: – Možda bi, ipak, bilo najbolje da još danas ostane ovde, da leškari na krevetu. – Pogledao je Bena. – Možete se smestiti kod Kebota. Sobe u njegovom salunu su sasvim pristojne.

– Mislim da ću učiniti tako – odgovori Ben. Potom se obrati Džejmisonu. – Doći ću sutra na vašu farmu, obećavam.

– Onda do viđenja. Ako osetite neko pogoršanje, slobodno me potražite – reče doktor pruživši ruku Benu.

Ben mu prijateljski stegnu ruku, a onda upita:

– Koliko sam vam dužan, doktore?

Landen odmahnu rukom.

– Budite mi zdravi! – reče, i ode prema svojoj ordinaciji.

Ben i Džejmison produžiše prema salunu »Srećna zvezda«.

Sam Kebot, vlasnik saluna, dočeka ih prijateljski. Čim ih je ugledao na vratima, ustao je od stola, za kojim je sedeo sa šerifovim pomoćnikom i kovačem Holpinom, i pošao im u susret.

Rukovali su se kao da su stari znanci.

– Kako vam je glava? – upitao je Kebot gledajući Bena prijateljski.

– Dobro je – odgovorio je Ben, a onda je rekao da želi sobu i dobru porciju jela.

Kebot je pozvao barmena:

– Reci da za ovog mladog gospodina spreme sobu na spratu i da mu ispeku mesa i krompira. Duplu porciju!

Momak ode, a Kebot pokaza Benu i Džejmisonu slobodan sto, uz onaj za kojim su sedeli šerifov pomoćnik Majkl Heris i kovač Holpin.

– Šerif je uhvatio pratioca kola. Sad smo to čuli od čoveka koji je došao da odveze kola – obavesti Džejmison.

– To je već nešto – rekao je Holpin.

– Sve govori da je on umešan u prepad – dodao je pomoćnik šerifa iz Elburga, Majkl Heris.

Na vratima saluna pojavio se gradonačelnik Džonson. Osmehnuo se kad je video društvo za stolom, i ušao. Čestitao je odmah Benu Liju na brzom oporavku, a onda je zapodenuo razgovor sa Herisom o prepadu na poštanska kola, te o izgledima da napadači budu uhvaćeni.

– Sve bi bilo drukčije da imamo ovde svog stalnog šerifa – umešao se Kebot u njihov razgovor.

– Da je potera krenula odmah sinoć, odavde, verovatno bi imala više šansi da ih uhvati – složio se Heris sa njim, a onda je dodao: – No, ja verujem da ćemo ih i ovako uhvatiti. Propevaće taj pratilac kola. Važno je da je šerif uhvatio njega.

– A šta ako on nije bio umešan u taj prepad? – upitao je Ben, uživajući u odličnom jelu, koje mu je konobar u međuvremenu doneo.

Bio je uveren da pratilac kola ne bi ni časa ostao na Red piku, i rizikovao da bude uhvaćen, da je zaista umešan u prepad na kola.

– U protivnom, mora da je odveć glup – pomislio je, ali nije više ništa rekao.

Heris je slegnuo ramenima.

– Ako od pratioca ne doznamo ništa, onda ostaje jedino da čekamo da ta banda ponovo negde nešto pokuša. Ako su se smestili negde u našem kraju, uskoro će opet nešto pokušati. Ko jednom opogani ruke, obično više ne prestaje dok ne zategne konopac.

– Onda pogotovo moramo što pre izabrati šerifa – opet ubaci vlasnik saluna Kebot.

– Dobro, de! – ljutnuo se Džonson na njega. – Sazvaću gradsko veće. Ja ću biti za to da odmah izaberemo šerifa. – Verujem da će i šerif Speri podržati taj predlog – reče Heris. – Mi imamo mnogo posla u Elburgu i okolini, naročito otkako je proradio rudnik, i salun pored njega. Na žalost, u ovaj kraj Misurija stiže u poslednje vreme sve više avanturista i kriminalaca.

– To je cena napretka – primeti Džonson, i rukom pokaza barmenu da mu donese piće.

Heris je stavio šešir na glavu.

– Ako bude nekih važnih novosti, obavestićemo vas – rekao je i izišao.

Otišao je po svog konja, vezanog za gredu ispred poštanske stanice, i odjahao kasom, prema Elburgu.

Ben Li je, nakon jela, uzeo šolju crne kafe.

Ostali nastaviše da razgovaraju na istu temu.

Od stola u uglu, levo od ulaznih vrata, začu se piskav glas:

– Još jednu bocu, barmene! Treba nam za put.

Svi pogledaše u tom pravcu.

– Najradije bih mu zabranio da mi ulazi u salun – promrmljao je Kebot, a onda očima dao znak barmenu da posluži.

Za stolom su sedela dva čoveka u kaubojskoj odeći. Bili su približno istih godina, oko dvadeset i pet.

Onaj što je naručivao bio je srednjeg rasta, suvonjav i plavokos.

Po očima mu se videlo da je podnapit.

– Ne brini, Kebote, imam para – dobacio je, drsko gledajući prema stolu za kojim su sedeli Kebot, Džejmison i Ben Li.

Kebot mu ne odgovori ništa.

– To je Oli Fuler – šapnu Džejmison Benu. – Vratio se pre tri meseca u straćaru, na periferiji grada, koja mu je ostala od oca. Radio je pre nekoliko godina kod Knoksa. Jednog dana Knoks je otkrio da mu je ukrao deo para od pazara, iz kase, i oterao ga je. Ubrzo posle toga nestao je odavde. Ni njegov brat, koji radi na ranču Nika Haldinija, i koji je sasvim drukčiji od njega, nije znao kuda se smucao. Pojavio se ovde pre tri meseca. Priča da će obnoviti očevu kuću...

– Đavola će je on obnoviti! – upao je Kebot Džejmisonu u reč, pošto je čuo šta on govori Benu. – To se on samo pravi važan. Jedino ako nije nekog opljačkao tokom tih godina dok ga nije bilo ovde. Ali, verovatno nije, jer da ima para, ne bi radio kod Holdinija. Čujem da tamo radi povremeno, za koji dolar. To mu je brat omogućio. No, neće on ni tamo izdržati dugo. Iako je još mlad, već je pijanica. Pogledajte mu samo izraz lica.

Ben je ispod oka posmatrao Fulera, koji je nešto govorio svom drugaru, i pri tom gestikulirao.

– Čini mi se da sam negde video toga što sedi s njim, ali ne mogu da se setim gde – reče Džejmison.

– Najradije bih ih obojicu glavačke izbacio napolje. Prestaće pošten svet da mi dolazi u salun zbog tog lopova – gunđao je Sam Kebot.

Dvojica momaka se okrenuše, kao da su čuli šta je vlasnik saluna rekao.

Ben Li oseti da gledaju prvenstveno njega.

– Možda su te čuli, Same – reče Džejmison vlasniku saluna.

Kebot se namrštio.

– Da bar hoće da se uvrede, pa da mi više nijedan od njih ne dođe ovamo!

Trenutak–dva kasnije Fuler i njegov drugar ustadoše od stola i krenuše napolje.

Fuler teatralno skide šešir i nakloni se, pijano, pre nego što će izići.

Njegov drugar je propratio to cerenjem.

Kebot opsova za njima.

– U vašem poslu nije dobro nervirati se zbog takvih stvari – reče mu Ben, pa ustade.

Kebot odmahnu rukom.

– Znam i ja da nije, ali ne mogu uvek da se suzdržim. Hoćete li u svoju sobu, Li?

– Da – kratko je odgovorio Ben, rukovao se sa Džejmisonom i Holpinom, i krenuo prema stepenicama, koje su vodile na sprat.

VI

Ležeći na krevetu u Kebotovom salunu, Ben Li je razmišljao o onome što

mu se dogodilo za poslednja dvadeset i četiri sata.

Kad je krenuo na put, ni pomislio nije da bi mogao biti opljačkan i ponižen.

Da je to očekivao, ne bi ostavio kolt u putnoj torbi, i drukčije bi rasporedio novac i dokumenta.

U trenutku kad se spremao da otpočne novi život, pet stotina dolara koje su mu odneli banditi bili su za njega velik gubitak, a udarac nogom u tur i ponižavajuće reči koje su mu banditi uputili osećao je kao najtežu uvredu.

Prisetio se kako je rekao banditu da mu neće ostati dužan. To su čuli svi: i njegovi saputnici, i vozač Bob i banditi.

Bio je čvrsto rešen da to obećanje ispuni.

Ali, kako?

Ako šerif uspe da uhvati te hulje, sve će biti rešeno.

Nije pripadao ljudima koji ličnu osvetu pretpostavljaju zakonskoj.

No, šta ako pratilac kola nije bio umešan u prepad, i ako šerif ne uspe da otkrije bandite?

To što je šerif Speri tako brzo odustao od potere i zadovoljio se time što je uhvatio pratioca Larija nije baš ulivalo nadu u njegovu odlučnost i istrajnost.

– Možda ću morati ostati ovde neko vreme – nametnuo mu se zaključak. – A to će mi doneti velike troškove: za konja, revolver, smeštaj i hranu... A moglo bi sve biti uzalud, ako su banditi odmaglili nekud daleko...

Znao je da su poslednjih godina, nakon građanskog rata, mnogi krenuli na Zapad, da traže sreću: ratni veterani, sirotinja sa Istoka, imigranti iz Evrope, a sa njima i mnogo avanturista, lopova i bandita. Novine često saopštavaju o tome, i upozoravaju i stanovništvo na područjima preko kojih prolaze naseljenički karavani i one koji u tim karavanima putuju na Zapad.

Možda su i ti koji su napali kola u kojima je on bio krenuli preko Misurija, samo što su rešili da već usput malo »rade«. Možda mu je bandit rekao istinu kad mu je dobacio da ga može potražiti u Kanzasu, u Višiti...

Stavio je ruke pod glavu.

Još uvek je imao otok na glavi, gde ga je bandit udario kundakom, i namrštio se kad je dodirnuo to mesto.

– Moram im se osvetiti! – rekao je najednom glasno, spontano, i trgao se od svog glasa.

Ustao je i stao kraj prozora.

Posmatrao je ulicu nekoliko trenutaka.

Pošto mu ništa nije privuklo pažnju, počeo je polako da šeta po sobi.

Što je duže razmišljao, sve je više bio uveren da banditi koji su napali kola žive negde u blizini. Zašto bi se, inače, maskirali, i odbacili sve što bi oni koje su opljačkali mogli prepoznati?

Odneli su samo pare i nakit, i njegov opasač s koltom.

– A zašto su uzeli ženske tašne? – nametnu mu se pitanje, ali odmah i odgovor: – Verovatno će ih pokloniti devojkama u nekom salunu. One će, u tom slučaju, imati vrednost novca.

I to što su se banditi odmah ustremili na Knoksa i zatražili od njega pare govorilo je u prilog pretpostavci da su odnekud iz blizine, i da su išli na sigurno.

Učini mu se da ponovo čuje reči bandita koji je oduzeo Knoksu novčanik: »Ovde su!«.

– Ali, možda im ga je neko pokazao, na nekoj usputnoj stanici, ili već u Rozburgu? A može biti i da ih je neko unajmio da ga opljačkaju...

Mnogo pitanja, mnogo mogućnosti, a nijednog pouzdanog dokaza.

Legao je ponovo na krevet, i ubrzo zaspao.

Kad se probudio, sunce više nije udaralo u prozore njegove sobe.

Bližilo se veče.

Ustao je, osvežio se hladnom vodom, očešljao, prešao četkom po svom odelu, i prišao prozoru.

Osećao se sasvim dobro.

Da nije bilo drugih razloga, mogao je ujutru nastaviti put, prema Omahi.

Neodređeno je gledao kroz prozor, na glavnu ulicu Ešvila. Činilo mu se da desetak osoba koje je video više šetaju, prekraćuju vreme, negoli što idu s nekim ciljem.

Nisu se čuli nikakvi glasovi, ništa se nije dešavalo.

Ni odozdo, iz saluna, nije se čulo ništa.

– Dole će biti živo kad se smrkne – pomisli Ben.

Taman kad htede da se okrene i pođe, i da i sam malo prošeta gradom, primeti kako ispred spratne kuće preko puta stadoše Žaklina Lindli i njezin sin Ted. Držali su se za ruke, i nasmejali su se nakon nekoliko reči koje su izmenili sa postarijom ženom koja je stojala na prozoru, u prizemlju.

Žaklina je jednog momenta pokazala rukom u pravcu iz koga su ona i Ted

došli, i još je nešto rekla ženi, a onda su joj mahnuli i ona i dečak, i produžili dalje.

Ted je na sebi imao plave pantalone i belu košulju, a Žaklina šarenu haljinu.

Umalo nije otvorio prozor i javio im se.

– Ovo je mali grad, a uz to je ona udovica, pa bih im mogao stvoriti neprijatnosti – trgao se kad je već bio uhvatio za bravu prozora.

Gledao je netremice za njima.

Ted se jednog momenta okrenuo desno i nešto rekao.

Javio se dvojici svojih drugova, koji su se igrali pred kućom na drugoj strani ulice, ali Ben to nije mogao da vidi.

Žaklina je gledala ispred sebe.

Koračala je ujednačeno, blago se njišući u struku.

Gledajući je, Ben najednom oseti da mu je srce jače zakucalo. Prošao je prstima kroz kosu, i pomerio se malo ulevo, da bi mogao još neko vreme da ih vidi.

Kad su mu nestali s vidika, odmaknuo se od prozora, stavio šešir na glavu i izišao iz sobe.

U salunu su bila samo dva gosta, postariji ljudi. Pred njima su bile čaše s pivom.

Tiho su razgovarali o nečem.

Barmen je stojao kraj šanka i gledao kroz otvorena vrata na ulicu.

Ben ih sve pozdravi, dodirnuvši obod svog šešira prstima desne ruke, i izide polako na trem.

Bacio je pogled levo i desno, a onda je upitao barmena može li mu pokazati kuću trgovca Knoksa.

Barmen je izišao na trem i pokazao mu rukom prema drvenoj kući na drugoj strani ulice, stotinak metara levo.

– Ona drvena kuća na kojoj je firma – rekao je.

Ben je klimnuo glavom i uputio se polako prema toj kući.

Kad se približio, pročitao je natpis na drvenoj tabli: »Trgovina mešovitom robom. Vlasnik Gari Knoks.«

Polako je otvorio dvorišna vrata, ali se zvono na njima ipak oglasilo.

Trgao se od toga zvuka.

Najednom je bio svestan da je već krenuo u potragu za banditima.

Knoks ga je dočekao srdačno, mada je, kako će se ubrzo pokazati, bio veoma nesrećan. Jednog momenta, dok su sedeli u dnevnoj sobi, rekao je čak:

– Ja ću se ubiti ako šerif ne uspe da uhvati te bandite i ne vrati mi novac! Nemam drugog izlaza!

Njegova žena, koja je donela kolača i voća na sto, zasuzila je i rekla preklinjućim glasom:

– Gari, molim te da ne govoriš tako!

Pogledala je Bena, kršeći ruke, kao da je htela da mu kaže da malo ohrabri njezinog muža i odvrati ga od te strašne namere, o kojoj je pred njom govorio već nekoliko puta.

Pre nego što je Ben stigao išta da kaže, Knoks je počeo da mu priča kako se i zašto zadužio u banci u Rozburgu.

Ben je slušao pažljivo, zadovoljan što je trgovac sam počeo da govori o onome što je on nameravao da ga pita.

Tako je saznao da je Knoks uzajmio novac, na račun svoje kuće i trgovine, da bi kupio ranč Adama Hagertija, sedam milja severozapadno od Ešvila. Dosadila mu je trgovina. Čeznuo je za prirodom. Oduvek je voleo životinje, pa je rešio da se bavi stočarstvom, a Hagertijev ranč je izvanredno pogodan za to. Dogovorio se sa svojim bratom x oji koji malu farmu u blizini Fultona, da zajednički kupe veliki i sređeni ranč Adama Hagertija, koji je, opet, rešio da se uključi u industriju, pa je zato prodavao svoj posed.

– A ko je sve znao za tu vašu nameru, i za pozajmicu koju ste uzeli od Banke? – upitao je Ben.

Knoks se zamislio.

– Konkretno o tome nisam govorio nikome ovde. Pričao sam pred dvojicom – trojicom prijatelja o tome da bih voleo da imam svoj ranč, i da se nosim mišlju da se bavim uzgojem goveda, ali nisam nikome rekao da pregovaram sa Hagertijem. Ne znam da li je on nekome rekao o tome. Možda je rekao nekome ko je posle mene dolazio da pita za ranč. On je, naime, još pre nekoliko meseci pustio glas da hoće da proda ranč. Žurilo mu se, da bi uložio novac u jedan novi rudnik gvožđa. Rekao mi je kako mu je sused Haldini ponudio deset posto više od svote koju je trebalo da mu isplatimo ja i moj brat, ali pod uslovom da ga pričeka do jeseni, dok proda svoja goveda. Pošto žuri da uloži novac u taj novi rudnik, Hagerti ga je odbio, i tako smo ja i moj brat ostali kupci. – Knoks je duboko uzdahnuo, i ćutao je nekoliko trenutaka. Videlo se da se suzdržava da ne počne da jadikuje. A onda je nastavio: – Vi verovatno pomišljate na to da

je neko obavestio te bandite da ću ja uzeti pare iz banke i nositi ih uza se, u poštanskim kolima.

Ben je klimnuo glavom.

– Pa – raširio je Knoks ruke – iskreno da vam kažem, i ja sam odmah pomislio na to. Rekao sam to Sačeru, a on šerifu. Stalno mislim o tome. Naravno, sad vam je jasno zašto sam onako planuo kad sam video da nas je pratilac napustio na Red piku.

Ben je ponovo klimnuo glavom, a onda je upitao:

– A u kakvim ste odnosima vi i taj Haldini?

– Ni dobrim ni lošim. On pazari ponekad u mojoj trgovini, a ja sam jednom bio na njegovom ranču, da kupim tele. Poslednjih meseci nije navraćao. Verovatno misli da se ja ljutim na njega što je ponudio Hagertiju više nego što smo ja i moj brat spremni da platimo. A možda i pretpostavlja da mi nije pravo što prima na svoj ranč jednog mladića kojeg sam ja oterao iz svoje trgovine. Ja bih mu zaista prigovarao zbog toga. U stvari, upozorio bih ga, da sam ga sreo. Taj je mladić loš. Da ga nisam video kako je ostao u salunu na Red piku nakon što smo mi krenuli kolima prema Ešvilu, ne bi me niko mogao razuveriti da i on nije učestvovao u napadu na nas. On me sigurno jako mrzi. Brat mu je sasvim drukčiji. On već dugo radi kod Haldinija.

– A da vas nije neko pratio dok ste išli u banku, i video kad ste uzeli pare i posle seli u poštanska kola?

– Pravo da kažem, nisam obraćao pažnju na to da li se neko vrzmao oko banke. Vlasnik banke mi je lično predao novac, četiri hiljade dolara. Niko drugi nije bio prisutan, a ne verujem da je on nekome govorio o mojoj pozajmici. To ne bi spadalo u bankarski moral. Možda je rekao svom službeniku...

Ben se osmehnuo. On nije nikada mnogo verovao u »bankarski moral«.

– Možda će vas to začuditi, ali ja nisam strahovao da bi me neko mogao opljačkati, sve dok nisam video da nas je pratilac napustio – dodao je Knoks.

– Pljačkaši upravo s tim računaju – odgovorio mu je Ben. – Zato što se ne nadaju da će ih neko opljačkati, ljudi ne preduzimaju ništa da onemoguće eventualne pljačkaše. I ja sam ovoga puta pogrešio. Ostavio sam kolt u putnoj torbi, u prtljažniku. A vi, izgleda, uopšte niste imali revolver, ni u koferu.

– Nisam. No, i da sam ga imao, ne bi mi koristilo. Ja nisam vešt sa oružjem.

– Da smo se udružili vozač, vi i ja, mogli smo oterati one lešinare.

– Možda – promrljao je Knoks.

Primetivši da on ponovo pada u očaj, Ben je požurio da ga ohrabri, govoreći mu nešto u šta ni sam nije baš verovao:

– Nemojte još očajavati. Šerif je uhvatio pratioca koji nas je napustio pred napad, i verovatno će ući u trag banditima, te povratiti i vaše pare. A i kompanija će vam, valjda, nešto nadoknaditi, ako pljačkaši baš umaknu.

– Bojim se da su već umakli – rekao je Knoks, kao da ga je zauvek napustila svaka nada. – Čuo sam da je šerif uhapsio pratioca, pa i vozača i devojku iz saluna na Red piku, ali ja sumnjam da ću ikada više videti pare koje su mi oteli. Možda će nekoga i uhvatiti, ali pare...

Odmahnuo je rukom, kao da je hteo reći: »Nemojmo gubiti vreme govoreći o tome«.

Ben je ustao, spreman da pođe.

– Putujete dalje? – upitao ga je Knoks.

– Svakako. Samo, ne znam da li ću krenuti već ujutru, ili ću se još malo odmarati ovde, dok se sasvim ne stabilizujem – odgovorio je Ben Li, sve odlučniji u nameri da potraži bandite.

– Čula sam da su vas udarili po glavi. Nitkovi! A kako se sad osećate? – javila se Knoksova žena iz kuhinje.

Ben je podigao ruku do glave, nasmešio se i rekao:

– Navikla je ova glava na udarce, gospodo. Biće sve u redu.

– Volim što ste takav optimista. Recite, molim vas, mome mužu da ne sme da gubi nadu.

– Pa, već sam mu rekao to, gospođo – odgovorio je Ben, naklonio se, i krenuo.

Knoks ga je ispratio na ulicu.

Rukovali su se srdačno.

– Ako ostanete ovde još neko vreme, slobodno navratite, biće mi milo, Li – rekao je Knoks prijateljskim glasom.

– Možda ću navratiti – odgovorio je Ben, i krenuo nazad u salun.

Zastajkivao je povremeno kod izloga radnji, i posmatrao je ljude na ulici.

I njega su mnogi zagledali.

– U malom gradu svi odmah uoče stranca – posmislio je.

U salunu ga je Kebot dočekao vešću:

– Pratilac kola nije priznao nikakvu vezu s pljačkašima. Vozač i devojka iz

saluna još manje. Što je najlepše, ta devojčura garantuje da je Lari pošten momak! Baš tako je rekla: »Garantujem«. Šerif je umalo nije mlatnuo po ustima, toliko ga je nervirala.

– Od koga ste to čuli? – upitao je Ben.

– Maločas mi je ovde bio gradonačelnik Džonson, sav očajan. Njega je pre sat vremena obavestio lično šerif Speri. Svratio je ovamo na povratku iz Rozburga.

– I šta će sad biti? – upitao je Ben nestrpljivo, kao da je Kebot trebalo sve da zna.

– Pa, meni izgleda da neće biti ništa, Li. Obavestiće, verovatno, šerife u okolnim mestima i državnog šerifa o pljački, i raspisati poternicu za »nepoznatim pljačkašima poštanskih kola«! Šta sad drugo i mogu? Ali, da mi ovde imamo šerifa...

– Jesu li pustili pratioca, vozača i devojku?

– Devojku jesu, a i vozača će verovatno ubrzo. Pratioca će zadržati još neko vreme.

– A niko nije otišao da traga za bandom?

– Ma nije. Pošto niko nije ubijen, sve će se slegnuti za koji dan, videćete, ako ostanete ovde. Vas i ostale putnike će verovatno uputiti da tražite odštetu od prevozničke firme. Ja sam uveren da tu bandu niko više neće uhvatiti, mada Speri kaže da hoće.

– Hoće! – rekao je Ben Li odsečno, i otišao u svoju sobu.

Vlasnik saluna je ostao u nedoumici.

VII

Sutradan ujutru Ben Li je seo u poštanska kola koja su vozila na Zapad, prema Omahi.

– Gde da vas obavestimo ako bandite slučajno uhvate? – upitao ga je Kebot na rastanku, nakon što je odlučno odbio da uzme od njega pare za prenoćište i hranu.

– Javiću se ja vama, uskoro – odgovorio mu je Ben.

Dok su kola odmicala od Ešvila, mirno je gledao okolinu kroz prozor. Nije se upuštao u razgovor sa saputnicima.

Imao je plan, i bio je čvrsto rešen da ga ostvari.

Sišao je iz kola već na prvoj stanici, u Bentonu, i ustupio svoje mesto u kolima jednom koščatom starčiću, koji mu je platio koliko je karta koštala, i zahvalio mu se, jer u kolima drugog mesta nije bilo, a njemu se žurilo u Omahu.

– Šta se desilo, gospodine? – doviknuo je vozač kola za njim dok je, sa svojom putnom torbom u ruci, odmicao prema trgovini preko puta pošte. – Da niste nešto zaboravili u Ešvilu? Sačekajte ovde naša kola koja dolaze iz suprotnog pravca predveče, pa se vratite njima u Ešvil, ako hoćete.

Ben odmahnu rukom.

– Biće sve u redu, ne brinite za mene – odgovorio je neodređeno, i nastavio prema trgovini.

Poštanska kola nastaviše prema zapadu.

Oblak prašine podiže se za njima.

Ben Li je ušao u trgovinu mešovite robe.

Raspitao se prvo može li u Bentonu negde kupiti konja i sedlo. Trgovac mu je rekao da sedlo može kupiti u radnji koja je samo pedesetak metara dalje, a da konja verovatno može kupiti u gradskoj štali.

– Svi koji hoće da prodaju konja ostave ga tamo, pa im ga štalari prodaju, za određeni procenat. Obično s konjem ide i sedlo – predusretljivo objasni trgovac, a onda upita: A mogu li vas ja nečim uslužiti, gospodine?

Ben pređe pogledom po rafovima.

– Dajte mi jedno farmersko odelo.

– Pantalone i prsluk? – upita trgovac.

Ben klimnu glavom.

– I jednu flanelsku košulju.

Trgovac mu priđe, odmeri ga, da bi znao koji broj da mu da, a onda skinu robu sa police.

– A jedan crni »stetson«, gospodine?

Ben se osmehnuo.

– Vešt ste trgovac. Dajte i šešir.

Trgovac zadovoljno poskoči, i pruži mu dva šešira, da proba koji mu odgovara.

Ben isprve odabra odgovarajući.

Navuče ga malo jače na glavu, i oseti lak bol na glavi, što ga ponovo podseti na bandite.

– Da li bih mogao tu negde da se presvučem? – upitao je zatim trgovca.

– Izvolite u magacin – reče trgovac i otvori mu vrata iza pulta.

Ben se brzo presvukao, smotao odelo i košulju koju je dotle imao na sebi, i vratio se pred pult.

– Spakujte mi, molim vas, ovo odelo i šešir. Ostaću u novoj odeći.

– Odlično vam stoji. Pravi ste farmer! – rekao je trgovac ushićeno, pakujući odeću koju je Ben svukao sa sebe. A onda se trgao, plašeći se da svojom opaskom nije uvredio gospodina. – Naravno, vi sigurno niste farmer, ali...

Ben nije hteo da se upušta s njim u duži razgovor, bojeći se da bi ga ubrzo mogao pitati i ko je i odakle je, pa ga je prekinuo:

– Da platim.

Trgovac uze olovku i papir.

– Izvolite – pružio je Benu račun.

Ben mu plati, i odmah krenu iz trgovine.

– Saračka radnja vam je odmah desno, a gradska štala na kraju ulice – reče trgovac ispraćajući ga.

Koračajući trotoarom, Ben je sa zanimanjem gledao oko sebe.

Benton je bio otprilike kao Ešvil, po veličini, ali su kuće u njegovoj glavnoj ulici bile nešto veće i uređenije. Bilo je i više trgovina i zanatskih radnji nego u Ešvilu.

Ben je otišao prvo u gradsku štalu, da vidi da li će moći tamo nabaviti konja.

Štalar mu je pokazao tri konja, koji su bili za prodaju.

Izabrao je krupnog mrkova, kojem je moglo biti šest–sedam godina.

– S njim ide i sedlo – rekao je štalar. – Juče mi ga je ostavio ovde jedan kauboj.

– Osedlaj ga – rekao je Ben, a zatim platio, i uzjahao snažnog konja.

Polako je jahao glavnom ulicom Bentona, nazad u centar.

Tražio je pogledom prodavnicu oružja.

Otkri je u prizemlju jedne uske spratne kuće, odmah iza hotela.

Sjahao je pred hotelom, vezao konja za gredu, i odmah se uputio u prodavnicu.

Kupio je kolt, sa opasačem, i dvadeset metaka.

Prodavac ga je znatiželjno posmatrao dok se opasivao, ali nije ga ništa pitao, niti je išta komentarisao.

Rekao je samo, dok mu je Ben plaćao:

– To je odlično oružje, videćete.

Izlazeći iz prodavnice, Ben je pomislio da je iskustvo sigurno naučilo prodavca oružja da, za razliku od prodavca odeće, ne priča mnogo sa svojim mušterijama. Bolje mu je da što manje pita i zna, da ne bi morao da svedoči posle.

Zato ga nije ni pitao o Džejmisonovoj farmi, kamo je naumio da ode.

Počešao se po bradi, i odjednom se setio da se već tri dana nije brijao.

Gledao je okolo, i primetio berbernicu s druge strane ulice, tridesetak metara ulevo.

– Kod berbera ću najpre doznati gde je Džejmisonova farma – pomislio je idući preko ulice.

Bacio je pogled prema konju.

Konj je mirno stojao kraj grede.

– Ko zna kakav mu je bio prethodni gazda i čemu ga je sve naučio – pomislio je Ben.

Zatražio je od berbera da mu ostavi brkove i zulufe do polovine obraza.

U berbernici nije bilo druge mušterije, pa je iskoristio to da upita berbera da li ga može uputiti kako da najlakše dođe do Foks krika.

– Najlakše ćete stići donde ako prvo jašete jedno tri milje putem za Ešvil, i onda skrenete levo, na severozapad. Ali, brže ćete stići, s malo više napora, ako odmah po izlasku iz grada krenete na severozapad, preko proplanaka koji se dižu s te strane grada. Tuda nema do Foks krika ni pola sata jahanja, ako vam je konj dobar.

– Ne žurim, pa ću krenuti putem kojim je lakše jahati – slagao ga je Ben, rešen da što pre stigne do Džejmisona.

Nije hteo da pred berberom spomene Džejmisonovo ime, mada ga je berber mogao poznavati.

Ali, pošto je video u njegovim očima radoznalost, rekao mu je:

– U prolazu sam, pa želim da vidim taj kraj. Čuo sam da je zemlja oko potoka odlična i da je ima na prodaju.

– O, još kako je dobra! Foks krik ne presušuje nikad, pa se ljudi oko njega bave i stočarstvom i zemljoradnjom. Da vi niste rančer? – raspričao se berber.

Ben mu pruži dolar.

– Možda ću biti – rekao je nasmešivši se i izišao na ulicu.

– Neka vam je sa srećom! – doviknuo je berber za njim, i pratio ga je pogledom, sa praga svoje radnje, sve dok nije izjahao iz grada.

Ben je jahao ne osvrćući se. A kad je odmakao dve–tri stotine metara od grada, skrenuo je, kraj jednog čestara, prema brežuljcima na severozapadu.

Nakon tri četvrti sata izbio je na potok, bogat vodom, širok pet–šest metara.

Na jednoj farmi ugledao je postarijeg čoveka, prišao mu i upitao ga da li poznaje farmera Alana Džejmisona.

– Ko ne poznaje Alana! – osmehnuo se krezubi starac, pokazao prema šumici koja se videla oko milju dalje, i rekao: – Prođite desno od one šumice, i jašite kolskim putem, oko pola milje, pa ćete doći pravo na Alanovu farmu. Kažite mu da ga je pozdravio Adam.

– Hvala, čika–Adame – rekao je Ben, i kasom produžio dalje.

Zatekao je Džejmisona ispred kuće.

Gledao je prema njemu, ali ga nije prepoznao.

Ben se široko osmehnuo i zaustavio konja.

– Nije, valjda, da sam se toliko izmenio od juče, čika–Alane? Obećao sam vam da ću vas posetiti, zar se ne sećate?

Alan Džejmison je podskočio, koliko iznenađen toliko i obradovan.

– Hej, pa ja te zaista ne bih prepoznao da nisi progovorio, Bene!

Ben je sjahao.

– Nisam mogao doći na farmu u onom kicoškom odelu. Sećaš se šta mi je rekao onaj bandit?

Džejmison je odmahnuo rukom.

– Ne spominji više to. Neka idu do đavola! Naravno, ovde je praktičnije u farmericama i flanelskoj košulji nego u štofanom odelu. Hajdemo u kuću.

Prihvatio je konja od Bena.

– A čiji ti je ovo konj? – upitao je.

– Moj – nasmejao se Ben.

– Nešto mi nije baš jasno – počešao se Džejmison po temenu. – Ali, to i nije važno. Bitno je da si ti meni došao u goste.

– Došao sam malo duže, čika – Alane.

– Baš dobro – reče Džejmison odvodeći konja u štalu.

Ben je ostao pred kućom. Gledao je po uređenom dvorištu i pomoćnim zgradama oko kuće.

Kad se vratio iz štale, Alan mu pokaza rukom na kućna vrata, koja su bila širom otvorena.

– Uđi, Bene. Žena mi nije kod kuće, ali ubrzo će doći. Kod suseda je. Mi ćemo u međuvremenu nešto popiti, dok ona ne dođe. To nam se neće brojati.

Nasmejali su se obojica.

Čim su seli u udobne stolice. Ben poče da izlaže Džejmisonu svoj plan.

– Moram pronaći onu bandu koja nas je napala, čika-Alane. Uostalom, obećao sam onome tipu da ću mu se osvetiti. Šerif nije uspeo ništa da otkrije. Mada nisam pristalica privatne osvete, ja ovoga puta neću odustati dok te bandite ne pronađem. Makar samo onoga koji me je onako obesno udario, i koji je uzeo Tedu zlatnik.

Džejmison je nasuo viskija u čaše, uzeo svoju čašu, i pažljivo slušao šta Ben priča.

Ben je otpio samo jedan gutljaj pića, a onda je nastavio:

– Ubeđen sam da ti tipovi žive u ovom kraju, pa ću ih narednih dana potražiti.

– A kako ćeš ih prepoznati ako i naiđeš na njih? – upitao je Džejmison.

– Po ponašanju. A i zapamtio sam ponešto o svakom od one trojice što su nas maltretirali i opljačkali. Onaj što me šutnuo ima vodnjikave plave oči, visok je kao ja, ima grub glas. Zapamtio sam mu i čizme i šešir, ali njih verovatno menja. Onaj što me je mlatnuo po glavi je krivonog, podebeo i tamnoput, zar ne?

Džejmison je klimnuo glavom.

– I ima velike šake. Zapazio sam to nakon što te je mlatnuo kundakom.

– I taj mi je podatak važan. Onog trećeg, što je maltretirao Dženi i gospođu Voker, najslabije sam zapamtio. Viši je, čini mi se, od mene bar za pola glave, i širi u ramenima.

– Hodao je nekako trapavo, a zove se... – Džejmison se najednom udario dlanom po čelu: – Hej, pa ja sam zaboravio to da kažem preksinoć Sačeru, i on to nije preneo šerifu. Taj se kojot zove Amante. Jasno sam čuo, a čule su sigurno i Dženi i Vokerova, kad mu je onaj krivonogi dobacio: »Amante, idemo!«. Zatim su se sva trojica smejali, dok su jadne žene, polugole, drhtale.

– »Amante« – ponovio je Ben Li, a onda se osmehnuo, kiselo, i rekao: – To je italijanska reč. Znači: ljubavnik, švaler. Krivonogi je sigurno aludirao na to što se taj nitkov izdvojio sa ženama i uživao u njihovom s ačenju.

– Može biti – promrmljao je Džejmison, a onda se trgao. – Ali, to bi značilo...

– ... da su oni poreklom Italijani – završio je Ben njegovu misao, a onda je dodao: – Kad se bolje prisetim, krivonogi i rmpalija koji se izdvojio sa ženama zanosili su na italijanski. Znam to

po tome što sam imao druga koji je bio poreklom Italijan.

– Da je šerif to znao, možda bi... – zaustio je Džejmison, ali ga je Ben prekinuo:

– Ne bi učinio ništa ni s tim, kao što nije učinio ni sa podacima koje ste mu saopštili.

– Ti, Bene, misliš da on nije učinio sve što se moglo?

– Sigurno da nije! – gotovo je viknuo Ben. – Mislio je da će rešiti sve ako uhvati pratioca kola, koji ga je maltene čekao u gaćama, u sobi svoje švalerke! Kad bi se bande tako lako otkrivale, onda bi svakako mogao biti šerif, i svi bi banditi brzo bili počišćeni!

– Da – kašljucnuo je Džejmison i otpio gutljaj viskija. Izgleda da je Kebot u pravu kad kaže da mi treba da imamo svog šerifa.

Ben je odmahnuo rukom.

– Ko zna kakvog ćete izabrati. No, da nastavim. Molim vas, čika-Alane, da mi dozvolite da se stacioniram kod vas za nekoliko dana. Odavde bih odlazio u potragu. Ako to bude neophodno, reći ću da radim na vašoj farmi, a vi bi trebalo da to potvrdite ako vas neko bude pitao. Ne želim da iko zna da sam ovde. Predstavljaću se kao kauboj Džo Koli.

– Nadam se da to što si naumio, Bene, nije u suprotnosti sa zakonom.

– Ne brinite, sigurno neću učiniti ništa protivzakonito, ni zbog sebe ni zbog vas. Nastojaću da što pre otkrijem bandite, a onda ću obavestiti šerifa.

Džejmison se osmehnuo.

– U redu, Bene. Ali, moraš se čuvati. Ako te prepoznaju... – Pa, i vi ste me jedva prepoznali, zar ne? A za dan-dva imaću još veće brkove, i zapustiću kosu, naprašiću odelo, tako da ću sasvim ličiti na kauboja, ili radnika na farmi.

– Pazi, to baš nije isto. Kauboji preziru kopače kukuruza! A odakle ćeš početi, Bene, ako ja uopšte to treba da znam?

– Počeću kao i šerif, od pratioca i vozača kola, i devojke iz saluna na Red piku. – Osmehnuo se. – Samo, ja neću stati kod njih, čika-Alane.

– Pa, neka ti je sa srećom! – rekao je Džejmison i podigao čašu.

I Ben je iskapio čašu, i istog časa se prisetio doktora Landena.

– Jedna kao nijedna – opravdao se u sebi.

VIII

Drugog dana pre podne Ben je razgledao Džejmisonovu farmu, popričao sa Džejmisonom o poslu i izgledima letine, a onda je odjahao do vrbaka kraj potoka, oko pola milje od Džejmisonove kuće, i tamo proveo skoro dva sata, vežbajući da brzo potegne kolt iz futrole i pogodi cilj.

Gađao je vrbe, udaljene deset-dvadeset metara.

Nije se mogao pohvaliti osobitom brzinom u potezanju, ali je, kad mu se ruka navikla na novi revolver, pogađao dobro.

Primetio je da mu se konj, kojeg je kupio u Bentonu, ne plaši pucnjave.

Vratio se potom na ručak, kod Džejmisonovih. Ana Džejmison bila je žena vedre naravi, kao i njezin muž, i gostila je Bena sa zadovoljstvom.

– Moj je Alan oduševljen vama, Bene – rekla mu je čim ga je videla. Nasmejala se od srce, i dodala: – Pa, zaista ste naočit momk. Moraćemo potražiti neku dobru devojku!

– Ima on prečih briga – rekao je na to Džejmison. – Uputio se daleko, preko Misurija, tamo gde se gradi železnička pruga. Ostaće ovde samo nekoliko dana, dok se odmori i oporavi.

Džejmison je namignuo Benu, da ne vidi Ana, kao da je hteo da mu kaže da ono o čemu su njih dvojica razgovarali nije za ženske uši.

Ben je shvatio taj mig, i nasmešio se.

– Nema prečeg posla za momka nego da se oženi – nije odustajala Ana od svoje teme. – Uostalom, i tamo gde se uputio biće mu lepše ako bude imao uza se mladu i lepu ženu, zar ne?

Ben se na to osmehnuo.

Pred očima mu se najednom pojavio lik Žakline Lindli, onaj njezin zabrinuti pogled kojim ga je gledala dok je dolazio k sebi u ordinaciji doktora Landena, a onda radostan osmeh, kad joj je rekao da mu je dobro.

– To ste sigurno u pravu, teka-Ana – rekao je. – Pogotovo što tamo, na gradilištu pruge, ima vrlo malo devojaka.

– I većinom kojekakvih – odmahnula je Ana Džejmison rukom.

Sad, kad se vratio od potoka, primetio je da ga ona gleda, s trema, zabrinuto.

Kad je sjahao i vezao konja ispred štale, upitala ga je:

– Zar je tamo kuda ste se uputili, Bene, tako opasno?

On ju je gledao zbunjeno.

– Pa, čula sam da ste vežbali da pucate – objasnila je Ana razlog svoje zabrinutosti.

Ben joj se osmehnuo.

– Nije mnogo opasno, ali, za svaki slučaj, moram znati da pucam, tetka-Ana.

Ona je vrtela glavom, a onda je zovnula muža, koji je radio nešto iza kuće, pa su ušli u kuću, da ručaju.

Odmah posle ručka Ben je uzjahao konja i uputio se prema Red piku.

Džejmison mu je objasnio kako će najlakše tamo stići.

Nadao se da će u salunu na prevoju, na raskršću puteva, naći devojku s kojom je ostao pratilac kola, a možda i vozača Boba.

Ni jedno od njih nije, međutim, bilo tamo.

Barmen ga je gledao podozrivo sve vreme.

– Neće se ona, sigurno, više ni vratiti ovamo – progundao je.

– A zašto ne bi? – upitao je Ben.

– Pa, zato što je u ćuzi! – odgovorila je na njegovo pitanje crvenokosa devojka koja se pojavila iz kuhinje, i čula šta je on pitao. Zatim mu se široko, mazno osmehnula, i rekla: – A zar ja ne bih mogla da je zamenim.

Shvativši da ona misli da je on došao u salun radi zabave, Ben je zavrteo glavom, i izišao.

Jahao je dalje, prema Rozburgu.

Držao se kolskog puta, i prepoznavao predele kojima se pre tri dana vozio, u poštanskim kolima.

Nije, međutim, imao ni vremena ni volje da sad uživa u njima.

Nije se zaustavio sve do Litl Kingstona, gde je u kola bio ušao Ted Lindli.

Tu je sjahao, i ušao u mali, prilično neuredan salun, odmah pored poštanske stanice.

Za stolom desno od šanka sedela su dva srednjovečna čoveka. Bili su obučeni u građanska odela.

Pred njima su bile čaše i boca viskija.

Pored šanka stajao je onizak i mršav tridesetogodišnjak, izrazito crne kose i tamnoput. Držao je čašu u ruci i razgovarao sa barmenom.

Videlo mu se po očima da je već dosta popio.

Ben je naručio pivo, i seo za sto, kraj zida.

Kroz prozor je primetio kako se pred poštanskom stanicom okuplja svet.

– Sigurno će uskoro stići poštanska kola – pomislio je. – Za dečurliju i besposlene to je svugde pravi doživljaj.

Onaj crnokosi što je pio kraj šanka izađe iz saluna, ne osvrnuvši se ni levo ni desno.

Ben je sa zadovoljstvom pio pivo koje mu je barmen doneo. Jednog momenta htede da skine šešir, jer se znojio, ali se na vreme setio da bi ga neko mogao prepoznati, pa je samo otkopčao jedno dugme na košulji i ispružio noge ispod stola.

Trenutak kasnije vide kako u salu uđe plavokosa devojka, obučena u dekoltovanu haljinu, sa belom ružom u kosi. Prišla je prvo barmenu, nešto s njim pričala, a onda, njišući izazovno kukovima, prišla stolu za kojim je on sedeo.

– Hoćete li ostati kod nas, gospodine? – upitala je, i odmah sela, ne pitajući je li slobodno.

– Radi svoj posao – pomislio je Ben i odmah je smislio kako da je se reši: – Danas neću, ali ću za koji dan ponovo doći, i ostati. Popijte nešto na moj račun, lepa gospođice.

Pokazao je rukom barmenu da želi da plati, i pružio mu novčanicu.

– Viski – rekla je devojka i napadno se nasmešila. – Čekaćemo vas, gospodine.

– Na svim drumovima ista slika: uglavnom loše piće, prljavi stolovi i lake žene – pomislio je Ben, dok mu je barmen vraćao kusur. – I barmeni koji očekuju bakšiš – dodade u sebi, primetivši kako se barmen »muči« da nađe sitan novac da mu vrati kusur.

Dade mu pola dolara bakšiša.

– Ko je dojahao na onom mrkovu ispred saluna? – začu se kreštav glas s ulaznih vrata.

Ben se okrenu, i vide da je to pitao onaj tamnoputi višljavko što je maloča pio kraj šanka.

Krenuo je prema vratima.

– A što te to interesuje, drugar?

– To je Linov konj. Gde je Lino? Otkud taj konj kod tebe? – zasuo ga je crnokosi pitanjima.

– Smiri se, Mario – umešala se devojka. – Što viče§ na gospodina?

– Tebe nisam ništa pitao, Suzi! – obrecnuo se Mario na nju, pa izbuljio oči prema Benu.

– Gde je Lino? – gotovo je vrisnuo.

– Ne znam nikakvog Lina. Kad bih ga znao, možda bih ti mogao reći gde je – mirno je odgovorio Ben.

– A otkud ti, onda, njegov konj? – navaljivao je Mario.

Benu se nije dopadao njegov ton, pa mu je rekao odsečno:

– Čuj, drugar, ako želiš da ti nešto kažem, moraćeš uljudno da razgovaraš sa mnom. U protivnom, neću ti reći ništa, a možda ću te klepnuti.

– Dobro, reci mi kako si došao do Linovog konja – rekao je Mario smirenije.

– Što ne kažeš čoveku na kojeg Lina misliš? – umešala se ponovo devojka.

– Pa, mislim na moga rođaka Lina Toncija. Znaš ga i ti.

– Onaj krivonogi debeljko što je dolazio ovamo s tobom pre dve nedelje? – upita Suzi.

– Sad je »krivonogi debeljko«, a kad ti je plaćao, bio je, verovatno, »slatki buca«! – naljutio se Mario, i ponovo upro pogled u Bena.

– Vi ste Italijani? – upita ga Ben, ni sam ne znajući, u prvi mah, zašto je to učinio.

A onda se setio krivonogog debeljka koji ga je mlatnuo kundakom po glavi, i njegovog italijanskog izgovora engleskih reči.

– Jesmo. Ali, šta je to sad važno? – odgovori Mario.

– Naravno da nije. To sam tek tako upitao, zbog vaših imena – mirno mu je odgovorio Ben, a onda rekao: – Kupio sam tog mrkova u gradskoj štali u Bentonu, pre dva dana. Štalar mi je rekao da mu ga je, zajedno sa sedlom, ostavio neki kauboj koji je otputovao poštanskim kolima prema Omahi. A što si ti, drugar, toliko zabrinut zbog tog svog rođaka?

– Kako da ne budem?! – odvratio je Mario, pa prišao šanku i sam sebi nasuo čašu viskija, i iskapio je odmah. – Otišao je u subotu posle podne sa ranča »Beli rog«, gde je radio, i više se nije pojavio. Rekao je predradniku da će svratiti kod mene, da zajedno odemo na zabavu u Grinfild, ali se kod mene uopšte nije pojavio. Zato sam zabrinut. Shvataš?

– Shvatam – odgovorio je Ben, i zamislio se.

Nije hteo odmah da pokaže da ga taj Lino Tonci veoma interesuje, nego je rekao utešno:

– Nemoj toliko da brineš. Javiće ti se on uskoro, ako ste rođaci.

– Valjda hoće – počešao se Mario iza uha, a onda je upitao: – A kome će taj štalar dati novac koji si mu ti dao za Linovog konja?

Benu je došlo da se nasmeje tom preokretu u Mariovoj zabrinutosti.

– Ili je, možda, on kupio mrkova od Lina pa ga je tebi preprodao? – nastavio je Mario da se interesuje.

– To ne znam – odgovorio je Ben. – Nisam ga ispitivao o tome. Meni se konj dopao, i kupio sam ga. A jesi li ti baš sasvim siguran da je ovaj konj pripadao tom tvom rođaku?

– Sto posto! – odgovorio je Mario, a onda je pogledao Bena ispod oka. – Da ti ne misliš da sam ja pijan ili lud?

– Ne mislim – mirno je odvratio Ben, a onda je upitao: – A gde si ono rekao da je radio tvoj rođak?

– Kod Roka Stivensona, na ranču »Beli rog«. To je jedan od najvećih rančeva u okolini. Morao si čuti za njega ako si iz ovog kraja.

– Nedavno sam stigao ovamo – odgovorio je na to Ben.

Mario ga je odmerio pogledom.

– Novajlija, znači... Pa, i odelo ti je novo. Ni po rukama ti se ne bi moglo reći da si se naradio...

Ben je pogledao svoje ruke, i pomislio kako je trebalo da bar malo zaprlja nokte.

Ali, pre nego što je smislio šta da kaže, Mario je nastavio:

– Baš me čudi Lino. Otputovao, a nije mi se javio!

– Možda ima još nekog rođaka, ili prijatelja, u okolini, kome se javio – umešao se u razgovor barmen.

– Nemamo ovde rođaka. A što se tiče prijatelja... Ja mislim da mu niko od onih s kojima je u poslednje vreme pio nije baš pravi prijatelj. No, to sad nije važno... – uzdahnuo je Mario, i ponovo se mašio boce s viskijem.

– A poznaješ li ti te njegove prijatelje? – nije izdržao Ben da ne upita, i odmah je shvatio da je pokazao previše radoznalosti.

Mario ga je podozrivo gledao.

– Poznajem ih, naravno. Ali, što ti mene toliko ispituješ, kao da si neki šerif? Po rukama ne izgleda da goniš stoku niti da radiš motikom.

Ben je primetio da su se svi zagledali u njegove ruke, i najednom nije znao kud bi s njima.

Spasla ga je buka s ulice.

Poštanska kola iz Rozburga stigla su na stanicu.

Iskoristio je to, i izišao na ulicu.

Ostavio je dolar na stolu za kojim je sedeo.

Putnici su izišli iz kola, da protegle noge. Ben ih je pažljivo osmotrio, i prepoznao je među njima vozača Boba Vajta.

Nekoliko ljudi je stojalo oko njega. Razgovarali su.

– Bobe, jesu li ti dali nogu? – dobacio je jedan odrpanac sa strane.

Dvojica-trojica prisutnih se na to nasmejaše.

Bob nije rekao ništa, samo je pogledom ošinuo pijanog odrpanca.

Krenuo je zatim prema salunu, iz kojeg je Ben maločas izišao.

Ben je odlučio da se udalji. Uzjahao je svog konja i odjahao prema izlazu iz grada.

Kad se jednog momenta okrenuo, video je da jedan čovek stoji ispred saluna i gleda za njim.

Bio je siguran da je to Mario.

Kad je odmakao nekoliko stotina metara od grada, skrenuo je prema zapadu, zaobišao gradić, i požurio na Red pik, da tamo sačeka Boba Vajta.

IX

Samo nekoliko minuta nakon što su poštanska kola otišla iz Litl Kingstona, pred salun kraj poštanske stanice stiže jahač.

Konj mu je bio sav u znoju.

Vezao ga je za gredu pred salunom, bacio pogled levo i desno, pritegao opasač, o kome je imao futrolu s koltom, i polako ušao u salun.

Bio je čvrst momak, smeđih očiju. Hodao je s isturenim grudima, gotovo ne mašući rukama, tako da mu je desna šaka bila stalno uz dršku kolta.

– Jesu li kola već prošla? – upitao je s vrata.

Odgovorio mu je barmen:

– Jesu. Pre nekoliko minuta.

A onda se oglasio Mario, koji je sad sedeo za stolom u jednom uglu:

– Još se prašina za njima nije slegla, Džeri.

Momak se trže, i pogleda prema uglu.

Ničim nije pokazao da se obradovao čoveku koji ga je oslovio imenom.

Mario je ustao iza stola i osmehnuo se, pijano.

– Niko nije ostao ovde... ako si se nekome nadao, Džeri.

– Nikome se nisam nadao – hladno je odgovorio Džeri. Uprkos tome, Mario se i dalje smeškao.

– Ovo je Džeri Dajgan, Linov prijatelj – rekao je barmenu, koji je stojao iza šanka.

Barmen klimnu glavom prema Dajganu, pa upita:

– Želite li jedno hladno pivo, da se osvežite?

– Neću ništa, zasad – odgovorio je Džeri, pa uhvatio Marija za mišicu i krenuo s njim polako iz saluna, na ulicu.

– Ko je vozio kola? – upitao je kad su izišli na trem.

– Neki novi. Ne poznajem ga, i nisam ga dosad video – odgovorio je Mario, i odmaknuo se korak u stranu čim je osetio da je Džerijev stisak popustio.

Protrljao je zatim mišicu i progundao:

– Umalo mi nisi odvalio ruku. Šta ti je?!

Džeri je gledao niz ulicu.

– A jesi li čuo nešto o vozaču Bobu i pratiocu Lariju?

– Bob je bio u kolima – odgovorio je Mario. – Otputovao je prema Red piku.

– Bob je slobodan?! – začudio se Džeri Dajgan.

– Da, kratko je odgovorio Mario.

– Kako to da su ga pustili? – gotovo je viknuo Džeri.

– Otkud ja to da znam? – odgovorio je Mario, zbunjen Džerijevom oštrom reakcijom. – Valjda nisu mogli dokazati da je kriv.

– Šta tu ima da se dokazuje! – zaškrgutao je Džeri zubima. – On i Lari su sigurno umešani u napad na kola. Trebalo ih je odmah obesiti.

– Ali, onda bi teže otkrili ostale – promrmljao je Mario.

– Koje ostale? – podozrivo ga je pogledao Džeri.

– Pa, one što su napali poštanska kola i opljačkali putnike. Ja verujem da šerif zna šta radi.

– Šerif je budala! – prasnuo je Džeri.

Mario se uznemirio.

– Govori tiše, Džeri – rekao je i zaokružio pogledom naokolo. – Uostalom, što se ti zbog toga uzrujavaš?

Džeri je pljunuo u stranu i promumlao nešto, što Mario nije razumeo. A onda je upitao:

– A šta je sa Larijem i onom devojčurom iz saluna?

– Bob je rekao barmenu da su devojku pustili istog dana kad su ih odveli u Rozburg, a Larija su zadržali u zatvoru.

– Hm – šmrknuo je Džeri.

– Nego, mene brine nešto drugo, Džeri – nastavio je Mario. – Već tri dana nema Lina.

Mario se trgao.

– Kako ga nema?! A gde je?

– To se i ja pitam. Otišao je u subotu sa ranča. Rekao je da će doći kod mene, ali se nije pojavio, a nije se više vratio ni na ranč. Njegov predradnik je juče bio ovde, kod mene. Mislio je da ja nešto znam.

Džeri je nervozno izvadio cigaretu iz kutije i zapalio.

– Pre pola sata ovde je bio jedan čovek na Linovom konju – produžio je Mario da priča.

Džeri ga je pogledao ispod oka, kao da ne veruje da je istina ono što on priča.

– Ja sam bio zaokupljen njime, i zato nisam učestvovao u Bobovom i barmenovom razgovoru.

– Dobro, pusti sad Boba. Šta je s tim čovekom? Ko je on? – nervozno je rekao Džeri.

– Ne znam. Obučen je kao kauboj. Ali odelo mu je čisto i ruke su mu bele, tako da ja mislim da nije ni kauboj ni radnik na farmi. Visok je oko sto osamdeset i pet santimetara. Smeđ je. Ima kratke brkove. Nosi crn šešir, stetson.

– A otkud mu Linov konj?

– Reći ću ti sve, ne prekidaj me – pobunio se Mario. – Ja sam prepoznao Linovog konja pred salunom, i obradovao sam se, verujući da se Lino vratio. No kad sam ušao, video sam nepoznatog čoveka. Rekao mi je da je konja kupio pre dva dana u gradskoj štali u Bentonu, od štalara.

– A gde je Lino?

– To ga nisam pitao. On je konja kupio od štalara, a ne od Lina. Tako je rekao.

– Ali, možda je čuo nešto o Linu.

Mario se počešao iza uha. Shvatio je da je načinio propust. Pogledao je Džerija, i po izrazu njegovog lica video je da je ljut. Zato je oborio pogled i promrmljao:

– Nisam stigao sve da ga pitam... Najednom je izišao, kad su poštanska kola stigla na stanicu, i nije se više vratio. Ja sam posle, baš kad je Bob ušao u salun, na pivo, bio izišao na ulicu, da vidim gde je. Bio je već na izlazu iz grada.

– U kom pravcu je odjahao?

– Prema Rozburgu.

Džeri se zagledao niz ulicu.

– A ti si mu sigurno izbrbljao sve o Linu – rekao je zatim i upitno pogledao Marija.

Mario je bio u nedoumici.

– Pa...

– Znao sam! – dobacio mu je Džeri. – A šta ako je to bio neki lutajući šerif?

Mario je slegnuo ramenima.

A onda se malo uspravio i rekao odvažno:

– Šta ako je i šerif?! Zar je Lino učinio nešto loše? Možda bi baš bilo dobro da je taj bio šerif. Mogao bi nam pomoći da nađemo Lina.

Džeri je nervozno odmahnuo rukom.

– Možda će se, ipak, sve dobro završiti – rekao je tiše, i odvezao svoga konja.

– A šta kažeš, da odjašemo do Bentona, da se raspitamo kod tamošnjeg štalara? – upitao je Mario.

– Dogovorićemo se o tome – odvratio je Džeri i skočio u sedlo. – Doći ću do tebe sutra, najkasnije prekosutra.

– Možda će se Lino dotle već javiti odnekud.

– Možda – Osmehnuo se Džeri krajičkom usana. A onda je zaključio: – Znači, Bob je otputovao prema Red piku, a taj stranac, na Linovom konju, prema Rozburgu.

Mario je klimnuo glavom.

– A jesu li njih dvojica, možda, razgovarali?

– Nisam primetio – odgovorio je Mario, očekujući da će Džeri ponovo planuti na njega.

No, Džeri ga je samo prezrivo pogledao.

Poterao je konja.

Trag poštanskih kola se još jasno video na prašnjavom putu.

U međuvremenu nisu prošla nijedna druga kola.

– Hoćeš li obavestiti Semija? Možda bi i on hteo da pođe sa nama – viknuo je Mario za Džerijem.

Mario je zaustavio konja i okrenuo se.

– Misliš na Semija Brostona?

– Ne znam kako se preziva. Mislim na onog plavog momka s dugačkim zulufima što se u poslednje vreme družio sa Linom. Ja sam ga upoznao na zabavi u Grinfildu, pre tri nedelje. Bio si i ti

tamo te večeri. Lino mi je rekao da ti i Semi radite zajedno.

– Da – šmrknuo je Džeri i osvrnuo se naokolo. – Preneću mu sve što si mi rekao. A ti sad nemoj da nastaviš da sa svakim ko naiđe raspredaš o Linu, meni i Semiju. Budi oprezan dok ne ispitamo to oko kupoprodaje Linovog konja u Bentonu. Ko zna šta se desilo, i ko je sve umešan. Zato ćuti, da ti neko ne bi zauvek zapušio usta!

Mario ga je zbunjeno gledao, otvorenih usta.

Džeri je dotakao rukom obod šešira, i snažno podbo konja.

Trljajući se po bradi, Mario Papaci se vratio u salun.

– Nešto je nervozan taj prijatelj tvoga rođaka Lina – prokomentarisao je barmen.

Mario je odmahnuo rukom.

– I on je zabrinut zbog Lina.

– Nisam ga ranije video. Kao da nije iz ovog kraja, a?

– Radi na Benetovom ranču. Verovatno zna za neke bolje salune od ovog, pa ga zato nisi dosad video – nacerio se Mario.

Barmen se namrgodio. Da bi vratio Mariju, rekao je:

– Kad je ušao, nije izgledalo da ga brine gde je Lino.

Sad se Mario namrštio.

– Da... Interesovalo ga je da li Bob ponovo vozi kola. On misli da je Boba i Larija trebalo odmah obesiti.

– Još neki tako misle, ali ovde, u Misuriju, vlada zakon. Nije ovo neorganizovana teritorija, da se veša bez istrage i bez suda – najednom se raspalio barmen.

Mario ga je pogledao ispod oka.

A onda je promrmljao:

– Ja brinem za mog rođaka, a ostali me se ne tiču.

Stavio je novac na šank, za piće koje je popio, i polako izišao na ulicu.

Zastao je na trotoaru.

– Zašto li se Džeri uzrujao? – pitao se.

Pogledao je u pravcu kojim je Dajgan odjahao.

Nije ga više video.

U daljini, iza poslednjih gradskih kuća, prašina je lebdela iznad puta.

– Nije, valjda, krenuo za onim tipom što sad jaše Linovog konja – progunđao je Mario sebi u bradu, i dalje zbunjen ponašanjem Džerija Dajgana.

Pomislio je kako bi trebalo da ode do Uga Pinelija, svoga zemljaka, po poreklu, i Linovog najboljeg prijatelja.

– Ako se Lino ikome poverio, onda se sigurno poverio Ugu... Možda su i zajedno smislili nešto, pa je Lino otputovao napred, da izvidi stvar... Ugo će meni to reći, ako zna... Moram sutra otići do njega – razmišljao je, koračajući polako, prema kući pekara Džeka Smita, kod koga je radio, i stanovao, u maloj dvorišnoj kući, sa još jednim šegrtom.

X

Džeri Dajgan nije krenuo ni za Bobom Vajtom ni za nepoznatim jahačem o kome mu je rekao Mario Papaci.

I on je bio zbunjen.

Pošto je sinoć, u salunu u Blekfortu, čuo da su u Rozburgu oslobodili Boba Vajta, uputio se u Litl Kingston, do najbliže poštanske stanice, da proveri da li Bob ponovo vozi kola.

No, krenuo je kasno sa pašnjaka, pa su kola prošla pre nego što je on stigao u grad.

Na njegovu žalost, potvrdilo se ono što je čuo: vozač Bob je zaista pušten iz zatvora, a još pre ona devojka s kojom je pratilac Lari ostao na Red piku.

– Znači, tragaće dalje – sumorno je razmišljao.

Još više ga je uznemirila vest da je nestao Lino Tonci.

– Da li Oli Fuler zna to? – pitao se.

Nije video ni Olija ni Lina od subote uveče, kad su, desetak milja dalje od mesta napada na poštanska kola, podelili plen.

Zastao je kod bunara na velikom pašnjaku, preko kojeg je i dojahao u Litl Kingston.

Napojio je konja, a zatim se i sam osvežio bunarskom vodom.

– A taj nepoznati što jaše Linovog konja? – nametnu mu se novo pitanje.

Nešto mu je govorilo da taj čovek nije kauboj lutalica.

– Možda je kockar... Možda je odneo Linu konja na kartama... A možda je i lutajući šerif...

Podsmehnuo se sam sebi:

– Mnogo nagađam!

Odlučio je da ode na Red pik, da pokuša da sazna nešto o istrazi.

– Ali, idem prvo na ranč, da se dogovorim sa Semijem – smišljao je dalje. –

Bob će se sigurno zadržati na Red piku, pogotovo ako je i ona devojka tamo, u salunu. Ako je produžio odmah dalje, već ga ne mogu stići. Kola se sigurno neće zadržati na Red piku duže nego obično.

Pogledao je svog konja.

Nakon što se napio vode, konj je izgledao sveže.

– Hajdemo polako – rekao mu je Džeri i potapšao ga po vratu.

Konj je tiho zarzao.

Kad je uzjahao, Džeri je neko vreme gledao naokolo, držeći dlan iznad očiju.

Nije video nikoga.

– Osim ako neko nije sakriven u nekom žbunu – pomislio je, oprezan kao i uvek.

A onda je podbo konja.

Jahao je neko vreme polako, korakom, i razmišljao o onome što se desilo poslednjih dana.

Otkako je došao u taj kraj i zaposlio se na Benetovom ranču, napad na poštanska kola firme »Finč-Okone« bio mu je prva veća akcija. Pre toga je, zajedno sa Semijem Brostenom, dva puta krao konje: jednom su ukrali dva, a drugi put tri konja, ispred saluna. Prodali su ih odmah, desetak milja dalje. Mnogi od onih što su išli na Zapad ostajli su na putu bez konja, ili su im bili potrebni jači od onih koje su imali, pa su bili spremni da kupe konje bez mnogo raspitivanja o prethodnim vlasnicima, pogotovo ako su mogli da ih dobiju ispod uobičajene cene.

Upoznao je Semija u zatvoru u Nešvilu, gde je odležao godinu dana zbog toga što je potkradao gazdu kod kojeg je radio; krišom je prodao nekoliko njegovih goveda koja je čuvao. Potkazao ga je mesar kome je prodavao goveda. A Semi Brosten je bio osuđen zato što je pretukao svog očuha; očuh se, navodno, loše ponašao prema njegovoj majci. Ali sud to nije uvažio.

Toliko su se sprijateljili da su se dogovorili da po izlasku iz zatvora zajedno odu u Kaliforniju, da oprobaju sreću u nekom rudniku zlata.

A onda su upoznali Olija Fulera, i promenili plan.

Suvonjavi mladić Oli Fuler, zatvoren zbog izazivanja tuče u jednom salunu i štete koja je tom prilikom pričinjena, a koju on nije mogao da nadoknadi, jer u džepu nije imao ni deset dolara, bio je veoma pričljiv, i lako se ubacivao u svako društvo.

U Kaliforniju treba ići s parama, i početi kao akcioner, a ne kao kopač – rekao je Džeriju i Semiju kad su mu, jednog dana, rekli šta nameravaju da rade kad izidu iz zatvora. Džeri je trebalo da izide dva meseca pre Semija, i mislio je da ga čeka u Nešvilu, gde bi potražio neki privremeni posao.

– A kako da dođemo do para? – upitao je Semi.

Oli se nasmejao, kao da je u pitanju sitnica.

– U mom kraju, u Misuriju, može se dobro zaraditi ako se čovek razume oko stoke. Tamo ima nekoliko velikih rančeva, a skoro svi oskudevaju u jahačima. Stočarstvo sad tamo cveta, na govedima se dobro zarađuje, pa su ljudi koji se razumeju oko goveda dobro plaćeni. Ko se istakne, pa postane predradnik, zarađuje još bolje.

– Ne znam da se neko obogatio čuvajući tuđu stoku – bio je nepoverljiv Semi.

– Ali, čuvajući stoku i radeći još ponešto jeste – namignuo je Oli Džeriju, i opet se nasmejao.

Džeri je odmah shvatio na šta on misli, i uverio je posle Semija da bi to moglo ispasti dobro.

U svakom sledećem razgovoru Oli im je dokazivao da će brzo i lako steći dovoljno para da u Kaliforniji počnu kao gazde.

Skovali su detaljan plan. Džeri će se, čim izide iz zatvora, uputiti u Misuri i zaposliće se na jednom od rančeva između Rozburga i Red pika. Javiće se otuda, i pripremiće mesto za Semija.

– Nastojaćete da steknete što veće poverenje. Moraćete isprva zapeti na poslu. Ali, to će se ubrzo isplatiti, videćete. Nemojte se upuštati ni u šta dok ja ne dođem. Ja poznajem taj kraj odlično, i uveravam vas da ćemo lako doći do para. Otići ćemo u Kaliforniju s punim novčanicima. A para ide na paru, zar ne?

– Na žalost – rekao je Semi i izvrnuo svoje prazne džepove.

Nasmejali su se na to sva trojica.

I, zaista, sve je teklo kao što su planirali.

Džeri je dobio posao na ranču Daga Beneta istog dana kada je stigao u Rozburg. Uputio ga je Benetu vlasnik saluna preko puta poštanske stanice u Rozburgu; njemu se Benet nedavno bio požalio da nema dovoljno radnika na svom ranču.

Radio je svojski, više i bolje od trojice kauboja koje je zatekao na ranču.

Već posle tri nedelje Benet ga je postavio za predradnika.

— To je povredilo ponos najstarijeg kauboja, pa je otišao sa ranča.

Tako je bilo oslobođeno mesto za Semija, koji je uskoro stigao.

Posle mesec dana Džeri je predložio Benetu da odredi Semija za njegovog pomoćnika.

Benet je pristao.

Od tada su Džeri i Semi mogli češće da se odvoje od ostalih, a da to ne izazove podozrenje; uvek su mogli da kažu da su se dogovorili o poslu na ranču.

Zajedno su odlazili i u salune i na zabave u okolini.

Prve konje ukrali su više iz obesti nego s namerom da se time bave. Bili su pripiti, i hteli su da isprobaju kako bi im to išlo odruke.

Drugu krađu izvršili su već smišljeno.

— Nećemo, valjda, plaćati ženske novcem koji zarađujemo znojeći se oko goveda — rekao je Semi, koji je bio sklon i ženama i piću.

Oli Fuler se pojavio krajem marta.

— Ne smemo se sastajati često — rekao je. — Ja takođe moram naći neki posao, da imam pokriće. Čim se ukaže prilika da uradimo nešto zajednički, javiću vam se — nasmejao se.

A njegov smeh je bio gotovo zarazan, tako da su se nasmejali i Džeri i Semi.

Rekli su mu da najčešće posećuju salune u Blekfortu. To je podaleko, ali tamo ima najviše devojaka. Svraćaju ponekad i u salun na Red piku, a bili su nekoliko puta i u Rozburgu.

— Pa, vi znate čitav kraj! — nasmešio se Oli. — Dobro, sad znam gde treba da vas tražim ako mi budete bili potrebni. Na ranču ću vas tražiti samo ako ispadne neki hitan posao.

Posle pet-šest nedelja sreli su se, slučajno, u salunu u Grinfildu.

Oli se kartao sa jednim tamnoputim debeljkom i jednim krezubim rmpalijom.

Upoznali su se.

Olijevi suigrači bili su Italijani: Lino Tonci, debeljko, i Ugo Pineli, rmpalija.

Lino Tonci je radio na ranču Roka Stivensona, a Ugo Pineli u gradskoj štali u Grinfildu.

Sa Linom su se posle sreli još dva puta, na zabavi.

Kao i oni, Lino je voleo da posećuje salune, zbog žena i karata.

Jednoga dana Oli Fuler im je rekao da su Tonci i Pineli spremni da učestvuju s njima »u svakom poslu«. Ali, odmah je dodao:

— Naravno, njih ćemo uključivati samo kad bude neophodno da nas bude više.

Najzad, prošlog četvrtka uveče, Oli je dojahao na Benetov pašnjak i obavestio ih da će trgovac Gari Knoks putovati u petak ili subotu kolima iz Rozburga za Ešvil, i da će kod sebe imati bar četiri hiljade dolara.

— Treba presresti poštanska kola na pogodnom mestu, koje ćeš odabrati ti, Džeri, i opelješiti tu zlatnu koku! — nasmejao se. — Naravno, o istom trošku, i ostale koji budu u kolima. Tonci i Pineli će vas čekati sutra posle podne, od tri sata, u šumi desno do prvog mosta na potoku s druge strane Red pika.

— A ti! — upitao je Semi

— Ne brini, i ja ću učestvovati — pogledao ga je Oli prekorno,

— Samo pitam — promrmljao je Semi.

— Ja ću sačekati poštanska kola na Red piku — objasio je Oli. — Naravno, osmatraću iz zaklona, da me niko ne vidi. Ako vidim da je Knoks u kolima, pokazaću se, i ostaću u salunu kad kola krenu prema Ešvilu. Otići ću posle prema Litl Kingstonu. Važno je da me vide što dalje od mesta napada. Ja sam sa tim trgovcem imao nekih nesporazuma, pa će sigurno prvo posumnjati na mene. Zato moram imati čvrst alibi. Prema tome, ako se ja ne pojavim pre kola, vi ćete ih napasti. Ako, pak, vidim da trgovac nije u kolima, ja ću se spustiti putem prema Ešvilu, i vi ćete me videti kad budem prolazio. To će vam biti znak da sve treba ponoviti u subotu u isto vreme: Posle prepada odjahaćete, u velikom luku, do onih žutih stena na brežuljku severno od Litl Kingstona. Tamo ću vas ja čekati.

— A šta ćemo sa pratiocem? — upitao je Džeri.

— Prvo opomena, a onda metak, ako ne odbaci oružje!

— A zašto da napadnemo južno od Red pika? Zar ne možemo negde bliže? — pitao je Semi, i odmah objasnio : — Biće nam teško da jašemo preko brda.

— Što dalje odavde, to bolje po vas. Potera sigurno neće tragati s ove strane Red pika, nego će se zadržati, bar za prvo vreme, oko Ešvila — odgovorio mu je Fuler.

Onda je skočio u sedlo i doviknu im:

– Srećno! Biće lako, videćete.

Zaista je bilo lako.

Podelili su pare na pet jednakih delova.

Ugo Pineli je zadržao zlatni lančić i privezak, a Linu je dao narukvicu – nakit koji je uzeo od žena.

Semi je zadržao zlatnik koji je uzeo od dečaka.

Oli im to nije odbio od gotovine, ali je ukorio Uga:

– Nemoj više da priređuješ onakve zabave! Time samo razjaruješ želju za osvetom, a ne dobijaš ništa. Devojaka imaš u salunima. Bitno je da imaš para.

Ugo se nije pravdao. Samo je promrmljao nešto, što niko nije rezumeo.

Prisećajući se sad toga, Džeri najednom pomisli da možda Ugo zna gde je Lino Tonci. Njih dvojica su bili bliski. Zajedno su i došli u Misuri, iz Lujzijane. Lino je posle doveo i svog brata od tetke Marija Papacija.

Taj žgoljavko mi baš ide na živce. Samo brblja, brblja – namrgodio se Džeri kad se setio Marija.

Poterao je konja u galop.

Uskoro je stigao u brda.

Sa jednog proplanka primetio je da prema Benetovom ranču juri konjanik, iz pravca Grinfilda.

Poterao je konja kroz šumu, da bi presekao put konjaniku kojeg je ugledao.

Posle desetak minuta, dok je osmatrao sa ivice šume, prepoznao je Olija Fulera.

– Što li tako žuri? – upitao se, videći kako Oli mamuza konja.

Da se ne bi morao utrkivati s njim, izvukao je kolt iz futrole i opalio uvis.

Oli je skrenuo konja među stene nadomak kojih je bio.

Videlo se kako zatim proviruje između dveju stena.

Džeri je skinuo šešir i mahno njime nekoliko puta, a onda je poterao konja.

– Učinilo mi se da je prasnulo iza mojih leđa – rekao je Oli.

– To je bio odjek – objasnio je Džeri, i dodao: – Jahao si tako brzo da nisam mogao drukčije da te zaustavim.

– U redu je – odmahnuo je Oli rukom. – Žurio sam kod tebe i Semija. Baš je dobro što smo se sreli.

– Jesi li čuo da se Lino nekud izgubio?

Oli se iznenadio.

– A otkud ti to znaš? Ja sam pošao da vas obavestim o tome. – Čuo sam maločas od onog njegovog rođaka, onog žgoljavka.

– Marija?

– Da. A od koga si ti čuo?

– Od njegovog gazde. Bio sam na Stivensonovom ranču, danas.

– Zna li on šta se desilo?

– Ne zna. Ali, ja sam nešto načuo u Grinfildu, zbog čega sam i hteo da porazgovaram sa Linom. Plašio sam se da bi mogao načiniti neku glupost.

– Šta je u pitanju?

– Lino se u nedelju uveče kartao u salunu u Grinfildu. Htela ga je karta, i zaradio je hiljadu i pet stotina dolara.

– Uh! – otelo se Džeriju.

– Opelješio je čak i jednog profesionalnog kockara.

– I zato je morao da kidne, da mu se ne osvete?

– Razmišljaš kao medved – namrgodio se Oli.

Džeri ga je gledao upitno.

– Da se bojao, mogao se obratiti nama za pomoć. Drugo je u pitanju.

– A šta bi to moglo biti?

– Ne prekidaj me! Odmah ću ti reći šta mislim. On sad ima preko tri hiljade dolara, i misli da je to velika para. Neće više da rizikuje, pa je kidnuo. Zato se nije javio nikome od nas. Kockar! Nije trebalo ni da ga uključujem u naš posao. Kockari su nepouzdani! Neka ide do đavola! Moći ćemo i bez njega. A možda i bez Uga.

Džeri je izbuljio oči.

– Šta je s njim?

– Mnogo je trapav. Osim toga, suviše je vezan za Lina, i sigurno se sad boji. Verujem da misli samo o tome da li će ga Lino uskoro pozvati da mu se pridruži. A takav nije za posao koji nam predstoji.

– Kakav posao? – trgao se Džeri.

– Sjaši i sedi, da ti objasnim – rekao je Oli.

Seli su jedan kraj drugog, naslonili se na stenu i zapalili cigarete.

– Opljačkaćemo banku u Rozburgu – rekao je Oli, mirno, kao da je predložio da idu da pecaju ribu.

– Banku?! – nije uspeo Džeri da se savlada.

– Da. Šta je tu čudno? Zar vam nisam obećao da ćemo brzo nabaviti dovoljno para da u Kaliforniji možemo početi kao gazde, a ne kao bedni kopači, koji spavaju pod šatorima, hrane se kojećim i ne vide ženu po pola godine?

– Obećao si, ali...

– Nema »ali«! – uzviknuo je Oli. – Biće kao što sam obećao. Ja ne radim na sitno, i nezadovoljavam sa šakom dolara, kao Lino.

Pljunuo je u stranu.

– Ti najbolje znaš – promrmljao je Džeri i potrljao se po bradi. A onda je dodao: – Nije, valjda, suviše rizično.

– Ja nikada ne rizikujem suviše. Treba raditi glavom, a ne samo koltom.

– Nemoj me shvatiti pogrešno, ali voleo bih da čujem plan. I Semi će sigurno želeti da zna sve, u detalje.

– Naravno – osmehnuo se Oli. – Iduće nedelje u banci će biti mnogo para. Stići će novac za plate radnika na brani i u rudniku. Ne znam tačno kojeg dana, ali verovatno u četvrtak. Moj će čovek nastojati da to dozna tačno.

– Tvoj čovek? Nisi mi dosad rekao da si još nekoga uključio u naše poslove!

– To je moj stari prijatelj, barmen u salunu preko puta banke.

– Od njega si čuo i o Knoksu?

Oli je klimnuo glavom.

– Zar nije trebalo da mu damo deo?

Oli je zavrteo glavom.

– To da će Knoks doći u banku po pozajmicu otkrio mi je slučajno, ne pretpostavljajući da me to interesuje. A i sam je to doznao slučajno, od blagajnika u banci, koji često svraća u salun na pivo. Ja ne plaćam za slučajne usluge. Ako... odnosno, kad uzmemo pare iz banke, dobiće i on deo. To sam mu nagovestio. Sutra ću otići ponovo kod njega, da preciziramo sve. Moraće dobro da ispita blagajnika.

– Ali, posle toga će morati da se izgubi, jer...

– ... jer će se blagajnik, kad ga šerif pritisne, setiti da je brbljao pred njim o parama za plate. To si hteo da kažeš, je li?

Džeri je klimnuo glavom.

– Vidiš kako mislimo isto. To je dobro. Naravno da će morati da kidne. Ali, on je već ionako naumio da ode u Montanu. Uštedeo je nešto para, pa će otvoriti kafanicu pored nekog rudnika. Naravno, voleo bi da ima više, da može da otvori velik i lep salun, ili hotel. Osetio sam to, i zato sam mu ponudio posao. Zagrizao je, i verujem da neće odustati. Obavesti Semija, i budite spremni. Videćemo se u subotu uveče u salunu na Red piku. Važi?

– Nije li opasno na Red piku?

– Nije. Moglo bi biti sumnjivo ako se ne bismo više pojavljivali tamo – odgovorio je Oli i ustao.

Džeri se najednom setio da mu nije rekao o čoveku koji se pojavio na Linovom konju.

Udario se po čelu.

– Šta je?! – pogledao ga je Oli upitno.

Džeri je ispričao šta je čuo od Marija.

– To se uklapa u moju pretpostavku – prokomentarisao je Oli. – Lino je, znači, odmaglio na zapad. Verovatno je prodao konja budzašto. Taj stranac, prema tome, sigurno ne zna ništa o njemu. Slučajno je kupio njegovog konja. Ipak, treba biti oprezan. Dobro je što si upozorio Marija da više ne brblja sa svakim.

– A šta misliš o vozači Bobu Vajtu? Je li on opasan? Čuo si da je oslobođen?

Oli je klimnuo glavom.

– On me uopšte ne brine. Bitno je da šerif odustane od potrage, a izgleda da je već odustao. Uostalom, ne može nam ni on više ući u trag.

– Bob Vajt je otputovao prema Red piku, i verovatno će se tamo zadržati, kod Džoane, ako se ona vratila u salun. Ja sam mislio da predveče odjašem tamo, da čujem šta se priča.

– Pa, otidi – složio se Oli Fuler. – Samo, pazi da te neko ne izazove nekakvom pričom.

– Ne brini – promrmljao je Džeri Dajgan.

Uzjahali su obojica.

– A kamo ćeš ti sad? – upitao je Džeri.

Oli je pogledao prema jugoistoku.

– Idem kući, u Ešvil – odgovorio je, i podbo konja.

Međutim, posle minut – dva jahanja zaustavio je konja.

Nije više video Džerija, koji je odjahao na ranč.

Zabacio je šešir na leđa, i obrisao rukavom znojavo čelo. Najednom mu se učinilo da Linov nestanak možda nije tako bezopasan po njega, i ostale.

Okrenuo je polako konja, i krenuo prema Grinfildu.

– Moram što pre porazgovarati sa Ugom, da vidim šta sve zna, i kako diše – zaključio je, i poterao konja brže.

XI

Zaobišavši oko Litl Kingstona, Ben Li je stigao na put prema Red piku kada

su poštanska kola već bila prošla tuda.

Otkrio je to po prašini u vazduhu i svežem kolskom tragu.

Zastao je u senci jednog velikog drveta, prebacio uzdu preko roga sedla, i zapalio cigaretu.

Rešio je da pusti da poštanska kola malo odmaknu, da ne bi jahao kroz prašinu.

Ali, neće zaostati za njima toliko da ih ne zatekne na Red piku.

Pretpostavljao je da vozač Bob Vajt putuje tamo, i nije hteo da propusti priliku da se što pre sretne s njim.

Kad je popušio cigaretu, krenuo je.

Jahao je kasom, i stigao je pred salun na Red piku pet – šest minuta iza poštanskih kola.

Vezao je konja za gredu pred salunom i provirio kroz prozor u salu.

Odmah je primetio Boba Vajta. Sedeo je za stolom i razgovarao sa barmenom. Putna torba mu je bila kraj njega, na praznoj stolici.

– Znači, ostaće ovde. Uzeo je stvari iz kola – zaključio je Ben, i rešio da sačeka da kola produže prema Ešvilu, da se salun isprazni, pa da onda priđe Bobu.

Zapalio je ponovo cigaretu i šećkao je nekoliko minuta po travi iza saluna.

Video je kad su putnici, njih troje, ušli u kola.

Vozač i pratilac sedoše na svoja mesta.

Začuo se pucanj biča, i kola odoše.

Ben je opet zavirio u salu, i video da je još jedan putnik ostao na Red piku.

Bio je to pedesetogodišnjak, prosed, u građanskom odelu. Sedeo je za stolom na sredini sale, pio kafu i čitao novine.

– Verovatno ću tu sačekati druga poštanska kola – pomislio je Ben.

A onda se polako uputio prema stolu za kojim je sedeo vozač Bob.

Barmen ga je odmah uočio, i prepoznao ga.

– Vratili ste se, gospodine!

Ben je klimnuo glavom.

– Čime da vas uslužim? – nasmešio se barmen.

– Kasnije – odgovorio mu je Ben. – Prvo da malo popričam sa ovim gospodinom – dodao je, i stao kraj Bobovog stola.

Bob ga je gledao upitno.

Pred njim je bila čaša viskija.

– Je li slobodno, Vajte? – upitao je Ben, i odmah privukao jednu stolicu.

Bob je klimnuo glavom, primetno iznenađen.

Ben je primetio da se on trudi da se seti gde ga je video, pa mu se osmehnu i rekao:

– Znamo se. Budi miran, sve ću ti reći. Ja sam bio u kolima kad su nas napali.

Bob se nasmešio.

Čvrsto su stisli jedan drugome ruku.

– Odlično si se maskirao, ako si to želeo – primetio je Bob. – Za dva-tri dana, dok mi porastu brkovi, i dok malo zarastem u bradu, neću možda ni sam sebe prepoznati, kad se vidim u ogledalu – nasmešio se Ben Li.

– Ali, kako te je prepoznao barmen?

– On ne zna da sam ja bio u kolima u subotu. Pamti me od jutros kad sam navratio ovde, na putu za Rozburg.

– Bio si u Rozburgu?

– Nisam. Pošao sam tamo, da nađem tebe, ali sam u Litl Kingstonu video da si u poštanskim kolima, pa sam se vratio ovamo.

– Video si me u Litl Kingstonu! Pa, što mi se nisi odmah javio, čoveče?

– Tamo je jedan čovek motrio na mene, a tebe sigurno poznaje, pa nisam hteo da vidi da smo znanci. Ja zasad želim ovde da budem slučajni prolaznik, i koristiću ime: Džo Koli.

Bob je bio u nedoumici.

Ben je to primetio, pa mu je objasnio:

– Ostaću ovde dok oni što su nas napali ne budu pohvatani. Čini mi se da šerif radi sporo i neodlučno, pa sam rešio da i sam malo tragam.

– Znači, ti si bio u salunu u Litl Kingstonu! Onaj Italijan, Mario, govorio je o nekom strancu koji jaše konja njegovog rodaka. Bio si mu sumnjiv. Izišao je i na ulicu i gledao za tobom. Razgovarao si s njim?

– Jesam – kratko je odgovorio Ben.

Nije hteo odmah da iznese svoje pretpostavke u vezi sa Linom Toncijem.

Jednostavno, nije ni sam smeo da poveruje da je tako brzo, i sasvim slučajno, naišao na trag.

– Zaista nisam očekivao da ću te ikada više videti – prekinuo je Bob kraću pauzu. – Nikad neću zaboraviti kako si se hrabro poneo, kako si uzeo u zaštitu onog dečaka. Doduše, zato si dobio po glavi. Kako se sad osećaš?

– Ne osećam više glavu, a to znači da je zdrava – osmehnuo se Ben Li.

A onda je pogledao prema stolu za kojim je sedeo čovek koji je takođe doputo-

vao poštanskim kolima iz Rozburga.

Čovek je sad razgovarao o nečem sa barmenom.

– Taj je čovek učitelj u Independensu – objasnio je Bob. – Doputovali smo zajedno iz Rozburga. On tamo ima rođake. Kulturan i suzdržan čovek. Mada je čuo da sam ja vozio kola koja su napadnuta, uopšte me nije zapitkivao o tome. Drugi su mi se već popeli na glavu s pitanjima.

Pred salunom se pojaviše dva jahača. Vezali su konje za gredu, pored Benovog konja, i ušli u Salun. Seli su za sto desno od šanka. Bili su dobro raspoloženi, i odmah su se prihvatili boce s viskijem.

– Ovde je uvek živo – rekao je Bob. – Kao na svakoj raskrsnici. Prolaze razni ljudi. Možda su i oni što su nas napali bili nekad ovde. Kako bi, inače, poznavali ovaj teren, i odabrali baš ono mesto da nam postave zasedu?

– I ja mislim da oni poznaju ovaj kraj – prihvatio je Ben Bobovu ideju. – U stvari, uveren sam da oni žive negde u ovom kraju. Verovatno nemaju nikakvo tajno skrovište, čim su bacili sve stvari, a zadržali samo novac i nakit. Liče mi na kauboje. Za vreme napada mnogo su pričali, a štedeli su municiju: Profesionalni revolveraši i lutajuće bande ne rade tako: oni obično malo govore, a brzo potežu oružje.

– I siluju – dodao je Bob.

– Da. A tima što su nas napali kao da je više bilo stalo da ismeju one preplašene žene. Mislim da su sve izveli tako da ne izazovu prevelik revolt, da ne bi morali da se gube iz ovog kraja.

– Ti to analiziraš baš znalački, kao pravi šerif – nasmešio se Bob.

– Radio sam nekoliko godina kao vozač poštanskih kola i kao pratilac. Doživeo sam dva napada bandita, a o nekoliko sam čuo. Uz to, nagledao sam se nasilja tokom rata – odgovorio je Ben, a onda je upitao: – A kako tebi sad izgleda ono što smo preživeli?

– Moram ti priznati, još uvek mi se čini strašno. Prvi put sam doživeo tako nešto. Uz to, osećao sam se odgovornim za vas, putnike. Još uvek se pitam da li bi neko drugi na mom mestu postupio drukčije... hrabrije.

– Pitanje je da li je hrabrije uvek i pametnije.

– I ja se tešim time, Bene. Da nisam zaustavio zapregu, ili da sam podigao pušku, oni bi nas možda sve pobili. Ovako...

– Ovako smo svi živi – dovršio je Ben vozačevu misao. – Mislim da je i trgovac Knoks shvatio da je to najvažnije.

– Njega su baš opelješili. Nisam znao da ima toliko para kod sebe. Trebalo je da to kaže. Da sam to znao, ne bih dozvolio Lariju da ostane na Red piku, taman da ga je tamo zadržavala princeza!

– A kakav je momak taj Lari? – upitao je Ben.

– Dobar, veruj mi. Jednostavno, desila mu se greška. Žene su mu slabost, to je tačno, ali pošten je čovek, i nikad ne bi uzeo tuđe. To mogu da garantujem. Ali, ko drži do moje garancije?

– Ja držim Bobe – rekao je Ben i pogledao ga u oči.

Videlo se da se Bob obradovao tome poverenju.

– Šta misliš, Bene, šta bih ja sad mogao da učinim? – upitao je.

Pošto mu Ben nije odmah odgovorio, nastavio je:

– Devojka sa kojom je Lari ostao, Džoana, kad je odlazila iz zatvora, doviknula je Lariju da će ga izvući. Šerif joj je pripretio da će loše proći ako pokuša nešto nezakonito. Ja ne znam šta je ona imala na umu, pa sam došao ovamo da je pitam, i da vidim mogu li i ja nešto da pomognem. Ali, ona se nije vratila ovamo. Maločas je bio ovde jedan kauboj koji ju je sinoć video u salunu u Bekfortu.

Zaposlila se tamo?

– Ne znam. Taj kauboj nije razgovarao s njom. Samo ju je video, u društvu još dve devojke. Otići ću tamo, da porazgovaram s njom.

– Ti si, dakle, baš odlučio da pomogneš Lariju – rekao je Ben. – Da, koliko god budem mogao. Verujem da je nevin, što se tiče napada. A što se tiče napuštanja kola... za to sam delimično i ja kriv. Da sam insistirao da ne napusti kola, a pogotovo da sam mu zapretio da ću obavestiti gazde, sigurno ne bi ostao. Nije ta stvar zbog koje je ostao baš važnija od posla! Teže je doći do dobrog posla.

Nasmejali su se obojica.

– Onda bismo mogli da se udružimo, Bobe – rekao je potom Ben Li.

– Važi! – radosno je pristao Bob, a onda se zamislio. – Samo, šta će kazati šerif ako čuje da mu se mešamo u posao?

– Ne treba da čuje dok ne dođe vreme da mu kažemo.

– Bilo bi dobro da uđemo u trag toj bandi, a onda da obavestimo šerifa, ili upravu moje firme. – Bob se najednom namrgodio. – U stvari, to više nije moja firma. Otpustili su me. I Larija i mene.

– Nisu, znači, hteli da čekaju kraj istrage.

– Ne. Kažu da je prevelik prekršaj to što je Lari napustio kola, i što sam ja to dopustio. Ali, sad to nije važno. Naći ćemo već neki posao, samo da se Lari oslobodi. Nego, šta ti misliš da bih ja mogao da učinim?

– Ja pretpostavljam da će oni ubrzo početi da troše pare koje su nam uzeli, pre svega Knoksu. – A to će ih navoditi u salune, gde se pije i gde ima ima devojaka za zabavu.

Bob je klimao glavom.

– Zato ćemo ti i ja obilaziti salune u ovom kraju. Ti poznaješ ovaj kraj, zar ne?

– Prilično, bar kad su u pitanju saluni – osmehnuo se Bob. – Znaš gde mi vozači, pogotovo neoženjeni, provodimo slobodno vreme... Ali, ako žive u ovom kraju, oni će mene odmah prepoznati, Bene. Ne znam da li si primetio kako su me i na poštanskoj stanici u Litl Kingstonu svi zagledali. Neki su me i provocirali.

– Video sam. Ja upravo s tim računam, Bobe. Nigde nećemo ulaziti zajedno, ali ja ću uvek biti blizu tebe. Gledaću kako će reagovati prisutni kad te vide. Ti svugde treba glasno da govoriš kako tvoj prijatelj Lari ispašta zbog drugih. Proklinji i psuj bandite koji su napali kola. Nazivaj ih kukavicama i podlacima, naročito ako ti se učini da je neki od njih u sali.

– Da ih izazivam, znači – rekao je Bob.

Sad je Ben klimao glavom.

Bob je raskopčao jaknu, i pokazao nož koji je nosio za pojasom.

– Nemam kolt, kao ti, ali vešt sam sa nožem. Ipak, mislim da bi bilo bolje da se šerif uključi kad bude bilo potrebno da se puca. On je za to plaćen, zar ne?

– Slažem se – rekao je Ben, a onda je dodao: – Samo, ja moram nekima vratiti dug.

– Misliš na onog što te je šutnuo?

Ben je klimnuo glavom.

– I na onog što me je uspavao.

– Razumem te – osmehnuo se Bob Vajt. – Da sam na tvom mestu, verovatno bih i ja to želeo. Pomoći ću ti koliko budem mogao.

– Da nešto jedem – predložio je Ben.

Bob se složio, i naručili su juneće šnicle.

Dok je jelo spremano, popili su po čašu viskija.

To im je pojačalo apetit, pa su tako navalili na jelo da nisu progovorili ni reč dok nisu ispraznili tanjire.

Potom je Bob progovorio:

– Da proverim jesam li dobro zapamtio kako su izgledali oni što su nas napali. Koliko smo ih mogli videti, naravno.

– I ukoliko se nisu maskirali – dodao je Ben.

– Da, sigurno su bili zamenili delove odeće, ali zapamtio sam da je onaj što te je udario kundakom po glavi bio dosta debeo i krivonog. Onaj što je uzeo dečaku zlatnik i što je tebe šutnuo imao je grub glas, a bio je tvoje visine, dok je onaj treći, što je kinjio žene, bio skoro kao gorila. Čini mi se da su on i krivonogi nekako slično govorili engleski. Krivonogi ga je oslovio sa »Amante«, kad je otišao iza kola. To bi moglo biti meksičko ili italijansko ime, zar ne? Šerifi kažu da ne znaju nikog u okolini s tim imenom.

Ben se osmehnuo.

– »Amante« na italijanskom znači »ljubavnik«.

– Znači, Italijan! – promrmljao je Bob, a onda se razvedrio. – To nam dosta olakšava, zar ne?

Ben je klimnuo glavom.

– Onoga što je pucao, desno od puta, nisam video – nastavio je Bob. – Čuo sam ga samo kad je pitao šta se dešava kod kola. Naravno, i pre toga, kad mi je naredio da zaustavim kola. Čini mi se da je govorio kroz nos. No, možda je držao nešto u ustima, da bi mu glas bio drukčiji nego inače.

– To je moguće – složio se Ben, i upitao: – A jesi li ti sve to ispričao šerifima?

– Jesam – odgovorio je Bob.

– A šta zna Džoana o tome?

– I ona zna sve. Čula je kad sam pričao Lariju.

Ben se zamislio, a onda je predložio:

– Ako možeš da nabaviš ovde konja, valjalo bi da odjašeš do Litl Kingstona i da nađeš onog Italijana Marija. Nastoj da od njega doznaš ima li u okolini Italijana, i ko su. Nešto mi je sumnjiv taj njegov rođak Lino, čijeg sam konja kupio u Bentonu. Samo, pazi da Mario ne oseti

da ga ispituješ. Ja nisam bio oprezan, i zato nisam mogao više da doznam od njega.

– Morao bih izokola, znači.

Ben je klimnuo glavom.

Posle možeš otići u Blekfort, da potražiš Džoanu.

– A kad ćemo se ponovo videti, i gde?

– Sutra uveče, ovde. Važi?

– Važi – odgovorio je Bob.

Ben je ustao.

Upravo tog momenta spolja se začuo bat konjskih kopita.

Pred salun su dojahala dva kauboja, sa revolverima o pojasu.

Bili su to Džeri Dajgan i Semi Brosten.

Ben je primetio kako zagledaju njegovog konja.

– Idem – rekao je Bobu i brzo izišao.

Navukao je šešir na čelo i zapalio cigaretu, i polako zašao za zgradu, praveći se da ga ni pridošlice ni konji pred salunom ne interesuju.

No, čim je zamaknuo za ugao, napregnuo je uši.

Čuo je kako je jedan od kauboja rekao:

– Jeste Linov! Pogledaj mu levo uvo. Do pola je belo. I sedlo je Linovo. Vidi, jabučica je okrnjena!

– Govori tiše – upozorio ga je pajtaš. – Hajdemo unutra. Pravi se da nisi primetio ništa. Nemoj odmah gledati po sali. Staćemo kod šanka. Hajdemo! Ja ću ući prvi.

– Sledim te – odgovorio je kauboj koji je prepoznao konja.

Benu se njegov glas učinio poznat, pa je provirio, da ga osmotri.

Onaj što je rekao da će ući prvi bio je već pred vratima.

Ben se zagledao u drugoga.

Nije mogao da mu vidi oči, jer mu je bio okrenut profilom.

– Moje je visine, ali kao da je nešto uži u ramenima nego što je bio onaj što me je šutnuo – procenjivao je Ben. – No, možda je to zato što je sad samo u košulji.

Odvezao je konja i poveo ga iza zgrade.

Osvrnuo se.

Nije video nikoga.

Uzjahao je konja i uputio se, polako, da ne bi dizao buku, stazom koja je vodila u šumu, iza saluna.

Posle stotinak metara skrenuo je desno, prešao preko druma, i sjahao iza jednog šipraga.

Vezao je konja za granu, pa se probio do ivice šipraga.

Osmatrao je.

Bio je naspram ulaza u salun. Dobro je video i konje pred salunom.

Nešto mu je govorilo da treba da čeka.

– Hoće li Bob znati da se snađe ako ga budu pitali o meni? – upitao se, i odmah se utešio. – Sigurno hoće. Izgleda otresit. Uz to, računa s tim da su banditi u okolini.

Sledećeg trenutka dogodilo se, međutim, nešto što uopste nije očekivao.

Iz daljine se začulo kloparanje kolskih točkova, a uskoro zatim pred salun stigoše poštanska kola iz Blekforta.

Iz njih izidoše sedmoro putnika. Šest muškaraca, svi u građanskim odelima, i jedna žena, srednje visine, sa šeširom na glavi, u uskoj plavičastoj haljini.

Ben je jasno čuo kad je rekla vozaču:

– Hvala na vožnji!

– I drugi put, Džoana! – odgovorio je vozač veselo.

Džoana!

Ben se trgao.

Video je kako je Džoana odmah otišla u salun, pre svih ostalih.

– Moglo bi se suviše iskomplikovati – progunđao je.

Ali, nije znao šta bi drugo mogao da radi osim da čeka da vidi šta će se dogoditi.

XII

Gledajući kako Džoana ulazi u salun raspoložena, sa osmehom na licu, Bob Vajt se najednom namrgodio.

– Ona je već zaboravila na Larija. Uostalom, takve žene...

– Hej Bobe! Otkud ti ovde! Zdravo! – prekide ga Džoana u sumornom razmišljanju, i uputi se prema njegovom stolu.

Usput mahnu barmenu i nasmeši se gostima, koji su je znatiželjno posmatrali.

Bila je zgodna.

Uska haljina isticala joj je kukove i grudi.

Ispod belog letnjeg šešira visili su joj uvojci smeđe kose.

Gledala je širom otvorenih očiju; to joj je davalo živosti i činilo je mlađom nego što je zapravo bila.

Imala je dvadeset i šest godina.

O svojoj prošlosti nije nikome pričala.

Čvrsto je stegla Bobu ruku.

– Tražio te je jutros jedan stranac. Bio je i maločas ovde. Bob je razgovarao s njim, pa neka ti kaže ko je – doviknuo joj je barmen.

Džoana je upitno pogledala Boba.

On joj je klimnuo glavom i pokazao joj rukom na stolicu kraj svoje, a onda je rekao barmenu:

– Reći ću joj. Sve je u redu.

Džoana je spustila svoju tašnu na sto, a putnu torbu kraj stolice.

– Nadam se da mi niko nije zauzeo sobu – obratila se barmenu.

– Nije... zasad – odgovorio je barmen.

– Zašto »zasad«? – pogleda ga Džoana začuđeno.

– Pa, ne znam šta je odlučio gazda. Pitaj njega – progunđao je barmen, i prihvatio se čaša, pošto je video da putnici ulaze u salun.

– Ako je pametan, najuriće je – umešao se u razgovor Džeri Dajgan.

On i Semi Brosten stojali su kod ugla šanka, sa čašama viskija u rukama.

Džoana ga ošinu pogledom.

– Lepotica se ljuti – nacerio se Semi.

– A zašto da me najuri?! – planula je Džoana.

Bob je uhvati za ruku i pogledom je zamoli da se smiri.

– Baš ne možeš da se dosetiš zašto bi trebalo da te najuri? – podsmevao se Semi dalje. – Pitaj toga što sedi s tobom. Možda on zna.

Sad se i Džeri Dajgan nacerio.

Putnici koji su ušli u salun, da nešto popiju, zastali su kod vrata, iznenađeni Džoaninim ljutitim glasom.

– Izvolite – obratio im se barmen, sa širokim osmehom na licu.

Hteo je da što pre prekine prepirku koja je otpočela između Džoane i dvojice kauboja.

– Nemojte je izazivati – prošaptao je, nagnuvši se prema Džeriju Dajganu, jer je njega poznavao bolje nego Samija. – Možda nije kriva, a verovatno će ostati bez posla.

Dajgan se nasmejao.

– Ne brini! Ona može svugde da otvori radnju. Treba joj samo jedan krevet. Ha-ha-ha... A sigurno je i dobila neki procenat od onih što su opljačkali putnike. Verujem da su joj kupili i novu gitaru. – Pogledao je Džoanu. – Hajde, odsviraj nam i otpevaj nešto, lepotice!

– Zašto vređate damu? – najednom se umešao u razgovor prosedi čovek koji je držao novine u rukama. – Pogledao je prema Džoani. – Evo, ovde, u novinama, jasno piše da šerif u Rozburgu smatra da nema dokaza da je ona na bilo koji način umešana u napad na poštanska kola, i zato je oslobođena. Isto je rekao i za gospodina Vajta.

– Čuj njega! »Dama« i »gospodin«, kažeš! – planuo je Džeri. A onda ga je nekoliko trenutaka posmatrao ledenim pogledom, da bi na kraju upitao: – Je li onaj mrkov pred salunom tvoj?

Čovek mu ne odgovori ništa. Samo ga je prezrivo gledao.

– Nije njegov – umešao se barmen, trudeći se da govori što smirenije. – Taj što je dojahao na mrkovu izišao je baš kad ste vi stigli.

Džeri je pogledao Semija.

Semi je istrčao pred salun.

– Nema ga! – viknuo je odande.

– A ko je to bio? – upitao je Dajgan barmena.

Barmen je pogledao prema Bobu Vajtu.

– Ne znam... Nisam ga ranije video – odgovorio je. A onda je upitao bojažljivo: – A što te on zanima?

– Tako – odmahnuo je Dajgan rukom.

Semi se vratio za šank.

– Ja ću ti reći ko je to bio, ako mi kažeš zašto te to zanima, i ako se izviniš Džoani – progovorio je Bob Vajt.

Dajgan i Brosten su se zgledali.

– Bob je sedeo s njim – promrmljao je barmen i krenuo prema gostima koji su stojali kraj vrata.

Pokazao im je rukom na slobodne stolove.

– Sedite, molim vas, i recite šta želite.

Dva muškarca sedoše za najbliži sto, a jedna žena i jedan čovek izidoše, gundajući.

Džeri Dajgan i Semi Brosten su se o nečemu došaptavali. Semi je pri tom ispod oka gledao čas Boba Vajta, čas prosedog čoveka koji je pred sobom imao novine.

– Neće biti izvinjenja, vozaču. Mi se ne izvinjavamo onima koji sarađuju sa razbojnicima – najednom je zagrmeo Džeri. – Taj što je sedeo s tobom je sigurno bandit. Taj konj što ga on jaše je ukraden našem prijatelju pre tri dana. Zato, reci odmah ko je bio taj što je sedeo s tobom, ili ćeš ponovo kod šerifa! Ti znaš kako se ovde kažnjava za krađu konja!

Džoana je upitno gledala Boba.

– Objasniću ti sve kasnije – reče joj on.

– Objasnićeš svima nama, i to odmah! – viknuo je Džeri Dajgan, i zaokružio pogledom po sali.

– Ljudi, smirite se! – zavapio je barmen. – Šta je ovo danas?! Razgovarajte mirno.

– Neka kaže ko je to bio, pa ćemo se smiriti – zabrundao je Semi Brosten. Upro je pogled u Boba Vajta. – Je li to bio jedan od onih što su napali poštanska kola?

Džoana je progovorila pre Boba:

– Bob nije umešan u napad na poštanska kola, isto kao ni Lari.

Džeri Dajgan se nacerio.

– E, sad si nas uverila!

Džoana je kršila prste. Pogledala je prema prosedom čoveku koji ju je maločas bio uzeo u zaštitu.

– Verujte da smo i Bob, i Lari i ja nevini!

– Naročito ti! – ironično je dobacio Semi Brosten.

Na to se zasmijuljiše i ona dva kauboja što su sedeli za stolom pored šanka.

Bob Vajt je skočio iza stola i jurnuo prema Semiju.

– Huljo! – viknuo je, i zamahnuo desnicom.

Semi se na vreme izmaknuo, a Džeri Dajgan je iskosa pogodio Boba pesnicom iza uha.

Bob se zaneo, i okrenuo se prema Džeriju.

Uto ga je, s leđa, udario Semi Brosten.

– Pustite ga! Ja znam ko je napao poštanska kola! – zavapila je Džoana.

Bob se uhvatio za ivicu šanka.

Džeri i Semi su ga ščepali za ruke i zavrnuli mu ih na leđa.

Prosedi čovek koji je pred sobom imao novine skočio je sa stolice na kojoj je sedeo i našao se kraj Džerija Dajgana, tako brzo da su se svi iznenadili.

– Pustite ga! – naredio je odsečno, gledajući Džerija u oči.

Džeri je stegao vilice, pustio Bobovu ruku i zamahnuo prema nepoznatom čoveku.

– Ti... – zaustio je da opsuje, ali mu je snažan udarac strančeve pesnice u stomak isterao dah.

Presavio se.

Prosedi čovek ga drugom rukom udari u bradu, i obori ga kraj šanka.

Dok je Džeri klizio prema podu, izvukao mu je kolt iz futrole.

Semi je takođe bio iznenađen. Dok se setio da potegne kolt, bilo je kasno.

– Ostani miran! – opomenuo ga je prosedi čovek u građanskom odelu.

Uzeo je zatim i njegov kolt.

Bob se otrgao od Semija, i odmah ga udario nogom u stomak.

Semi je jauknuo.

– Smiri se i ti! – obrecnuo se prosedi čovek na Boba Vajta.

– Ko si ti? – promumlao je Semi. – Što se mešaš u stvari koje te se ne tiču?... Znaš li ti da su ovde pre tri dana opljačkana poštanska kola!

– Naravno da znam – odgovorio je čovek mirno. – Maločas sam pročitao o tome. Ali, rekao sam vam, šerif je izjavio da vozač i ova devojka nisu krivi. Nisu mogli ništa da im dokažu... – pogledao je prema Džoani. – Bar zasad.

Svi prisutni gledali su s čuđenjem prosedog čoveka. Nije uopšte ličio na čoveka spremnog da se potuče, a pogotovo niko nije pretpostavljao da je tako brz i vešt.

Džeri Dajgan se polako podigao sa poda.

– Ko si ti? – upro je pogled u prosedog čoveka.

– Pomoćnik državnog šerifa Met Foster – odgovorio je čovek i raskopčao kaput.

Na prsluku je imao šerifsku zvezdu.

U sali nastade tajac.

– Zar vi niste?... – zausti Bob Vajt, najednom potpuno zbunjen.

– Hteo si da pitaš zar nisam učitelj? – osmehnuo se pomoćnik šerifa, čovek mirnog izgleda, ali čvrst i iskusan u svom poslu.

Bob je klimao glavom.

– Pa, i jesam neka vrsta učitelja. Učim ovakve – pogledao je Dajgana i Brostena – da se mora poštovati zakon, da ne može svako da presuđuje.

Dajgan i Brosten se, kao po dogovoru, povukoše u stranu.

– Da čujem vaša imena! – obratio im se pomoćnik državnog šerifa.

Džeri i Semi se predstaviše, i rekoše gde rade.

– Porazgovaraćemo s vašim gazdom. A sad možete ići – reče im pomoćnik državnog šerifa.

Pružio im je koltove.

– Nadam se da znate šta sleduje onome ko napadne predstavnika zakona – upozorio ih je.

Džeri Dajgan i Semi Brosten, pokunjeni, uzeše oružje i odmah pođoše napolje.

Pomoćnik državnog šerifa uhvati Bena Vajta za mišicu i povede ga prema stolu za kojim je sedela Džoana.

– Ako sam dobro čuo, rekli ste da znate ko je napao poštanska kola – obratio se Džoani.

Ona je zbunjeno gledala u njega.

– U stvari, ja... – promrmljala je.

On je prekide:

– Hajdemo u vašu sobu. Tamo ćemo porazgovarati.

Džoana uze svoju tašnu i putnu torbu, pa pogleda prema barmenu.

On uze ključ od njene sobe iz jedne fioke i pruži joj ga. A onda se obrati gostima:

– Molim vas, nemojte se ljutiti. Eto, ispalo je tako... Šta ko želi, molim vas?

Pomoćnik državnog šerifa, Bob i Džoana pođoše uz stepenice koje su vodile na sprat.

U sali nastade žagor.

Bob je ispod oka gledao Džoanu, dok su išli uz stepenice.

Met Foster je išao iza njih.

Džoana je koračala pognute glave.

– Htela sam da ti kažem – prošaptala je kad su kročili u hodnik, iz koga se ulazilo u sobe.

– U redu je – promrmljao je Bob.

Kad su ušli u sobu, pomoćnik državnog šerifa je rekao:

– Ne plašite se. Želim samo da čujem šta ste saznali o banditima koji su napali poštanska kola.

– Hvala vam što ste se umešali maločas. Ali, zašto ste me pratili? – upitao je Bob, nakon što je seo na stolicu.

Džoana je sela na ivicu kreveta.

Foster je seo na drugu stolicu.

– Nismo završili istragu – odgovorio je mirno na Bobovo pitanje.

– Znači, i ja sam vam još uvek sumnjiv – namrštio se Bob.

Foster je ćutao. Izvadio je cigaretu iz džepa i pogledao Džoanu.

– Slobodno pušite – reče mu ona, pa se nakašlja. – Da li je i mene neko pratio? – upita zatim.

Foster klimnu glavom.

– Obećali ste da ćete izvući Larija iz zatvora, zar ne? Morali smo vas pratiti, da vidimo šta smerate, i sa kim se dogovarate. Ja sam došao da pomognem rozburškom šerifu. Pomoćnik gradskog šerifa je video da ste posetili salun u Grinfildu, a zatim ste otišli u Blekfort. I tamo ste odmah posetili salune. Šerifov pomoćnik je čuo kad ste rekli barmenu u salunu »Beli konj« da ćete ostati kod njih bar dva-tri dana. Zato se vratio sinoć u Rozburg. Procenili smo da ćete se zaposliti u jednom od saluna u Blekfortu. Trebalo je da to sutra proverimo. No, vi ste, kako vidim, stigli ovamo. Ali, meni je sad najvažnije da čujem šta ste to saznali o napadačima na poštanska kola.

– Pa, ne znam baš mnogo. Maločas sam rekla da znam ko je napao kola, ali to sam rekla da bih pomogla Bobu, da ga oni puste. U stvari, saznala sam samo nešto...

– Da čujem. Ja sam vam otvorio svoje karte, i sad očekujem da i vi, oboje, budete otvoreni i iskreni prema meni – rekao je Foster, glasom koji je zvučao više prijateljski nego zapovedno.

Bob je gledao Džoanu, očigledno i sam zainteresovan da čuje šta je ona doznala.

– Hajde, reci! – podstaknuo ju je.

Ona ga pogleda, pa progovori:

– Zapamtila sam šta si ti rekao Lariju o izgledu i ponašanju tih bandita što su vas napali. Pomislila sam da će oni sigurno s tim novcem i nakitom svratiti uskoro u neki salun, ukoliko su ostali u ovom kraju. Zato sam krenula u obilazak saluna. Razgovarala sam sa svim devojkama, okolišno, da ne izazovem sumnju. Tako sam od Ane, koja radi u salunu u Grinfildu, doznala da kod njih svraćaju ponekad jedan krivonogi debeljko i jedan rmpalija, poreklom Italijani. Poslednjih dana, međutim, nisu dolazili. Od Linde, u salunu »Beli konj«, saznala sam da je kod nje preksinoć bio jedan rmpalija kojeg pre toga nikad nije videla. Loše govori engleski. Nema dva zuba u gornjoj vilici. Poklonio joj je zlatan lančić i privezak, zečića, a nije je ni pipnuo. Tražio je od nje samo da se svuče u donji veš i da tako stoji pred njim, i povremeno prošeta po sobi. Oči su mu, kaže Linda, čudno svetlele, tako da ga se već bila uplašila. Rekao joj je da mu je taj lančić ostao od majke. Lindu to baš i nije mnogo interesovalo. Ja nju poznajem već poodavno, i znam da prihvata od mušterija i novac i robu. Kad sam to čula od nje, pomislila sam da bi taj što je bio kod nje mogao biti bandit koji je napastvovao one dve žene što su bile u kolima, i uzeo im nakit. Zato sam odmah krenula iz Blekforta. Nameravala sam da ujutru odem,

poštanskim kolima, u Rozburg i da sve ispričam gradskom šerifu.

– Rmpalija bez dva zuba u gornjoj vilici, seksualno nastran... Hm... Kako da ga nađemo? – razmišljao je Foster glasno.

– Zanosi na italijanski... Bio je u salunu u Grinfildu sa krivonogim debeljkom, a taj bi mogao biti bandit koji je udario Bena Lija – dodao je Bob.

– Bena Lija? – pogledao ga je Foster upitno.

– Ben Li je jedan od putnika koji su opljačkani, i jedini koji se suprotstavio banditima – objasnio je Bob.

Foster je klimnuo glavom.

– A ko je bio taj što je sedeo s tobom i za čijeg su se konja interesovala ona dvojica?

– Džo Koli, kauboj na jednom obližnjem ranču. Kupio je tog konja pre neki dan u Bentonu – odgovorio je Bob, gledajući mirno šerifa i pazeći da ne trepne.

– Možda bismo se mogli još negde raspitati – umešala se Džoana u razgovor. – Ali, ja bih volela da vi, šerife, prvo pustite Larija.

– Vama je, izgleda, mnogo stalo do njega – osmehnuo se Foster.

– Jeste – odgovori mu Džoana, ne okolišeći. A onda dodade: – On mi je pomogao jednom kad mi je bilo jako teško. – Zaćutala je, pogledala kroz prozor, a onda tiho nastavila: – Posudio mi je dve stotine dolara kad je moja kćer bila obolela. Poslala sam te pare mojoj majci, i ona je platila doktorima da malu izleče. Ja to Lariju nikada neću zaboraviti. Vratila sam mu te pare, naravno, čim sam mogla. A on nije nikad tražio od mene ništa zbog toga. On je plemenit čovek. Da nisam ovo što sam... da sam, kojom srećom, u prilici da mu mogu biti više od ljubavnice, bila bih najsrećnija žena na svetu...

Obrisala je nadlanicom oči.

Foster i Vajt su ćutali, gledajući preda se.

– Izvinite – rekla je Džoana. – Ovo nikome drugom nisam rekla. Možda ni sad nije trebalo da kažem. Bojim se da će se Lari zbog toga naljutiti na mene.

– Mi mu nećemo reći da ste nam to kazali – umirio ju je Foster, gledajući u Boba Vajta.

Bob je klimnuo glavom, a onda je ustao sa stolice.

Prišao je prozoru.

Foster je primetio da se on nešto zamislio, pa ga je upitao:

– Imaš neku ideju?

– Imam. Hajdemo u Litl Kingston. Znam tamo jednog Italijana. On bi nam, možda, mogao nešto reći. Ovde nema mnogo Italijana, pa verujem da se svi koji žive u ovom kraju međusobno poznaju.

– Dobro rezonuješ, Vajte – nasmešio se šerif, a onda je upitao:

– Možemo li ovde naći dva konja?

– Mislim da možemo, od gazde saluna ili od nekog njegovog suseda. Trebalo bi samo da vi zatražite – odgovorio je Bob.

– A ja? – upitala je Džoana. – Zašto ne povedete i mene? Možda imaju ovde i neka kola, pa bismo se njima mogli povesti sve troje.

– To bi bilo sporo, Džoana, a uskoro će mrak – primetio je Bob, i, da je uteši, dodao: – Ja ću se odmah vratiti ovamo, ne brini. Sad, kad su videli kako nas je šerif uzeo u zaštitu, neće se, siguran sam, niko više usuditi da izaziva ni tebe ni mene.

Džoana je odmahnula rukom.

– Ne verujem da ću se zadržati duže ovde. Čim čujem da je Lari oslobođen, otići ću što dalje odavde. Negde gde je mirnije. Dosta mi je drumskih kafana! Možda ću se vratiti na Istok, kod majke i kćerke. Čini mi se da imam dosta para da bih mogla početi tamo nešto drugo da radim. Dosta sam uveseljavala druge.

Šerif se nakašljao.

– Hajdemo, Vajte.

Bob stisnu ruku Džoani i izide.

– Do viđenja, i hvala vam na saradnji – osmehnuo se Foster Džoani, i uputio se za Bobom Vajtom.

Poštanska kola za Indenpendens su u međuvremenu otišla.

Salun je bio prazan.

Barmen je prao čaše, za šankom. Kad je ugledao pomoćnika državnog šerifa, obrisao je ruke i pošao mu u susret.

– Mogu li nešto da uradim za vas?

– Da. Pitaj gazdu može li da nam iznajmi dva konja na nekoliko sati – odgovorio mu je Foster.

– Gazda nije kod kuće, ali pitaću gazdaricu – odgovorio je barmen, osmehnuvši se, i izišao kroz zadnja vrata.

– Propala vam je karta za Indenpendens – nasmešio se Bob, gledajući Fostera u oči.

– Nisam je ni kupio – prihvatio je Foster šalu. – A šta bi bilo da nisam sišao ovde? – upitao je Bob.

– Pratio bi te neko drugi – odgovorio je Foster.

– Neko bi me dočekao u Ešvilu i motrio šta ću dalje činiti?

Foster je klimnuo glavom.

A onda se osmehnuo i upro prst u Boba:

– Ne pitaj me više. Odaću ti sve tajne!

Uto se vratio barmen.

– Izvolite ovuda, u dvorište. Konji vas čekaju, osedlani – saopštio je.

Pomoćnik državnog šerifa i Bob pođoše.

XIII

Ben Li se taman pitao ima li smisla da dalje čući u šipragu, kad su Semi Brosten i Džeri Dajgan izišli iz saluna i uzjahali svoje konje.

Mada se već spuštalo veče, video ih je dobro.

Jahali su prema njemu, do druma, a onda su skrenuli levo, prema severu, odnosno prema Litl Kingstonu.

Ben je požurio do svoga konja, još ne znajući šta bi trebalo da uradi.

Da li da sledi te jahače, ili da se vrati u salun, da vidi šta je sa Bobom i Džoanom?

Zbunjivalo ga je to što se poštanska kola za Indenpendens zadržavaju tako dugo pred salunom.

Jahao je polako prema drumu.

Najednom je začuo iza sebe šum.

Zaustavio je konja i okrenuo se.

Šumovitom kosinom, šezdesetak metara dalje, kasom je jahao onaj kauboj koji je pred salunom prepoznao njegovog mrkova.

Bio je to Semi Brosten.

Ben je potapšao konja po vratu, da ne zarže.

Kauboj, na crnom konju, nije se osvrtao. Verovatno mu je glavna briga bila da izbegne grane, jer je neprekidno držao levu ruku podignutu.

Posle nekog vremena počeo se spuštati prema drumu.

– Ide prema Ešvilu. Ali, zašto je ovde zašao u šumu? – pitao se Ben, i odmah pretpostavio da kauboj nije želeo da ga vide iz saluna.

Pogledao je desno.

Drugog jahača nije bilo na vidiku.

– Razdvojili su se. Ali, zašto? – nametnu mu se drugo pitanje.

Ispred saluna se začuše glasovi.

To privuče Benovu pažnju.

Putnici za Indenpendens ulazili su u kola.

Ubrzo vozač podviknu konjima, i točkovi zakloparaše po drumu.

Ben iskoristi tu buku, pa potera konja prema jaruzi koja se protezala paralelno sa putem koji je vodio prema Ešvilu.

Posle stotinak metara jahanja popeo se na put.

Čuo je topot konja, koji je odmicao prema Ešvilu.

Kauboj na crnom konju, sa crnim šeširom na glavi i u kariranoj flanelskoj košulji, pojavio se sledećeg trenutka na čistini preko koje je vodio put.

Ben je podbo svoga konja, i krenuo za njim.

Mrak je polako osvajao uvale, a iz šume je dopirala večernja svežina.

Ben je znao da ne bi trebalo da se suviše približi jahaču, ali se istovremeno plašio da ga ne izgubi iz vida.

Zaustavljao je povremeno konja i osluškivao.

Nastavljao je da jaše tek kad više ne bi čuo bat kopita ispred sebe.

Prisetio se kako je neki dan, vozeći se poštanskim kolima, uživao u lepoti toga kraja. Sve dok nisu uleteli u zasedu.

Jahač ispred njega je žurio.

To je potvrđivao i bat kopita njegovog konja dok je prelazio preko mostova na Dip kriku. Nijednom nije usporio ni na mostu.

Ben je znao da treba da pređe tri mosta do Ešvila, i pazio je da ne naleti trkom na njih, da ga udari konjskih kopita po daskama ne bi odali.

Neprekidno se pitao kamo li se uputio kauboj koji je prepoznao Linovog konja, ali nije uspeo da nađe odgovor.

Nadao se, međutim, da neće jahati dalje od Ešvila.

A od Ešvila do Džejmisonove farme nije bilo daleko.

– Ispada da me ovaj vodi kući – nasmešio se jednog trenutka.

Nije prepoznao mesto gde su banditi napali poštanska kola, mada je motrio obe strane puta.

Najzad se na fonu večernjeg neba ukazao toranj ešvilske crkve.

Ben uspori konja i oslušnu.

Nije čuo konjanika ispred sebe.

– Ne smem mu sad dozvoliti da mi umakne – rekao je sebi, i poterao konja brzim kasom.

Uskoro je ušao u glavnu ulicu Ešvila.

Na ulici je bilo tek nekoliko ljudi, u prolazu.

Neki prozori bili su već osvetljeni.

Upro je pogled niz ulicu, i video crnog konja pred Kebotovim salunom.

Zaustavio je svog mrkova iza jednog drveta i sjahao.

Pogledao je duž trotoara, i video kako neki čovek viri, kroz prozor, u salun.

Svetlo iz saluna osvetljavala mu je lice, ali slabo, jer je držao dlan iznad očiju.

Da bi bio siguran da je to jahač kojeg je sledio, Ben je vezao svoga konja za drvo i polako krenuo prema salunu.

Taman kad je pomislio da uđe u jednu kapiju, onaj što je virio u salun priđe konju koji je bio vezan za gredu, uzjaha ga, i ode ulicom, lakim kasom.

Bio je to kauboj kojeg on prati.

– Možda bih ga mogao pratiti i do Bentona – razmišljao je Ben Li, žureći nazad do svog konja. – Verovatno mu je Mario rekao da sam kupio konja od štalara u Bentonu, pa sad ide da to proveri.

Taman što je poterao konja, vide da jahač skreće u bočnu ulicu, desno.

Navukao je šešir na čelo, da ga, slučajno, ne bi prepoznao neko od onih sa kojima se pre dva dana upoznao u Ešvilu.

Jahao je polako.

Kad je stigao do ugla, video je da je jahač usporio konja.

– Čudno, taj se uopšte ne osvrće – pomislio je, naprežući oči, da bi video kroz mrak.

Najzad je video kako je jahač stao ispred pretposlednje kuće u ulici, koja je imala samo jedan prozor. Sjahao je i zakucao u prozorsko staklo.

U kući nije bilo svetla.

Ben je poterao svog konja u laki kas, i prošao pored kuće ne osvrnuvši se, kao da ga tu ništa ne interesuje.

Zamaknuo je iza poslednje kuće, i odmah sjahao, pa provirio prema kući ispred koje je stojao jahač kojega je sledio od Red pika.

Video ga je kako zuri kroz prozor, i čuo kako ponovo udara u staklo. Zatim je ušao u dvorište. Ali, nije se zadržao dugo. Kad je ponovo stao pred prozor, nije više kucao, nego je pogledao naokolo, a onda je odmahnuo rukom i polako uzjahao konja.

Uputio se nazad, prema centru.

– To mora da je kuća onog momka što je bio u Kebotovom salunu... što je nekada radio kod Knoksa – sinu Benu. Prisetio se Džejmisonovih reči: »Vratio se pre tri meseca u očevu straćaru, na periferiji grada«.

Instinktivno je stavio ruku na dršku kolta.

Osetio je kako ga podilaze šmarci.

Popravio je opasač, i skočio na konja.

Kad je izbio u glavnu ulicu, video je da je čovek koji ga je sad interesovao više nego išta drugo na svetu ponovo sjahao ispred Kebotovog saluna.

Priterao je konja do zida prve kuće i tu ga zaustavio. Zid je bio taman, i figura konja se sigurno nije mogla lako uočiti od saluna.

Sjahao je, neprekidno gledajući prema salunu.

Sad su pred salunom bila još dva konja.

Video je jasno kako je jahač kojeg je pratio skinuo šešir i otresao njime prašinu sa pantalona i košulje, pre nego što je ušao u salun.

U salunu je sad bilo svetlije, pa je i krug svetlosti ispred saluna bio veći.

– Sigurno imaju dosta gostiju kad su upalili toliko lampi – pomislio je Ben, i poveo konja prema salunu.

– A šta će biti ako me neko prepozna, i otkrije da sam bio u napadnutim poštanskim kolima? – trgao se najednom, i zastao.

Konj je stao istog momenta.

– Dobro je izdresiran. Taj Lino Tonci je sigurno bio vešt kauboj, čim ga je tako izdresirao – zaključi Ben, i produži prema salunu.

– Valjda ću imati sreće da me ne prepoznaju – reče u sebi. – Ili bar da me ne prepoznaju odmah – dodade.

Vezao je svog mrkova uz vranca na kojem je dojahao kauboj sa Red pika.

Konji se onjušiše, i oba zarzaše, tiho.

– Kao da se poznaju – pomislio je Ben.

Prošao je polako pored vrata saluna, i pogledao u salu. Procenio je da unutra ima pet–šest gostiju.

Čovek kojeg je on pratio stojao je kod šanka. Držao je čašu u ruci i gledao u jedan ugao sale.

Ben još uvek nije imao plan šta da uradi.

Osetio je da mu se dlanovi znoje.

Obrisao ih je o pantalone.

Zašao je iza zgrade, i uputio se prema zadnjem ulazu u salu. Koračao je polako, sav na oprezu.

Najednom je začuo Kebotov glas, iz dvorišta.

– Odmah ću doći, samo da bacim nešto pred konje – rekao je Kebot nekome, verovatno nekome ko ga je zvao da uđe u kuću, koja je bila iza saluna.

Ben je odlučio da mu se javi.

U nekoliko koraka našao se u dvorištu i pozvao:

– Kebote!

Vlasnik saluna se okrenuo. Bio je već ispred štalskih vrata.

– Ko je to? – upitao je.

Ben je osetio podozrenje u njegovom glasu, pa je požurio da ga umiri:

– Prijatelj sam. Bio sam ti gost pre dva dana.

Rekao je to tiho, tek da ga Kebot čuje.

– Koji prijatelj? – odvratio je Kebot i koraknuo do štalskih vrata.

Ben je video kako je polako dohvatio vile, koje su stojale kraj vrata.

– Govori tiše, molim te. Ja sam onaj iz poštanskih kola, Li. Treba mi tvoja pomoć, Kebote.

– Ko je to s tobom, Seme? – začuo se ženski glas iz kuće.

– Sve je u redu. Odmah ću doći – odgovorio je Sam Kebot, a onda se obratio Benu. – Čini mi se da ti prepoznajem glas, ali obučen si sasvim drukčije. I šta radiš ovde? Zar nisi otputovao?

– Nisam. Morao sam ostati. Odnosno, vratio sam se – odgovorio je Ben.

Najzad je i Kebot progovorio tiše:

– Uđi u moju kuću.

Ben je krenuo prema kući.

Kebot se, u nekoliko koraka, našao iza njega. Držao je ruku pod prslukom.

– Mora da ima nož za pojasom – pomislio je Ben, držeći ruke ispred sebe, da otkloni svaku sumnju da želi da se posluži koltom.

Stao je ispred poluotvorenih kućnih vrata. Tračak svetlosti iz kuće osvetlio mu je lice.

– Namerno sam pustio brkove i uzeo kaubojsko odleo – požurio je da objasni Kebotu.

Pogledao je pri tom prema vratima koja su iz dvorišta vodila u salun.

– Ne bih voleo da me vidi jedan čovek koji je u salunu – prošaptao je.

Kebot je zurio u njega.

– Da, ti si Li – promrljao je najzad. – Ipak, dozvoli da ti opipam glavu.

Ben se osmehnuo, i sagnuo se, smaknuvši šešir s potiljka.

– Još imaš čvorugu, samo malu – konstatova Kebot, i povukao ga sa svetla. – A sad govori šta se desilo!

Stali su u senku, kraj kućnog zida.

– U tom salunu je čovek koji me jako podseća na jednog od bandita koji su nas napali. Ima crn šešir, stetson, i kariranu košulju. Dojahao je na crnom konju, koji je sad vezan za gredu. Bilo bi dobro da me uvedeš u salu s ove strane, i da, u slučaju da me neko prepozna, kažeš da sam tvoj dalji rođak, Džo Koli.

– A šta nameravaš s tim čovekom? – upitao je Kebot.

– Videću, kad utvrdim da li je bandit s kojim sam imao posla.

– Hm... A što ne bismo odmah poslali po šerifa?

– Moram prvo da proverim. Možda se varam. Ne bih želeo da dižemo buku u prazno, Same.

– Eh, da imamo svog šerifa! – uzdahnuo je Kebot.

– Pusti sad to. Hajdemo u salun, da on ne ode – rekao je Ben, i krenuo prema vratima.

Iz saluna se čuo žagor.

– Da li bi trebalo da i ja uzmem revolver? – prošaptao je Kebot, a onda je pre nego što mu je Ben išta odgovorio, pokazao nož koji je držao u ruci, ispod prsluka.

– Dosta ti je i to – osmehnuo se Ben.

Kebot je zakopčao prsluk i polako otvorio vrata saluna.

Stao je kod šanka i klimnuo glavom barmenu, koji ga, očigledno, nije očekivao: zurio je upitno u njega.

– Sve je u redu – šapnuo mu je Kebot.

Ben se provukao do Kebota.

Odmah je potražio pogledom čoveka kojeg je pratio.

Vide ga kako odlazi prema vratima.

– Šta je hteo onaj? – upitao je, preko Kebetovog ramena, barmena, pokazujući mu očima za čovekom koji je izlazio iz saluna.

Zbunjen, barmen je pogledao u Kebota.

– Reci mu – šapnuo je Kebot, i prihvatio se jedne čaše i krpe, koja je ležala na rubu šanka.

– Pitao me je prvo da li poznajem Olija Fulera. Rekao sam mu da ga poznajem. Onda me je pitao da li je Oli večeras svraćao ovde. Odgovorio sam mu da nije.

– Ako se vrati i upita čiji je mrkov što je vezan za gredu, recite mu da ne

znate. – Pogledao je barmena. – Tebe će, verovatno, pitati da li si primetio ko je ušao u salun dok je on razgovarao s tobom. Reci mu da nisi primetio da je iko ušao. Dodaj da možda taj jahač nije ni zavirio u salun, da je samo vezao konja za gredu, kao što i drugi ponekad čine, i samo vam prave đubre.

Barmen je ponovo pogledao gazdu, Sama Kebota.

Kebot mu je klimnuo glavom i rekao:

– Poslušaj, i ne brini ništa.

– A ti, Same – obratio se Ben Kebotu – reci, ako bude trabalo, da sam ja tvoj rođak, da sam došao kod tebe još pre dva sata, i da je moj konj u tvojoj štali.

Kebot je klimnuo glavom.

Kauboj kojeg je Ben pratio izišao je u međuvremenu iz saluna.

Nekoliko trenutaka stajao je ispred vrata i gledao čas levo, čas desno.

– Nešto se dvoumi – šapnuo je Kebot Benu.

– Daj mi čašu viskija – rekao je Ben barmenu, gledajući, ispod oka, prema vratima.

– I meni – dobacio je Kebot barmenu.

Momak ih je hitro uslužio.

Dok je sipao piće, videlo se da je uznemiren: ruke su mu podrhtavale, pa je prepunio Kebotovu čašu.

– Ma, smiri se! – prekoreo ga je Kebot.

Momak se usiljeno nasmejao.

Onaj kauboj što je izišao nestade s vrata, prema gredi za koju su bili vezani konji.

– Idi vidi šta radi – šapnuo je Ben Kebotu.

S krpom u ruci, Kebot je prošao između stolova, do prozora, i provirio na ulicu.

Odmah se vratio do šanka.

– Zagleda jednog konja, prvog do vrata – obavestio je Bena.

– To je moj – promrmljao je Ben.

Ponovo je osetio da mu se ruke znoje.

Popio je gutljaj viskija.

Uto se onaj kauboj ponovo pojavio na vratima. U stvari, provirio je iza dovratka u salu.

Ben mu je jasno video pola lica i šešir.

Ali pravio se da ne gleda prema vratima.

– Fiksirao je, izgleda, tebe – promrmljao je Kebot, praveći se da ima posla oko šanka.

– Daj mi taj sanduk s praznim bocama, da ga iznesem u dvorište. Treba da izgleda da ti pomažem. Mi smo rođaci – osmehnuo se Ben, i prihvatio sanduk koji mu je Kebot pružio.

Otvorio je laktom vrata iza sebe i izneo sanduk. Ostavio ga je kod vrata, tako da nije bio van sale duže od tri-četiri sekunda.

Kad je ponovo stao za šank, nije gledao prema vratima.

– On dolazi ovamo – prošaputao je barmen.

– I tako, vidiš, ja ovde stalno nešto moram da radim, iako sam gazda – rekao je Kebot glasno, gledajući u Bena.

Želja mu je, međutim, bila da to čuje kauboj koji se vraćao za šank.

– Mogli sm to uraditi odmah posle ručka, da si mi samo rekao – prihvatio je Ben razgovor s Kebotom.

Osetio je na sebi kaubojev pogled, ali nije se osvrnuo na tu stranu.

Gledao je iza šanka, gde je bio Kebot.

– Jeste li se vratili još na jednu čašu? – obratio se barmen kauboju, trudeći se da mu glas zvuči što predusretljivije.

Prilično je uspeo u tome.

– Neću više da pijem: Nego, reci mi da li si primetio ko je ušao posle mene u salun – odgovorio je kauboj.

– Nisam. Zapravo, mislim da niko nije došao posle vas – odgovorio je barmen.

Ben je ispio viski iz čaše, praveći se da je nezainteresovan za razgovor koji se vodi pored njega. Pogledao je u drugi kraj sale, gde su sedela tri srednjovečna čoveka, u građanskim odelima.

Za stolom kod vrata sedeli su jedan starac i dva mladića. Starac je nešto pričao, a mladići su se smejali.

– Kako da nije?! A ova dvojica ovde? – oštro je upitao kauboj.

Barmen je pogledao u Kebota, koji mu se osmehnuo.

– Oni nisu gosti. Ovo je moj gazda, a ovaj drugi čovek je njegov rođak – nasmešio se barmen.

– Verovatno mu kolena klecaju – pomislio je Ben gledajući ga.

– A ko vama treba, gospodine? – umešao se Kebot u razgovor.

Ben je stavio cigaretu u usta, a onda je pogledao kauboja.

Ponovo ga podidoše žmarci. Čovek koji je stajao pored njega, imao je vodnjikavoplave oči.

Znao je da mora delovati mirno, pa je polako izvadio palidrvce iz kutije i zapalio cigaretu.

Nije vadio cigaretu iz usta. Ostavio ju je u uglu usana, da bi delovao što ležernije.

Kauboj je gledao po sali.

– Ovi su svi bili ovde i maloprе – promrmljao je.

– Što nam ne kažete koga tražite? Možda bismo vam mogli pomoći da ga nađete – ponovo se oglasio Kebot.

Kauboj ga je ispitivački posmatrao.

A onda je rekao, tiho:

– Zanima me ko je dojahao na onom mrkovu što je vezan za gredu, prvom do vrata.

Kebot je pogledao po sali.

– Koliko konja ima pred salunom? – upitao je zatim.

– Sad ima četiri, a kad sam ja dojahao, bila su samo dva – odgovorio je kauboj.

– Isti glas! – reče Ben Li u sebi.

Sad je bio siguran da je pored njega bandit koji je oteo Tedu zlatnik, a zatim šutnuo njega.

– Ja sam video kad su ona dva mladića što sede sa onim starcem, pored vrata, dojahali, i vezali konje za gredu – rekao je Kebot. – Posle nisam video nikog. Nisam video ni kad ste vi dojahali. – Pogledao je u Bena. – Mi smo bili u mojoj kući.

Semi Brosten je ponovo ispitivački pogledao Bena.

Ben je začkiljio na jedno oko, tobože zbog dima. No, nije vadio cigaretu iz usta.

Znao je da i to doprinosi maskiranju. Uz to, računao je s tim da će morati da progovori, a govoreći preko cigarete imaće drukčiji glas nego onda kad je tom banditu što sad stoji ispred njega dobacio u lice da je poslednji bednik i među razbojnicima.

– Jesmo li se mi već negde sreli? – upitao ga je Semi.

Ben je zavrteo glavom.

– Ne verujem – promrljao je.

Primetio je kako je kauboj primaknuo ruku futroli s koltom.

Bio je spreman da reaguje. A onda je dodao:

– Osim ako u nedelju popodne nisi bio u šumi blizu Dip krika. Ja sam tamo, s društvom, skupljao zlatnike.

Semi Brosten je najednom prebledeo.

Pogledao je preko ramena, i video kako ga vlasnik saluna posmatra, držeći ruku na jednoj punoj boci.

Stavio je ruku na dršku svog revolvera i polako koraknuo unazad.

Ali, Ben Li mu nije dao da se izmakne. Koraknuo je za njim.

– No, jesi li bio tamo? – upitao ga je.

Semi je pogledao desno, prema vratima.

Ben Li je znao da je to trik; bandit je hteo da ga zavara, da mu skrene pažnju na vrata, i da ga napadne.

Zato nije skidao pogled s njega. Naročito mu je motrio desno rame, da bi video kad će pokušati da izvuče kolt.

Nije morao dugo da čeka.

– Ko si ti? – prosiktao je Semi Brosten, i istog momenta potegao kolt.

Međutim, Ben Li je bio spreman. Pogodio ga je u bradu pre nego što je uspeo da izvuče kolt.

Semi je izgubio ravnotežu, i pao na stolicu, kraj prvog stola do šanka.

Pri tom mu je kolt ispao na pod.

Ben Li je skočio i šutnuo, vrhom čizme, kolt.

U sali nastade tajac.

Semi Brosten se uspravio. Opipao se po bradi, tražeći pogledom svoj kolt.

– Nađi odmah gradonačelnika Džonsona i reci mu da pošalje nekoga po šerifa – naredio je Sam Kebot svom barmenu.

Mladić je gotovo izleteo kroz zadnja vrata, u dvorište.

– Pa, hoćeš li mi odgovoriti? – obratio se Ben Li banditu.

Semi je i dalje trljao bradu. Gledao je ispod oka.

Ben je polako otkopčao opasač s koltom i pružio ga Kebotu.

– Šta to radiš?! Pazi se! – opomenuo ga je Kebot, ali je uzeo opasač iz njegove ruke.

Semi Brosten je iskoristio trenutak dok je Ben držao desnu ruku ispruženu prema Kebotu, i skočio je na njega.

Ben je hitro podigao desnu nogu.

Brosten je naleteo na njegovo koleno, ali je uspeo da ga udari pesnicom u grudi, ispod vrata.

Ben je naleteo leđima na šank, ali se odmah otisnuo od njega, i pri tom laktom udario Brostena u rame, tako snažno da ga je okrenuo na suprotnu stranu.

No, Brosten se odmah okrenuo prema njemu. Samo, nije stigao da na vreme isturi pesnice ispred sebe, pa ga je Ben snažno pogodio pesnicom u obraz.

Svi gosti u salunu bili su na nogama, iznenađeni onim što se dešavalo pred njima. Ali, niko nije ni pokušao da se

umeša u tuču. Verovatno zato što su videli da ni vlasnik saluna to ne čini.

Ošamućen, Brosten je nešto promumlao, podigao ruke i bacio se na Bena Lija, koji je stajao dva koraka od njega.

Ben je ponovo isturio koleno pred njega, a istovremeno ga je dočekao i pesnicom.

Brosten je klonuo, i, kad se Ben izmaknuo u stranu, pao na pod.

Ben Li ga je uhvatio za kragnu i opasač i podigao ga. A onda ga je snažno udario vrhom čizme u tur.

— Rekao sam ti da nikome ne ostajem dužan! — gotovo je urliknuo, dok je Brosten padao preko jednog stola.

Uzeo je zatim Brostenov kolt sa poda i pružio ga Kebotu.

Sam Kebot je pregledao kolt.

— Pun je — rekao je, i stavio ga sebi za pas.

— Pazi da ti ne pobegne dok šerif ne dođe — rekao mu je Ben Li, a onda je pogledao ostale u sali i pokazao rukom na Semija Brostena koji se batrgao ispod stola. — Taj bednik je u nedelju popodne učestvovao u napadu na poštanska kola. Uzeo je zlatnik malom Tedu Lindliju, a mene je udario, kad sam pokušao da zaštitim dečaka. To sam morao da mu vratim. Ostalo prepuštam šerifu.

Semi Bresten je uspeo da sedne. Zurio je mutnim očima u Bena, ali nije rekao ništa.

— Vadi zlatnik! — naredio mu je Ben, i prišao mu.

— Daj da ga ja pretresem! — oglasio se jedan od mladića koji su sedeli sa starcem, kraj vrata.

Zasukao je rukave.

— Ne treba. Sam će on dati — mirno je rekao Ben.

Semi Brosten se nakrivio na stranu, i iz levog džepa izvadio zlatnik. Stavio ga je na stolicu kraj koje je sedeo.

Gledao je u pod, preda se.

Ben je uzeo zlatnik.

Bio je to Tedov »napoleon«.

— Ja sad idem. Možda ću večeras još jednom svratiti, Same — obratio se Kebotu. — Pazi na tog tipa! Opasan je. Šerif će, nadam se, znati da od njega izvuče imena ostalih bandita.

— U redu je. Za ovog ne brini, Bene — odgovorio je Sam Kebot odvažno.

Ben Li je klimnuo glavom, uzeo svoj opasač sa šanka i izišao.

Uputio se prema kući Žakline Lindli.

XIV

Ted Foster, pomoćnik državnog šerifa, i Bob Vajt, doskora vozač poštanskih kola firme »Finč — Okone«, jahali su žurno prema Litl Kingstonu.

Bob je znao za preči put, između dvaju brda, pa su se uputili njime.

Barmen u salunu se iznenadio kad je ponovo ugledao Boba, a još više kad je doznao da je čovek koji je dojahao s njim pomoćnik državnog šerifa.

— Treba nam onaj Italijan Mario — rekao mu je Bob. — Znaš li gde bismo ga mogli naći sad?

— Popio je dosta, i verujem da je otišao kući, kod svoga gazde, pekara Džeka Smita. Smitova pekara i kuća su na prvom uglu desno — odgovorio je barmen.

Bob i Foster odmah krenuše tamo.

— Ja ću mu reći da sam čuo od tebe o nestanku njegovog rođaka, pa da sam, zajedno s tobom, došao da vidim šta je u pitanju — rekao je Foster dok su išli ulicom, vodeći konje za sobom. — Ti uđi u kuću i zovni ga napolje. Ne bih želeo da se uznemiri vlasnik pekare. U pekaru mnogi dolaze, pa bi se ubrzo raščulo da smo bili ovde.

— U redu — složio se Bob.

Nije, međutim, prošlo bez komplikacija. Pekar Smit je čuo kad je Bob ušao u dvorište, i pojavio se na tremu.

Prepoznao je odmah Boba, i tražio od njega da mu kaže kakve veze ima njegov pomoćnik Mario Papaci s njim.

Bob je morao da kaže da je došao sa šerifom, radi Mariovog rođaka Lina Toncija.

Smit je hteo da vidi pomoćnika državnog šerifa, i tek tad je dozvolio da zovnu Marija.

— Šta je učinio taj tvoj rođak, Mario? — podozrivo je upitao Smit kad se Mario pojavio iza kuće.

— Koji rođak? — odvratio je Mario, zbunjen Bobovom pojavom.

— Pa, oni te traže zbog tvog rođaka Lina — pokazao je Smit rukom na šerifa Fostera.

Mario se izbečio.

— Ne znam ja ništa... Nisam video Lina već deset dana. Čuo sam samo da je otišao sa ranča u subotu i da se više nije vratio.

— Danas si video da neko drugi jaše njegovog konja. Ja sam primetio da si zbog toga bio zabrinut, i rekao sam to

šerifu Fosteru. On je hteo da odmah dođemo ovamo – umešao se Bob Vajt.

– Što se ti mešaš u to?! – ljutnuo se Mario na njega.

Pekar Smit se tad obratio pomoćniku državnog šerifa:

– Ne bih voleo da je moj pomoćnik umešan u nešto. Slabo znam tog njegovog rođaka. Nije dolazio često ovamo. Izvolite, uđite u kuću, ako želite još da razgovarate.

– Hvala. Žurimo. Imamo posle još jedan posao – odgovorio je Foster, a onda je rekao Mariju. – Hajde sa nama do ranča na kome je radio taj tvoj rođak.

Mario je pogledao gazdu.

– Pođi, pomozi im što možeš – rekao mu je Smit, a onda je progunđao: – Nadam se da nije u pitanju ništa loše, i da ti nisi upleten u nešto nečasno.

Mario je otišao prema štali, i uskoro se vratio sa osedlanim konjem.

– Vratiće se on brzo – rekao je Foster pekaru. – A vi, molim vas, nemojte drugima pričati detalje. Možda je sve u redu, pa bi bilo loše da se ljudi nepotrebno uznemire. Dosta je nemira već zbog onog napada na poštanska kola.

Smitu je laknulo.

– Znači, to nije u vezi sa napadom na kola – rekao je.

Foster je zavrteo glavom.

– U redu je, onda. Sve drugo ne može biti tako strašno – nastavio je Smit, i pogledao Marija blažim pogledom.

Foster i Bob uzjahaše i krenuše.

– Vratiću se čim ih odvedem do ranča – reče Mario gazdi, pa krenu za njim.

Kad su izišli iz grada, Foster zaustavi konja i upita Marija:

– Ko je još u ovom kraju poreklom Italijan?

– Ja poznajem još samo Uga Pinelija, Linovog prijatelja. A što vas to interesuje, šerife? – odvratio je Mario.

– Gde on radi? – nastavio je Foster da pita.

Mario se malo uzvrpoljio.

– Radi u gradskoj štali u Grinfildu. I ja sam nameravao da odem kod njega, da čujem da li on možda zna nešto.

– Je li to jedan krupan čovek? Čini mi se da sam ga video jednom kad sam svratio u gradsku štalu u Grinfildu, prošle jeseni – progovorio je i Bob Vajt, trudeći se da mu glas bude što leđerniji.

– Taj mora da ima ruke kao medved – nasmešio se.

– Bogme je jak! – nasmešio se i Mario. – Nisam video u ovom kraju jačeg od njega. Samo je malo spor. – Opet se nasmešio. – Ne voli da se oznoji.

Nasmejao se i Foster, da bi atmosfera bila što manje napeta.

– Hajdemo, onda, najpre do toga Uga – rekao je zatim. – Verovatno je i on zabrinut zbog Lina. Može poći s nama na ranč.

– Kako vi kažete – progunđao je Mario.

Opet kao da je nešto podozrevao.

Bob je jahao na čelu, Mario za njim, a Foster kraj njega.

Dok su prolazili pored saluna u centru Grinfilda, čuli su zvuke violine i pesmu.

– Možda je sad tu Ugo – rekao je Bob.

– Ne verujem. Koliko sam čuo od Lina, Ugo izlazi samo subotom uveče, i to ne uvek. Ne pije i ne karta se. Samo ponekad potraži žensku. Ali, hajde da pogledamo – reče Mario, i odmah skrenu konja prema salunu.

Bob ga je sledio.

Sjahali su.

Mario htede da uđe u salun, ali mu Bob reče da ne ulazi, da ne skreće pažnju, nego da proviri kroz prozor, koji je bio poluotvoren.

Mario je poslušao.

– Nije tu – rekao je nakon tri-četiri sekunde posmatranja kroz prozor.

I Bob je zavirio u salu.

Za stolom levo od šanka video je jednog od kauboja s kojima se potukao na Red piku – Džerija Dajgana.

Čovek s kojim je Džeri sedeo bio je suvonjav, drukčiji od robusnog Semija Brostena.

– Znači, nisu otišli kući, na ranč. A gde li je Semi? Verovatno je i on tu negde – razmišljao je Ben.

– Jesi li nekog prepoznao? – upitao ga je Mario.

Bob je shvatio da ga je pogled izdao, pa je odgovorio:

– Čini mi se da sam negde sretao onog suvonjavog što sedi s onim u crnom prsluku za stolom levo od šanka.

– To je Oli Fuler, iz Ešvila. Lino me je jednom upoznao s njim – rekao je Mario. – Ali, oni se nisu družili često, i verujem da on ne zna gde je Lino sad. Hajdemo do štale.

Požurio je prema konju, i hitro uzjahao, kao da je želeo što pre da se udalji od saluna.

Bobu je bilo na vrh jezika da ga upita da li poznaje i tog čoveka što sedi sa Fulerom, ali setio se Benovog upozorenja da ne navaljuje na Marija s pitanjima.

Uzjahao je i on.

Kad su stigli do Fostera, rekao je Mariju:

– Ti jaši napred. Poznaješ put do štale, nadam se.

– Naravno da poznajem – odgovorio je Mario i poterao konja u kas.

Bob je saopštio Fosteru da je Džeri Dajgan u salunu, sa izvesnim Olijem Fulerom iz Ešvila.

– Semija nisam video, ali to ne mora da znači da nije tu negde i on – zaključio je.

– Znači, Mario poznaje Fulera – promrmljao je Foster.

Bob je klimnuo glavom.

– A to znači da su se Džeri Dajgan, Lino Tonci i Oli Fuler družili – nastavio je Foster.

Jahali su laganim kasom, za Mariom.

– Sumnjiv vam je i taj Fuler? – upitao je Bob.

– On je nekada radio kod trgovca Knoksa. Poslednjih godina se nekuda skitao. Ali, ima alibi. U subotu posle podne, u vreme napada na poštanska kola, bio je u salunu na Red piku, a posle u Litl Kingstonu. Tako mi je rekao šerif Tomson, u Rozburgu. On i Speri ipak i dalje misle da on nije čist u toj stvari. Samo, nemaju dokaza.

Bob je pomislio kako su oba šerifa, i Tomson i Speri, ipak uporniji u istrazi nego što je on mislio da su. To ga ohrabri.

– Što ste usporili? – začuo se Mariov glas iz tame.

– Stižemo! – odgovorio mu je Foster. A onda je rekao Bobu: – Počinje lov, Vajte! Budi oprezan. Ja idem napred.

Iz štale je dopiralo svetlo.

– Ugo, gde si? – oglasio se Mario.

Šerif Foster je držao svoga konja uz njegovog i neprekidno je pazio da on ne preduzme nešto da upozori Uga.

Uskoro se na štalskim vratima pojavio krupan čovek, s pantalonama u čizmama.

Spram svetla što ga je bacao fenjer iznad štalskih vrata videlo se da je neobrijan.

Zagledao se u pridošlice.

Pošto je bila mesečina, prepoznao je odmah Marija.

– Jesu li oni s tobom? – upitao ga je.

– Ovaj čovek hoće da te pita nešto u vezi sa Linom. On je šerif – odvratio mu je Mario.

Visoki Ugo Pineli najednom se trgao.

– Šta je s Linom? – upitao je i osvrnuo se oko sebe.

– Nema ga od subote... A ovaj drugi je Bob, vozač poštanskih kola – rekao je Mario.

– Ovaj ne može da ne kaže sve što zna – pomislio je Bob. – Pravi pričljivi Italijan.

Ugo je polako koraknuo unazad.

Foster je to primetio.

– Ostani tu gde si, i ne pravi gluposti! – doviknuo mu je, i skočio s konja.

I Bob Vajt je sjahao, i stao kraj Marija.

– Ti budi miran! – šapnuo mu je.

– Hoću – odgovorio je Mario uplašeno.

– Šta hoćete od mene? Ja ne znam gde je Lino – zaurlao je Ugo Pineli. – Nisam ga video još od...

– ... od subote uveče – upao mu je Foster u reč.

Ugo se ukočio, a onda je polako pružio ruku prema zidu, kao da je hteo nešto da uzme.

Foster je hitro izvukao svoj kolt ispod kaputa.

– Podigni ruke! – zapovedio je ledenim glasom. – Pokušaš li nešto, prosviraću ti odmah dva metka kroz tu glavurdu!

Prišao je zidu kraj kojeg je Ugo stajao, i video u njemu udubljenje.

– Odmakni se dva koraka u stranu! – ponovo je zapovedio Ugu, a onda je zavukao ruku ispod krpe koja se videla u udubljenju u zidu, odmah iza dovratka.

Izvukao je veliki revolver.

Pružio ga je Bobu.

– Pogledaj je li napunjen.

Bob je uzeo revolver i pregledao ga.

Bio je pun.

– Uvedite konje u štalu! – naredivao je Foster dalje.

Bob Vajt je pogledao Marija.

– Sjaši, i uvedi sva tri konja u štalu!

Mario je kliznuo iz sedla i poveo konje.

Dok je prolazio pored Uga Pinelija, ovaj ga je pljunuo.

– Nisam ja kriv! – gotovo je zavapio Mario. – Uopšte ne znam šta se desilo.

– Kaži mu ti – dobacio je Foster Ugu Pineliju.

Ugo je samo sevao očima.

– Tvoj rođak i ovaj medved učestvovali su u napadu na poštanska kola,

Mario – reče tad Foster.

Ugo se naglo okrenu i htede da jurne prema drugim vratima, ali mu Foster hitro podmetnu nogu, tako da se svom dužinom opružio po prljavom štalskom podu.

Nije ni pokušao da ustane. Samo se okrenuo na bok i divlje posmatrao Fostera, koji je stojao nad njim, s koltom u ruci.

Preplašen, Mario Papaci se pribio uz jasle.

– Nađi neki jak kanap i sveži mu ruke i noge – obratio se pomoćnik državnog šerifa Bobu.

Bob je iza vrata našao poduži konopac i prišao Ugu.

Ugo ga je gledao kao zver uhvaćena u stupicu.

Bob mu je čvrsto vezao ruke, a zatim noge.

– Otkotrljaj se do jasala i tamo sedi! – naredio je Foster vezanom banditu.

Ugo je nešto promumlao, nejasno, i poslušao naređenje.

Mario se odmaknuo od njega, mrmljajući ponovo da nije kriv ni za šta.

Uto se začuo bat konjskih kopita pred štalom.

Bob je provirio iza dovratka.

– Džeri Dajgan i Oli Fuler, čini mi se – rekao je, pogledavši u Fostera.

– Ugo, gde si momčino? – začuo se piskav glas s dvorišta.

Foster je upro kotl u Uga.

– Pisneš li, ubiću te!

Bob je pogledao Marija.

– To važi i za tebe!

Mario je oborio pogled i sklopio ruke ispred sebe.

– Hej, Ugo! – začuo se drugi glas, grublji.

Pomoćnik državnog šerifa Met Foster izide iz štale, držeći kolt u ruci, spreman odmah da puca, ako bude trebalo.

Bob iskorači za njim.

– To je Vajt! – uzviknuo je Džeri Dajgan i maši se kolta.

Foster mu ispali metak pored glave, da ga opomene.

Dajganova ruka se ukoči na pola puta do futrole s koltom.

– Gore ruke! – naredi Foster. – Ja sam pomoćnik državnog šerifa Met Foster. Hapsim vas, zbog osnovane sumnje da ste učestvovali u napadu na poštanska kola.

– Ko nas je video? – upitao je Oli Fuler. – Imate li svedoke?

– Video vas je ovaj što je unutra – odgovorio je Foster.

Dajgan i Fuler su se zagledali.

– Medvede trapavi! – zaurlao je Dajgan prema štalskim vratima, i odmah podbo konja.

– Bežimo, Oli! – viknuo je.

– Nisam priznao ništa! – začuo se iz štale Ugov grubi glas.

A onda se prolomi pucanj.

Foster je pogodio Dajgana u slabinu, i oborio ga iz sedla.

Oli Fuler nije pokušao da pobegne. Video je da ga Bob Vajt drži na oku, spreman da puca.

– Sjaši na ovu stranu, do mene, i drži ruku dalje od kolta! – naredio mu je Bob.

Oli je poslušao.

Bob mu je uzeo kolt iz futrole, a onda ga je gurnuo u štalu.

Foster je prišao Dajganu i podigao je sa zemlje njegov kolt.

Iz pravca saluna začula se graja.

Nekoliko ljudi trčali su prema štali.

Zastali su dvadesetak metara od ulaznih vrata, pred kojima su stojali Foster i Vajt.

– Šta se du dešava? – upitao je neko.

– Da nije neko ukrao konje? – doviknuo je drugi.

– Smirite se. Sad je sve u redu – odgovorio je Foster.

– A ko to leži na zemlji? Je li živ? – upita kreštavi glas iz pozadine.

– Taj nije hteo da posluša moju naredbu, a ja sam pomoćnik državnog šerifa Met Foster.

Nastade tajac.

A onda neko ubaci:

– Ono je vozač Bob.

– Da, ovo je Bob Vajt, neopravdano osumnjičen – ponovo je progovorio Foster. – Ovde smo uhvatili deo bande koja je napala poštanska kola.

Ljudi ponovo zagrajaše.

– Ko hoće dobrovoljno da mi pomogne da ih sprovedem u Rozburg? – upita Foster.

Tri se čoveka javiše gotovo istog trena.

– I ja bih, ali nemam uza se oružje. Ako možete da me pričekate dok odem kući po pušku, rado ću vam pomoći – oglasio se hromi mladić koji je pristigao poslednji.

Neki oko njega se nasmejaše.

– Ne treba ti puška. Upregni konje u kola, pa da potrpamo te nitkove. Vozićeš kola. Mi ćemo biti oko kola, na konjima.

– reče Foster, a onda pokaza Bobu očima da treba vezati i Fulera.

Bob potraži još jedan konopac. Našao je laso na jednom sedlu, i poslužio se njime.

Jedan od naoružanih ljudi što su dotrčali iz saluna pomogao mu je da dobro stegne konopac oko Fulerovih nogu i preko ruku, priljubljenih uz telo.

– Platićeš mi za ovo! – prosiktao je Fuler.

– Dajgana položite na kola. Ali, za svaku slučaj, vežite mu ruke – obratio se Foster ljudima koji su se bili okupili oko Džerija Dajgana.

– Ko bi rekao da je on razbojnik! – progundao je jedan srednjovečni čovek gledajući zgrčenog Dajgana. – Radio je kod najuglednijeg rančera u ovom kraju.

Brže nego što je iko pretpostavljao da je on za to sposoban, hromi mladić je upregao dva konja u kola, i dovezao ih iza štale, pred vrata.

– Potrpajte ih sve na kola – reče šerif.

– Ja nisam kriv, šerife! – zajecao je Mario Papaci.

– Ti idi kući. Pravo kući, i reci svome gazdi šta se ovde desilo. Sad možete o tome pričati svakome ko hoće da vas sluša – osmehnuo se Foster.

Mario potrča prema svome konju.

– Ja ću sa vama, šerife – ponudio se Bob Vajt.

– Ako ne žuriš nikuda, možeš – potapšao ga je Foster po ramenu.

– Hoću što pre da vidim Larija. Pustiće ga odmah, je li?

– Naravno – osmehnuo se Foster. – A onda požurite da obavestite Džoanu. Ona nam je mnogo pomogla.

– I ona i Ben. On će sutra uveče doći na Red pik. Samo – Bob se počešao po bradi – nismo uhvatili nijednog od one dvojice što su njega udarili. To mi je krivo.

– Zar taj Li nije otputovao dalje? – upitao je Foster zainteresovano.

Bob se opet počešao po bradi.

– Nije. U stvari, onaj kauboj za kojeg su se interesovali Dajgan i Brosten je bio Ben Li, šerife. Ja vam to nisam odmah rekao zato što me je Ben zamolio da nikome ne kažem da je ostao u ovom kraju. On je, kao i ja, mislio da šerif ne traga dovoljno uporno za banditima pa je rešio sam da ih potraži, i da izravna račun sa onom dvojicom što su ga udarili. To bi mogli biti Lino Tonci i Semi Brosten.

– Reci mu, molim te, da ne srlja sam protiv njih. Sad nam neće biti teško da ih pronađemo. Čim Dajgan dođe k sebi, nateraću ga da kaže gde je Brosten. A pronaći ćemo nekako i tog Toncija, verujem.

– U redu – složio se Bob Vajt.

– Idemo sad! – uzviknuo je Foster, pogledavši prema mladom vozaču na kolima.

Trojica dobrovoljaca bili su već na svojim konjima, kraj kola. Ostali se sklone, da naprave prolaz kolima.

– Treba ih odmah obesiti! – dobaci neko dok su kola odlazila prema drumu.

Foster je to čuo, pa je glasno odvratio:

– Biće sve po zakonu.

XV

Dok je Ben Li polako koračao prema kući Žakline Lindli, razmišljajući kako da joj se javi, a da je ne preplaši, u Kebotov salun »Srećna zvezda« stiglo je još nekoliko gostiju.

Za samo nekoliko minuta ulicom su se počeli razlegati bučni glasovi.

– Uhvatili su jednog napadača na poštanska kola! – vikao je mladić koji je trčao prema poštanskoj stanici.

U kancelariji upravnika pošte Sačera gorela je lampa.

Sredinom ulice žurili su prema salunu predsednik gradskog veća Džonson i barmen iz Kebotovog saluna.

Ben je zastao kod jednog drveta.

Nisu ga primetili.

Čuo je kako je zadihani Džonson rekao:

– Mislim da je najbolje da pođe kovač Holpin. Njega šerif poznaje, i verovaće mu. Idi zovi ga da dođe u salun. Neka odmah osedla konja.

Barmen je otrčao prema Holpinovoj kovačnici, a Džonson je ušao u salun.

Uznemireni bukom koja se čula na ulici, mnogi građani se pojaviše na prozorima svojih kuća, a neki izidoše i na ulicu.

Ben je stajao uz drvo i slušao kako se vest pronosi ulicom.

Pred Kebotovim salunom bilo je sve više ljudi.

Pogledao je prema kući Žakline Lindli, i video da je i ona izvirila kroz prozor na ulicu.

Pode polako prema njoj.

Uto se otvori i prozor na kući preko puta Žaklinine.

– Komšinice, šta se to dešava? – začuo se ženski glas.

– Kažu da su uhvatili jednog bandita – odgovori Žaklina.

Ben je bio na sredini ulice.

– Gospodine, šta se to desilo? Jesu li stvarno uhvatili bandita? – začuo je najednom Tedov glas.

Pogledao je prema prozoru, i video kako Ted proviruje kraj ramena svoje majke.

– Tede, ne zapitkuj čoveka! – prekorila je Žaklina dečaka.

– Jesu, Tede – odgovorio je Ben Li, i stao naspram prozora, tako da mu je svetlo koje je dopiralo iz kuće padalo na lice.

Skinuo je šešir i nasmešio se.

– Da li ste to vi gospodine?... – zaustila je Žaklina Lindli, ali ju je njezin sin pretekao.

– Bene! – uzviknuo je, i skočio na prozorsku dasku.

Ben je pritrčao prozoru i prihvatio ga baš kad je hteo da iskoči na ulicu.

Snažno su se zagrlili.

– Otkud ti kaubojsko odelo, Bene?... Zašto nisi došao kod nas?... Čekali smo te... Rekli su nam da si otputovao. Gde si bio, Bene? – navalio je dečak s pitanjima.

Ben mu se osmehivao.

– Ne mogu ti na sve odjednom odgovoriti.

Žaklina Lindli ih je s uživanjem gledala.

– Hajde sad kod nas, Bene – rekao je dečak.

– Mislim da je sad kasno – odgovorio mu je Ben.

– Nije, samo ako imate vremena, Bene – rekla je Žaklina Lindli.

Ben ju je pogledao.

Video je radost u njezinim očima, i srce mu je zaigralo.

Ted ga je vukao za ruku, da uđe u kuću.

– Nismo još bili legli – dočekala ga je Žaklina s osmehom i pružila mu ruku. – Neko je protrčao pored prozora i vikao da su uhvatili bandita.

Ruka joj je bila topla, i Ben nije ni bio svestan da ju je držao i stisnuo jače nego što je običaj prilikom rukovanja.

Ona mu se široko osmehnula.

Imala je lepe zube.

– Sedite – pokazala je na stolicu.

– Bene, gde s... o?... Koga su to uhvatili?... Pričaj! – navaljivao je Ted.

Ben je zavukao ruku u džep.

– Pruži mi ruku – rekao je.

Ted je ispružio dlan ispred njega.

Ben mu je stavio na dlan zlatnik.

– Dedin »napoleon«! – uzviknuo je dečak i bacio se Benu na grudi. – Hvala ti, Bene!

Žaklina je stojala kao opčinjena.

– Mama, vidi! – obratio joj se dečak.

Ona ga je pomilovala po kosi, a onda je pogledala Bena Lija i, suznih očiju, prošaputala:

– Vi ste dobar čovek. Mnogo vam hvala. Zadužili ste nas zauvek.

– Bene, i moja mama te voli – umešao se ponovo dečak u razgovor. – Rekla mi je to juče.

Žaklina je pocrvenela.

– Kad smo čuli da ste otputovali, mislili smo da vas više nikad nećemo videti... Razgovarali smo o tome koliko smo vam dužni... Znate već kako on navaljuje...

Pogledala je svog sina i ponovo ga pomilovala po kosi.

– Dobar je, ali je ponekad prava napast – nasmešila se.

I Ben Li se nasmešio.

– Bene, hoću da vidim tvoga konja – opet se umešao Ted.

– Ostavi nešto za sutra. Sad bi trebalo da legneš – rekla mu je majka, prigrlila ga i povela u njegovu sobu.

– A hoće li Ben doći i sutra? – upitao je Ted.

Videlo se da ne ide rado na spavanje. Imao je još mnogo šta da pita Bena.

– Doći ću – obećao mu je Ben i mahnuo mu rukom.

U Tedovim očima pojavila se radost. Otrgnuo se od majke, pritrčao Benu, zagrlio ga, a onda utrčao u svoju sobu. Još uvek je držao zlatnik u ruci.

Žaklina se brzo vratila u dnevnu sobu.

– Zapričali smo se, a vi ste sigurno gladni, Bene. Imam pite s jabukama. Hoćete li? – obratila se Benu i odmah krenula u kuhinju.

– Hoću – rekao je Ben, mada nije osećao glad.

Više je bio uzbuđen nego gladan.

Dok je Žaklina bila u kuhinji, razgledao je sobu.

Nameštaj je bio više polovan nego nov, ali je sve bilo na svom mestu i čisto.

Žaklina je uhvatila njegov pogled, dok se vraćala u sobu, pa je rekla:

– Sve polako zastareva, a ja moram da štedim. Dečak raste. Htela bih da ga iškolujem. Zato već sad pomalo štedim. Moj otac je spreman da pomogne, ali ja želim da sama podignem svog sina. Nije mi teško da radim, i želim da i on shvati da se mora raditi.

Ben je klimnuo glavom, i uzeo parče pite.

– Odlična je! – rekao je posle nekoliko zalogaja, a onda je upitao: – A vi ste baš rešili da do kraja ostanete sami s Tedom?

Žaklina je uzdahnula.

– Ne verujem da bih mogla naći čoveka koji bi podjednako voleo i mene i Teda. On je vrlo osetljiv... Verovatno su takvi svi dečaci koji su ostali bez oca...

Ben je video da joj je teško da govori o tome. Došlo mu je da joj odmah kaže da bi on podjednako voleo i nju i dečaka. Da ih, zapravo, već voli. Ali, nije rekao to. Plašio se da bi to zvučalo prenagljeno.

Samo ju je nežno pogledao.

A onda je ustao, rešen da krene.

– Ja vam želim puno sreće, Žaklina.

– Hoćete li doći sutra? Ted... Ted i ja bismo se radovali da vas vidimo bar još jednom... pre nego što odete.

Ben je primetio da se ona ponovo zacrvenela u licu i oborila pogled.

– Ostaću ovde dok šerifi ne dovrše lov na bandu. To će verovatno potrajati dan-dva. Vratiću se kod Alana Džejmisona. Sigurno će i on želeti sutra da dođe u grad.

Ben je uzeo svoj šešir i uputio se prema vratima.

Žaklina ga je ispratila.

Na tremu mu je pružila ruku.

– Onda, do viđenja, Bene.

Široko se osmehnula.

On je prihvatio njezinu ruku, i zagledao joj se u oči.

Krupne, dobroćudne i lepe crne oči.

– Ja vas volim oboje, Žaklina – rekao joj je, okrenuo se, i žurnim koracima pošao prema salunu, gde mu je bio konj.

Žaklina je gledala za njim netremice.

– Čekaćemo te sutra, Bene. Volimo te! – doviknula mu je, ne mareći da li će to neko čuti.

– Sigurno ću doći! – odgovorio joj je Ben Li zvonkim glasom. A u sebi je dodao: – I ostaću!

KRAJ

LOVCI NA LJUDE

– Evo, najzad stigosmo, Stive – reče jedan od dvojice jahača kada su ujahali u Džemstaun. Po njihovom izgledu moglo se zaključiti da dolaze sa daleka puta. Oni upravište svoje konje prema gradskoj štali.

Ko su bili ova dvojica jahača?

Jedan se zvao Džim Klejton a drugi Stiv Elmor. Oni su bili ovlašćeni lovci na ljude, koji su, gde god su mogli, uzimali naloge od okružnih šerifa za gonjenje prestupnika čije su glave obično bile ucenjene povećim svotama novca. Tako snabdeveni ovlašćenjima, oni su gonili ucenjene ljude i primali nagrade. Retko su svoje zarobljenike dovodili žive i predavali ih predstavnicima zakona.

Sada su došli u Džemstaun, u potrazi za čovekom koji je ovde živeo pod imenom Bil Brukner i koji je u Nebraski bio ucenjen na tri stotine dolara, živ ili mrtav. Doduše, to nije bilo mnogo, ali Klejton je bio mišljenja da će im ta svota pokriti troškove do Mobridža gde su mogli da ulove čoveka za koga je bila raspisana veća ucena.

Deset godina se Klejton bavio ovim poslom i mnogo puta je dovodio sebe u smrtnu opasnost, ali se to njemu svidalo. Bio je krupan čovek, oštrih crta lica i sivih, hladnokrvnih očiju. Svuda su ga dobro poznavali, a još više mrzeli i tu mržnju on je osetio i u Džemstaunu još pre nego što je sjahao. Pričalo se kako Klejton nikada nije primio nagradu za živog uhvaćenog prestupnika.

Njegov ortak Elmor bio je nov u ovom poslu i samo je jednom učestvovao u akciji sa Klejtonom. Od vrata štale, Elmor je posmatrao nekog starca koji je prepoznao Klejtona i sada žurio niz ulicu da raširi vest.

– Neka ga samo – reče Klejton. – Ja volim kad ljudi znaju da sam tu.

Potom su pošli ulicom prema šerifovoj kancelariji i baš tada iz jedne radnje izađe neki čovek, noseći u ruci prsluk od kariranog štofa. Izlazeći iz radnje on se smejao zbog nečega, ali kad je ugledao Klejtona i Elmora osmeh mu se sledio.

To je potrajalo trenutak-dva a onda se čovek naglo okrenu i produži trotoarom od crvenih cigala, pa zatim uđe u jednu zgradu, na čijoj je fasadi visila firma sa natpisom »Krojač«.

– I ovaj te poznaje – reče Elmor.

– I trebalo bi – nasmeši se Mokson. – To je čovek po koga smo došli. Izvesni Bil Brukner.

Kroz prašnjave prozore šerifove kancelarije, Elmor ugleda nejasnu priliku jednog krupnog čoveka koji je sedeo unutra. Klejton uđe u kancelariju.

Elmor se nasloni na zid pored otvorenih vrata i poče ravnodušno da posmatra grad. Odmah je primetio da su ljudi uzbuđeni. Iz saluna, na drugoj strani ulice, izlazili su gosti, posmatrali ga i jedni druge nešto zapitkivali.

Glas iz šerifove kancelarije bio je spor i težak, kao i lice koje je Elmor za trenutak video kroz prozor.

– Ova poternica je prilično stara, zar ne, Klejtone?

– Poternice za ubicama nikada ne zastarevaju.

– Poznajem ja zakon i mislim da si me razumeo... Ova stvar bi davno bila zaboravljena da nije tebe, Klejtone.

– U to ne sumnjam. Je li po volji cigara?

– Ne, hvala. Nego, otkuda to da si došao čak ovamo zbog ove male svote?

– Malo ovde, malo onde, pa se nakupi – odgovori Klejton. – U stvari, putujemo za Mobridž da ulovimo jednu veliku zverku. Samo, ja se uvek trudim da uz put zaradim i sitne svote.

Neko vreme su tako razgovarali, ali se primećivalo da šerif počinje da gubi hladnokrvnost. Klejton je voleo da postavlja direktna pitanja, ali tek kad se čovek s kojim razgovara razbesni i postane neoprezan. Do sada ime ucenjenog čoveka nije bilo pomenuto i Klejton kao da je uživao u odlaganju te stvari. Elmor je bio siguran da šerif nije dorastao Klejtonu. Verovatno će šerif poricati da bilo šta zna o čoveku po imenu Bil Brukner.

On je posmatrao grad i sećao se kako mu je Klejton rekao da je Brukner čovek koji je jednom pobegao, ali to više neće da ponovi. Klejton je uglavnom umeo da pronikne u dušu ljudi, ali i pored toga Elmor je budno motrio na krojačku radnju.

Dok su stigli u Džemstaun, on i Klejton su morali da pređu dva planinska lanca, da putuju kroz stočarske i farmerske krajeve. Grad se nalazio između ova dva poljoprivredna područja. Sticao se utisak da njegovi stanovnici imaju puno posla i da dobro rade. Pre nego što je onaj starac proneo vest o njihovom dolasku, Elmer je video građane kako se polako šetkaju ulicama i mirno razgovaraju.

Polovina zgrada bila je sagrađena od kamena i cigle, ali je postojao samo jedan salun. Svuda se osećala stabilnost a samim tim i uhodani način života, čime se grad znatno razlikovao od sličnih manjih naselja duž planinske granice na Zapadu.

Elmor je želeo da Klejton što pre obavi posao sa šerifom, pa da pristupe hapšenju i napuste grad.

Zaista, šerif je počeo da se nervira. Čulo se kako govori:

– Ljudi kao što si ti nemaju u sebi ničeg čovečnog. Kad položiš taj prljavi novac na tezgu šanka, da li te peče savest? Pogledaš li unazad i prisetiš se kako si ga zaradio?

– Meni taj posao odgovara – odvrati Klejton. – Ako me ne razumete, ni ja ne razumem ljude slične vama, koji štite zločince.

– Kako to misliš?

– Pa, hvalite se kako imate miran i pošten grad, ali kad se ja pojavim da vam pomognem da on bude još čistiji, svi se nervirate.

– Ovom gradu nije potrebna tvoja vrsta zakona, Klejtone.

– Zakon je uvek isti. Mi smo radnici na istom poslu, zar ne?

– Ne, nikako – uzviknu Šerif.

– Želite li da vidite moje punomoćje?

– Dobro te poznajem.

Klejton se tiho nasmejao, a napolju Elmor ljutito pljunu na trotoar. Unutra je Klejton najzad došao do kritične tačke.

– Da li ovde boravi neki Fred Velasko?

U celom kraju nema čoveka s takvim imenom.

– Hm. A da li poznajete nekog čoveka koji odgovara opisu sa poternice?

– Ne.

– Čuli smo da je po zanimanju krojač, šerife – reče Klejton. – Da li vam govori nešto ime Bil Brukner?

Usledilo je ćutanje, a onda šerif reče:

– Tako?

– U stvari, vi nosite odelo koje vam je on sašio – reče Klejton. – Je li vam udobno?

Elmor ugleda jednu ženu koja s dvojicom dečaka prede preko ulice i uđe u krojačku radnju. Zatim je čuo kako šerif odgovara:

– Poznajem ga. On je ubio čoveka u jednoj političkoj gužvi, ali to se dogodilo u poštenoj borbi. U Ne-

braski su sigurno zaboravili na to kad su drugi političari došli na vlast.

– Poternica nije zaboravljena. Ona još uvek važi.

– Tri stotine dolara, Klejtone... Zaista ima velikih zločinaca koje bi trebalo da goniš i čije bi ti hvatanje donelo znatno više novaca.

– Ja vršim svoj posao, bez obzira na to da li donosi veliki ili mali prihod. To je stvar zakona, šerife, i jedino se tako može svesti red na Zapadu.

– Do đavola zakon. Brukner živi ovde već devet godina, oženio se dobrom devojkom i ima dvoje dece. Svi ga u gradu vole i podržaće ga.

– Vaša je dužnost da se to ne dogodi, šerife. Brukner je moj čovek i obavezni ste da mi pomognete.

Elmor vide ženu i dva mališana kako žurno izlaze iz krojačke radnje i krišom bacaju pogled na njega. Žena kao da je htela da se vrati u radnju, ali Brukner joj glavom dade znak da produži. Krojač zatvori vrata za sobom.

Žena nije bila lepa, pogotovo sada, onako bleda i uplašena.

Klejton i šerif pojaviše se na trotoaru. Malo iznenađen, Elmor primeti da je šerif mlad čovek. On prezrivo pogleda Elmora, a ovaj ga oceni da ne bi izdržao ni celo veče kao šerif u mestima u kojima je on Elmor, već nosio značku.

– Pokušaću – reče šerif – ali siguran sam da se on neće predati, čak i ako mu obećam da ću poslati nekog da ga prati, da mu se ne bi desilo ono što se dogodilo drugim ljudima koje si ti uhapsio, Klejtone. I suviše ti je mnogo uhapšenika pokušalo da pobegne, tek što ste nekoliko kilometara odmakli od grada.

– Da, to je činjenica – reče blago Klejton. – Ti si mlad, šerife – dodao je oštro. – Ovde udobno živiš i nemaš mnogo iskustva, pa ću ovog puta preći preko te primedbe.

Šerif mu okrenu leđa i polako se uputi krojaču. Ceo grad ga je kriomice posmatrao kako ulazi u radnju.

Elmor primeti:

– A šta – ako Brukner odluči da se ne preda?

– Ne boj se, neće – odvrati Klejton, kao da je bio zadovoljan zbog toga.

– Čovek ima porodicu. Možda će odlučiti da se vrati i izađe pred sud? Svi su izgledi da će biti oslobođen ako to učini.

Klejton odmahnu glavom.

– Nema tu zarade ako moraš stotinu milja da jašeš sa uhapšenikom. Čini mi se da sam ti to još u početku objasnio, Elmore.

– Da.

Rasprava je bila beskorisna. Izvesne stvari su bile odmah jasne, ali Elmor nikako nije mogao da se pomiri sa njima. Oštro je pogledao Klejtona. Nijedan čovek, ma koliko bio bezobziran i zloglasan, ipak ne može da izgubi poslednje mrvice čovečnosti. Za vreme usamljenih večeri pored logorske vatre, Klejton je nadugačko i naširoko objašnjavao zašto ga ljudi mrze. A ta mržnja videla se u pogledima stanovnika Džemstauna, koji su po trotoarima čekali na dalji razvoj događaja.

Šerif izađe iz krojačke radnje. Po njegovom koraku Elmor je odmah pogodio da mu je misija bila uzaludna.

– Hajde da to što pre svršimo – reče on Klejtonu.

– Ne tako brzo, sinko – odvrati Klejton. – Polako ali sigurno. Neka vest o nama odjuri napred, tako da će sledeći posao biti upola svršen kad stignemo tamo.

Klejton je uživao u svakom detalju svoga posla i voleo je da prkosi celom gradu. Osim toga, čekanje je išlo njemu u prilog, pošto je Brukner, zatvoren u radnji, gubio živce.

– Biće bolje da odmah svršimo – navaljivao je Elmor.

– Moraš da se učiš strpljenju.

– Brukner neće da se preda. Ako je u pitanju tih tričavih tri stotine dolara, mi možemo...

– Polako, mladiću. Ja sam te jednom već upozorio. Ti kao da predlažeš mito? Nijedan pošteni predstavnik zakona...

– Spopadne me muka kad ti govoriš o zakonu, Klejtone.

– Onda svrati u salun i popij nešto, šerife. Pre svega hoću potvrdu o njegovom identitetu, jer neću da imam neprilika sa njegovom ženom kad završim posao.

Šerif ćutke uđe u kancelariju. Elmor se seti uplašenog izgleda krojačeve žene i reče:

– Taj Brukner ne vredi mnogo, Klejtone. Zar ne bi bilo bolje da mu progledamo kroz prste?

– Ne. Takvu grešku u našem poslu čovek može samo jednom da učini. Pojedi nešto u salunu i vrati se ovamo.

Kad je Elmor ušao u lokal koji je bio pun, žagor je odjednom zamro. Naručio je pivo, a onda je počeo da pravi sendvič sa šunkom.

Odjednom ga neko udari po leđima i on ču uzvik.

– Zdravo, Stive!

Lovac na ljude se okrenu i ugleda pred sobom dežmekastog Džona Kolinsa, druga iz mladih dana.

– Zdravo, Džone – rekao je hladno, ne prihvativši ispruženu ruku, već je produžio da pravi sendvič.

– Otkuda ti ovde, Stive?

– U prolazu sam.

Elmor pogleda druga preko ramena i vide koliko je ovaj mlakonja, isti onakav kakav je i bio kad su ga oterali sa posla šerifovog pomoćnika u Vilistonu.

– Baš mi je milo što sam te video – reče Kolins.

Konobar tresnu čašu s pivom na ploču šanka. Elmor ga oštro pogleda, izvadi srebrni dolar iz džepa i spusti ga u prosuto pivo. Konobar kažiprstom gurnu novac nazad Elmoru.

Kolins reče:

– Kakvo je to ponašanje, Roni? Stiv je moj prijatelj.

– Da, ali je došao ovamo sa Džimom Klejtonom.

Kolins razrogačenim očima pogleda u Elmora.

– Ti si sa Džimom Klejtonom? Nisi valjda, Stive... Elmor požele da ošamari Kolinsa. Tresnuo je sendvič o tezgu, pa se šunka i hleb razletiše po podu. Kolins uze svoje pivo i pokaza drugo mesto za jednim stolom u zadnjem delu sale. Kad su seli, Elmor reče:

– Šta hoćeš, Kolinse?

– Ti sigurno slučajno putuješ sa Klejtonom. Ne radiš valjda za njega?

– Zašto da ne?

– Ovlašćeni ubica? Nisi ti takav čovek!

– A ti još uvek piješ, Džone?

– Ne – odvrati Kolins. – Postao sam zidar. Kažem ti da ostaviš Klejtona.

– To je posao za prave ljude. Zidanjem može svako da se bavi.

Ali biti hladnokrvni ubica...

– I to spada u ovaj posao.

– Klejton je najpodliji stvor – nastavio je Kolins i pocrveneo. – Ubija za novac. Video sam kako je uhapsio jednog čoveka u Fergasu. Posle toga ga je ubio, kao u pokušaju bekstva. Uživao je u tome.

– Idi pa ga prekori za to – reče zajedljivo Elmor.

– Valjda niste došli po Bila Bruknera? Čovek ima ženu i decu, a osim toga i sam je nameravao da se vrati u Nebrasku i izađe pred sud.

– To je i trebalo da učini.

– Pa, nije mogao. Ako, čak i u poštenoj borbi, ubiješ brata uticajnog političara, znaš šta može da te očekuje na sudu kojim rukovode njihovi prijatelji.

– Sve mi je poznato o njemu – reče Elmor. – Uostalom, on može da se preda.

– Znam da neće. Zar bi to učinio čovek pri zdravoj pameti? Klejton nije ni jednog jedinog uhapšenika predao sudu.

– En, to su samo priče.

– I zaista ćete ga uhapsiti?

Elmor ustade. Poneo je pivo spustio ga ispred konobara koji ga je gledao s mržnjom. Zatim konobar uze čašu sa upola ispijenim pivom i baci je u korpu za otpatke pozadi šanka.

Elmor izađe iz saluna. Na vratima se osvrnuo da pogleda Kolinsa i iznenadio se što je uznemiren i osećao je neku grižu savesti.

– Šerif je ponovo razgovarao sa Bruknerom – reče mu Klejton kad je prišao. – Prođi pored radnje i pogledaj unutra.

Elmor ga posluša. Polako je stigao do radnje i zavirio kroz staklo. Brukner je radio na nekom prsluku i nije dizao pogled. Pored njega, na stolici, video je pojas sa revolverom.

Tri stotine dolara, pomisli Elmor, a čovek je imao dvoje dece koja će, kad odrastu, takođe vredeti samo tri stotine dolara. Od ove misli Elmor se nelagodno oseti.

Vratio se Klejtonu.

– Brukner je sam u radnji i šije neki prsluk.

– Hoćeš da kažeš pravi se da radi?

– Ne, zaista radi.

Na Klejtonovom licu ukaza se čudan izraz, kao da nije shvatio.

– Slušaj, Klejtone, hajde da ga propustimo.

– Ne – Klejton pruži ruku iza vrata šerifove kancelarije i izvuče odande jednu pušku. – To je šerifova puška – reče on predajući je Elmoru. – Neka milosrdna budala može da dovuče konja pozadi Bruknerove radnje. Uvek će neko pokušati da ga spase. Ti pazi i pucaj u konja, ako pokuša da beži. Ja odoh da jedem.

Klejton ode u salun, a Elmor spusti pušku pored sebe i nasloni se na zid.

I zaista. Klejtonova pretpostavka se ostvarila. Pozadi radnje pojavi se Bruknerova žena u pratnji jednog čoveka koji je za sobom vodio konja. Elmor uze pušku. Žena uđe u radnju, ali posle nekoliko minuta izađe napolje sama i odmahnu glavom čoveku koji je držao konja. Ne, Brukner nije hteo da beži. Žena još jednom pogleda u Elmora, ali se sada na njenom bledom licu videla strašna mržnja kojoj je strah ustupio mesto. Ispred saluna već se okupila velika gomila građana, među kojima je bio i šerif. O nečemu su uzbuđeno pričali i mlatarali rukama pred šerifom.

Žagor naglo prestade kada Klejton izađe iz saluna. On i ne pogleda u gomilu, već dugim koracima priđe Elmoru.

– Želeo bih da pustim Bruknera – dočeka ga pomoćnik.

Klejton sevnu hladnim, sivim očima:

– Ne, to nećeš učiniti.

– Klejtone! – viknu šerif. Žurio je preko ulice sa još četvoricom.

– I ovo sam već viđao – reče Klejton sa prizvukom dosade u glasu.

Lica petorice ljudi bila su puna nade. Šerif poče da govori:

– Udvostručili smo nagradu, Klejtone. Uzmi novac i napusti grad.

Novac se nalazio u jednoj platnenoj vrećici za so. Klejton pruži ruku i uze vrećicu.

– Šest stotina dolara?

Lica građana se ozariše. I Elmor odahnu. Ali, Klejton vrati vrećicu šerifu, koji nije bio spreman da je prihvati, tako da ona pade u prašinu.

– Ni deset puta veća suma ne bi me podmitila – reče prezrivo Klejton. – Ja zarađujem svoj novac.

Elmor je znao da je to istina: Ni novac ni ljubav, niti bilo šta drugo što su ljudska bića mogla da ponude, ne bi odvratilo Klejtona od uživanja u mučenju i šikaniranju ljudskih duša niti od radosti koju je nalazio u ubijanju. Elmor je sada znao da je Klejton crn spolja i iznutra.

U tom trenutku Brukner izađe iz radnje. Bo je visok, mlad i odlučan.

Stajao je prema suncu, a za pojasom je imao revolver.

Šerif mu potrča u susret, ali nije učinio ni dva koraka a Klejton ga gurnu u stranu. Šerif se spotaknu i pade u jarak pored trotoara. Klejton samo reče:

– Idemo, Elmore – i pokaza glavom na Bruknera.

Krojač je došao do ivice trotoara i sada je čekao opuštenih ruku.

– Nemoj, Klejtone – reče Elmor. – Ostavimo čoveka.

Klejton nije zastao niti se okrenuo.

– Motri na njih.

Elmor ispusti pušku koja lupi o cigle trotoara. Zatim na prstima uzmače tri koraka u stranu.

– Pazi na njih, sinko, i podigni tu pušku – upozori ga Klejton.

Elmor je očekivao da se Klejton malo okrene prema njemu dok vadi revolver, ali Klejton se okrenuo na drugu stranu i napravio je ceo polukrug dok se našao tačno na mestu gde je poslednji put čuo Elmora.

Za onaj delić sekunde, koji je Klejtonu bio potreban da pomeri revolver, Elmor opali iz svog revolver i pogodi ga u srce. Ovlašćeni ubica ispusti oružje. Gorak i jeziv osmeh zatitra za trenutak na njegovom licu, a onda nestade i on se sruši u prašinu.

Sa svih strana dotrčaše građani.

Elmor primeti kako Bruknerova žena sa dečacima trči prema mužu. Međutim, mališani se odvojiše od nje i jurnuše prema okupljenoj gomili na ulici, koja je privukla njihovu pažnju.

Kolins izađe iz saluna i povede Elmora sa sobom. Ovaj je neko vreme išao, grčevito stežući revolver u ruci.

– Ti si me lagao – reče tiho Kolins. – Šta te je navelo da se predomisliš?

Elmor pomisli na čoveka koji je šio prsluk dok ga je smrt čekala, na bledu ženu i dva dečaka koji su trčkarali za njom, na mržnju u konobarovim očima, na novac u vrećici od soli, koja je pala u prašinu i na Kolinsa koji je molio za život drugog čoveka.

Nije mogao da pruži odgovarajuće objašnjenje i zato je rekao:

– Ne znam ni sam.

Otišao je niz ulicu sa Kolinsom.

Kraj

Preveo s nemačkog:
Selimir Ivanović

FRIZURE

najlepše

proleće leto '85.

CENA 450 DIN.

Romantične i šok frizure
Šišanje kratko kraće nekraće
100 hit frizura · Ah, te šiške!
Sve o negi kose · Ta čudesna kana
Ukrasi, bojenje kose i mini vel

11

MODA

U SLEDEĆEM BROJU

V. Džons

BELOVO PROKLETSTVO

Džek O'Konor, riđokosi Irac, još uvek je bio vlasnik saluna. On se dobro sećao događaja od pre petnaest godina, kada je u njegovom salunu čovek po imenu Kid Kol ubio dvojicu ljudi: šerifa Behana i rančera Mek Bela. Vrlo dobro se sećao i dečaka koji je toga dana u njegovom salunu popio limunadu.

ROTO
BIBLIOTEKA
X-100